

uitgangspunt van dit draaiboek is dat:

- 1) elk van de betrokken personen/organisaties zo goed mogelijk in staat wordt gesteld om waar nodig snel
- 2) alle waarnemingen (zichtwaarneming mogelijke wolf, vondsten keutels, sporen, prooiresten) zo snel mogelijk en zo goed mogelijk gedocumenteerd bij een wolvenmeldpunt belanden om van daaruit vervolgens
- 3) eventueel DNA zo goed mogelijk wordt veiliggesteld.
- 4) eventuele ecologische informatie wordt verzameld.

SITUATIE:

- a. directe waarneming. Er is een (mogelijke) wolf gezien of gevonden: → blad 2
- b. indirecte aanwijzing van een (mogelijke) wolf [sporen, keutels, prooirest, inclusief dood/gewond vee]: →

directe waarneming (mogelijke) wolf, zichtwaarneming, vondst of cameraval

SITUATIE:

- a. levend dier, mogelijk wolf, zichtwaarneming of cameraval: → blad 3
- b. dood dier, mogelijk wolf: → blad 4
- c. gewond dier, mogelijk wolf: → blad 5

levend dier, mogelijk wolf, zichtwaarneming of cameraval

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betreffen
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communic

proactief:

- 1) alle betrokken organen zijn door de provincie en/of via WiN geïnformeerd dat meldingen zo spo
- 2) provincies zorgen er voor dat op de eigen website wordt doorverwezen naar WiN/Wolvenmeldpu
- 3) provincies/WiN proberen te bevorderen dat andere organisaties ook via hun websites doorverwij

SITUATIE:

- a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: → blad 3a
bijv. politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, tel
- b. melding door waarnemer in (sociale) media: → blad 3b
bijv. landelijke/regionale media, facebook, twitter

as mogelijk moeten worden doorgezet naar WiN/wolvenmeldpunt en handelen conform

levend dier, mogelijk wolf, zichtwaarneming of camera verslaglegging: protocol bijlage 2,4,7

bron:

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie

↘

1e ontvanger:

politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, telmee, zoogdiervereniging, LTO

↘

doelontvanger:

WiN, Wolvenmeldpun adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↘

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/opvragen van beeldmateriaal kan de validatie langer duren

↘

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel voor terugkoppeling naar 1e ontvanger. Melding gaat naar 1e ontvanger.
2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↘

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van beleidsmedewerkers + in cc. 1 communicatiemedewerker)

↘ betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of andere organisaties (indien relevant)

c. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonnummer:....., bgg:

d. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurprovincie) adres:, telefoonnummer:....., bgg:

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvanger (procesinformatie over vervolgstappen).

↘

1. gedrag betreffende waarschijnlijke/zekere wolf is "normaal": beperkte actie.

↘ Wolvenmeldpunt zorgt voor registratie conform bijlage 2,4 of 7 (protocol zichtwaarnemingen, huilen of cameraval). Melding gaat naar de Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, anderen) of, hoe en door wie berichtgeving het bevestigd wordt.

2. gedrag betreffende waarschijnlijke/zekere wolf lijkt "afwijkend": → Blad 3c

este kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

levend dier, mogelijk wolf, zichtwaarneming of camera\verslaglegging: protocol bijlage 2,4,7

- * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren bij de p
- * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (welke stapp

bron

b. melding door waarnemer in (sociale) media

↳

1e ontvanger:

iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

reactief:

1) primaire ontvanger

↳

doelontvanger:

a. WiN, Wolvenmeldp adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. betreffende provinc adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

* betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of an

* bij uitzondering (bijvoorbeeld geval erg dicht bij de provinciegrens) kan de provincie anc

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m

NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie. Provincie krijgt snel bericht van wolvenmeldpunt dat he

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

↳ betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

c. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonni

d. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonni

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳

1. gedrag betreffende waarschijnlijke/zekere wolf is "normaal": beperkte actie

↳ Wolvenmeldpunt zorgt voor registratie conform bijlage 2,4 of 7 (protocol zicht

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders

2. gedrag betreffende waarschijnlijke/zekere wolf lijkt "afwijkend": → Blad 3c

provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is.

dere organisaties (indien relevant) in principe pas na screening door het wolvenmeldpunt.

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

het waarschijnlijk geen wolf betreft. Wolvenmeldpunt zorgt voor terugkoppeling naar 1e ontvanger. M

is, WiN, anderen) hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicati

melding gaat na definitieve validatie in de NDFF.

levend dier, mogelijk wolf, zichtwaarneming of camera\verslaglegging: protocol bijlage 2,4,7

- * zo lang er nog geen definitieve validatie heeft plaatsgevonden wordt er op basis van waarschijnlijk
- * als er op enig moment wordt vastgesteld dat het toch om een hond gaat dan zal de provincie het p

proactief:

1) provincies in BACVP besluiten dat een -na afstemming- gekozen beleidslijn ook wordt aangehouden

SITUATIE:

gedrag betreffende waarschijnlijke/zekere wolf lijkt "afwijkend": provincie neemt regie

- provincie volgt tabel x uit draaiboek, gehoord inhoudelijk advies van het wolvenmeldpunt en afste
[de vraag is hier even: met wie kan/moet een provincie ruggespraak houden om over de tabel te kur
- provincie richt een beleidsteam in als er volgens a) maatregelen genomen moeten worden (kan oc
- provincie draagt zorg voor (doen) informeren van publiek, volgens communicatieplan in overleg m
- provincie draagt zorg voor informeren van ez zodat het ministerie bij eventuele vragen ook weet v

- * taken en samenstelling beleidsteam zijn niet op voorhand te beschrijven daar alle situaties weer ar
- * bij een zich kennelijk afwijkend gedragende wolf is een goede en intensieve communicatie essentie
- * provincies zorgen voor een optimale/snelle communicatie op basis van dit draaiboek door (proacti
- * elke provincie is zelf verantwoordelijk voor het actualiseren/aanvullen van dit adressenbestand.

- alle gemeentes in de provincie (ambtelijk en bestuurlijk)
- hoofd veiligheidsregio
- politie
- buurprovincies en -landen (voor Duitsland; deelstaten), ministerie van ez
- media
- 6.
- enz.

Ik stel voor om een aantal adressen als service al als bijlage in het draaiboek op te nemen. Elke provi

en als de wolf provinciegrenzen oversteekt, tenzij gedragsveranderingen tot herijking daarvan dwinge

nen oordelen? In maart heb ik ons lupus-groepje daarvoor gebruikt, werkte voor mij plezierig ook or
ok interprovinciaal samengesteld) voor monitoring van de ontwikkelingen, verzorgen communicatie,

ef) per provincie te beschikken over adreslijsten/telefoonnummers (ook 06 voor in het weekend enz)

mdat daarbinnen toch al wat meer expertise is dan in een willekeurige provincie. Houden we dit zo? C

Of kiezen we voor bijvoorbeeld een afstemming/beleidskeuze met alleen de eerst betrokken buurpro

vincies?]

dood dier, mogelijk wolf

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke meldingen
- * secundair doel is om doodsoorzaak te achterhalen en DNA veilig te stellen
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betreffende provincie gemeld
- * bij waarschijnlijkheid (vers) dode wolf wordt ook meteen politie/boa ingeschakeld en vondstlocatie wordt vastgesteld
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicatie wordt proactief:

proactief:

- 1) alle betrokken organen zijn door de provincie en/of via WiN geïnformeerd dat meldingen zo spoedig mogelijk worden behandeld
- 2) alle provincies zorgen er voor dat op de eigen website wordt doorverwezen naar WiN/Wolvenmeldpunt
- 3) provincies/WiN proberen te bevorderen dat andere organisaties ook via hun websites doorverwijzen naar WiN/Wolvenmeldpunt
- 4) provincies/WiN communiceren proactief (website en richting organisaties, kantonniers enz) hoe te melden
- 5) provincies maken gezamenlijk 1 korte brochure ten behoeve van kantonniers van provincies, gemeenten en waterschappen

SITUATIE:

- a. dood dier, grotendeels vergaan of in vergaande staat van ontbinding (> 2-3 weken dood, vooral bij koud weer)
- b. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: → blad 4a
bijv. politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, tel: 020 612 2222
- c. melding door waarnemer in (sociale) media: → blad 4b
bijv. landelijke/regionale media, facebook, twitter

as mogelijk moeten worden doorgezet naar WIN/wolvenmeldpunt en handelen conform

eersten, rijkswaterstaat, waterschappen en dierenambulances met instructies over hoe te handelen e

en wie te bellen bij een vermoeden van wolf.

dood dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 1

bron:

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger:

politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, telmee, zoogdiere

↳

doelontvanger:

WiN, Wolvenmeldpunt adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m

NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van

↳ betreffende provincie zorgt (indien relevant) voor inlichten contactpersonen politie/boa €

a. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

c. alterra Alterra – Wageningen UR p/a [redacted] [redacted] Droev

d. dwhc adres:, telefoonnummer:....., bgg:

→ dwhc zorgt (indien relevant) voor betrekken van Naturalis, CVI, RIVM, Alterra

e. koelcel (bij wie/waar adres:, telefoonnummer:....., bgg:

f. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

g. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳ Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 1

↳ Dwhc zorgt (indien relevant samen met) Naturalis, CVI, RIVM, Alterra voor bundelen van :

na sectie op het kadaver:

Naturalis slaat skelet en huiden op (al of niet geprepareerd als tentoonstellingsdier).

Opgewerkt DNA-materiaal en weefsels worden bij zowel Alterra als bij Naturalis beheerd.

↳

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

Verendaalsesteeg 3a 6708 PB Wageningen. Bij vragen: [REDACTED] Mobiel: 0317-[REDACTED] / Prive: 06-

sectieresultaten en geeft deze door aan de betrokken provincie. Publicatie/persberichten alleen na c

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

[REDACTED] Mobiel: 0317-[REDACTED] / Prive: 06-[REDACTED]

dood dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 1

- * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren bij de p
- * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (welke stapp

bron

b. melding door waarnemer in (sociale) media

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger

iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

↳

doelontvanger:

a. WiN, Wolvenmeldp adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. betreffende provin adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van
betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m
NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie. Provincie krijgt snel bericht van wolvenmeldpunt dat he

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van

↳ betreffende provincie zorgt (indien relevant) voor inlichten contactpersonen politie/boa €

a. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

c. alterra Alterra – Wageningen UR p/a [REDACTED] [REDACTED] Droev

d. dwhc adres:, telefoonnummer:....., bgg:

→ dwhc zorgt (indien relevant) voor betrekken van Naturalis, CVI, RIVM, Alter

e. koelcel (bij wie/wa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

f. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

g. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳ Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 1

↳ Dwhc zorgt (indien relevant samen met) Naturalis, CVI, RIVM, Alterra voor bundelen van :

na sectie op het kadaver:

Naturalis slaat skelet en huiden op (al of niet geprepareerd als tentoonstellingsdier).

Opgewerkt DNA-materiaal en weefsels worden bij zowel Alterra als bij Naturalis beheerd. Dit materi

↳ Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is.

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

het waarschijnlijk geen wolf betreft. Wolvenmeldpunt zorgt voor terugkoppeling naar 1e ontvanger. M

Verendaalsesteeg 3a 6708 PB Wageningen. Bij vragen: [REDACTED] Mobiel: 0317-[REDACTED] / Prive: 06-

sectieresultaten en geeft deze door aan de betrokken provincie. Publicatie/persberichten alleen na

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

Mobiel: 0317- [REDACTED] Prive: 06- [REDACTED]

gewond dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 10

- * primair doel is om te komen tot snelle medische diagnose en veterinaire besluit (dier behandelen of
- * secundair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijk
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betref
- * bij waarschijnlijkheid wolf wordt ook meteen politie/boa ingeschakeld en vondstlocatie beschouwd
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communic

proactief:

- 1) alle betrokken organen zijn door de provincie en/of via WiN geïnformeerd dat meldingen zo spo
- 2) provincies zorgen er voor dat op de eigen website wordt doorverwezen naar WiN/Wolvenmeldpu
- 3) provincies/WiN proberen te bevorderen dat andere organisaties ook via hun websites doorverwij
- 4) provincies/WiN communiceren proactief (website en richting organisaties, kantonniers enz) hoe te

SITUATIE:

- a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: → blad 5a
bijv. politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, tel
- b. melding door waarnemer in (sociale) media: → blad 5b
bijv. landelijke/regionale media, facebook, twitter

Indien mogelijk moeten worden doorgezet naar WIN/wolvenmeldpunt en dierenarts/ambulance en handelen :

Handelen : foto maken van het dier en die meteen naar wolvenmeldpunt mailen of via Whats App v

delen conform

gewond dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 10

bron:

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger

politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, telmee, zoogdiervoer

↳

doelontvanger:

1. WiN, Wolvenmeldp adres:, telefoonnummer:....., bgg:

2. Dierenambulance/ƒ adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m

NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

↳

betreffende provincie zorgt (indien relevant) voor inlichten contactpersonen politie/boa

a. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

c. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

d. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳

Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 1

↳

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

VERVOLG SITUATIE:

1. Dier ter plekke gedood (afschot)/geëuthanaseerd. Behandelen als vondst dood dier: → Blad 4a

2. Nog levend dier getransporteerd/behandeld: → Blad 5c

aldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

voor terugkoppeling naar 1e ontvanger en naar dierenambulance. Melding gaat na definitieve valida

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

tie in de NDFF.

gewond dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 10

- * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren bij de p
- * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (welke stapp

bron

b. melding door waarnemer in (sociale) media

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger

iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

↳

doelontvanger:

a. WiN, Wolvenmeldp adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. Dierenambulance/I adres:, telefoonnummer:....., bgg:

c. betreffende provincie adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van
betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke me
NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie. Provincie krijgt snel bericht van wolvenmeldpunt dat he

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van

↳

betreffende provincie zorgt (indien relevant) voor inlichten contactpersonen politie/boa

a. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

c. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

d. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳

Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 1

↳

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

VERVOLG SITUATIE:

1. Dier ter plekke gedood (afschot)/geëuthanaseerd. Behandelen als vondst dood dier: → Blad 4a

2. Nog levend dier getransporteerd/behandeld: → Blad 5c

rovincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is.

eldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

t waarschijnlijk geen wolf betreft. Wolvenmeldpunt zorgt voor terugkoppeling naar 1e ontvanger en

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

dierenambulance. Melding gaat na definitieve validatie in de NDFF.

gewond dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 10

SITUATIE:

Gewond dier met genezings-/overlevingsperspectief

- * uitgangspunt van beleid is om het dier zo spoedig als medisch verantwoord weer in de natuur terug te brengen
- * onderstaande vervolg is van toepassing op dieren waarvan op basis van uiterlijke kenmerken/validatie van de soort twijfel bestaat
- * locatie waar een wolf weer wordt uitgezet blijft in het belang van het dier geheim om toeloop van andere dieren te voorkomen

1. dier kan na beperkte behandeling door een dierenarts snel (binnen een dag) weer de natuur in: → A
2. dier heeft langduriger zorg/revalidatie nodig, of twijfels over de soort (wolf-hond): → B

A. dier kan weer snel de natuur in.

- ↳ provincie overlegt met terreinbeheerder(s) welk (grote) natuurgebied in principe geschikt is voor opvang van het dier.
(proactief: het is verstandig om al voordat zich een concrete situatie voordoet met terreinbeheerder(s) te overleggen)
- ↳ Provincie overlegt met terreinbeheerder(s) welke faciliteiten er zijn op het terrein.
Terreinbeheerders: adres:, telefoonnummer:....., bgg:
- ↳ provincie vraagt Alterra om het dier te chippen/zenderen
Alterra – Wageningen UR p/a [redacted] [redacted] Droevendaalsesteeg 3a 6700 CA Wageningen
- ↳ wolf wordt bij voorkeur 's avonds/'s nachts weer vrijgelaten om risico op verstoring/achtervolging te voorkomen
Provincie besluit, na overleg met betrokkenen, na het weer vrijlaten van de wolf, hoe en waar het dier wordt uitgezet

B. dier heeft langduriger zorg/revalidatie nodig of twijfels over de soort (wolf-hond).

- ↳ provincie zoekt in samenspraak met dierenambulance een geschikt opvangadres.
(proactief: het ministerie/RvO kent geen enkel opvangadres voor dieren dat geschikt is voor opvang van een wild dier)
- * beschikbare/nodige faciliteiten hangen ook af van de geschatte duur van de opvang.
- * voor een wilde wolf is stress van gevangenschap al zeer hoog en dieronvriendelijk. Een tussentijdse opvang hoeft niet in de buitenlucht: een gesloten "nachtverblijf" kan ook geschikt zijn.
- ↳ dierenarts beslist wanneer het dier weer voldoende is genezen/hersteld voor terugkeer. /
- ↳ provincie overlegt met terreinbeheerder(s) welk (grote) natuurgebied in principe geschikt is voor opvang van het dier.
(proactief: het is verstandig om al voordat zich een concrete situatie voordoet met terreinbeheerder(s) te overleggen)
- ↳ Provincie overlegt met terreinbeheerder(s) welke faciliteiten er zijn op het terrein.
Terreinbeheerders: adres:, telefoonnummer:....., bgg:
- ↳ provincie vraagt Alterra om het dier te chippen/zenderen. Bij twijfels over soort (wolf-hond) wordt het dier eerst naar een dierenambulance vervoerd.
Alterra – Wageningen UR p/a [redacted] [redacted] Droevendaalsesteeg 3a 6700 CA Wageningen
- ↳ wolf wordt bij voorkeur 's avonds/'s nachts weer vrijgelaten om risico op verstoring/achtervolging te voorkomen
Provincie besluit, na overleg met betrokkenen, na het weer vrijlaten van de wolf, hoe en waar het dier wordt uitgezet

arbeiders per provincie te bespreken wie in een dergelijke situatie iets kan betekenen voor zo'n w

8 PB Wageningen. Bij vragen: [redacted] Mobiel: 0317- [redacted] / Prive: 06- [redacted]

voor de tijdelijke opvang van een wolf. Provincies zullen dit zelf moeten zoeken/opnemen in het draaik
tijdelijke opvang mag daarom zeker niet voor publiek toegankelijk/zichtbaar zijn (stressverhogend).

Als er geen perspectief is op definitief herstel/terugkeer in de natuur wordt het dier geëuthanaseerd

arbeiders per provincie te bespreken wie in een dergelijke situatie iets kan betekenen voor zo'n w

8 PB Wageningen. Bij vragen: [redacted] Mobiel: 0317- [redacted] / Prive: 06- [redacted]

■ Mobiel: 0317-■ / Prive: 06-■

■ Mobiel: 0317-■ / Prive: 06-■

indirecte aanwijzing van een (mogelijke) wolf

SITUATIE:

- a. vondst keutels of haren of botresten mogelijke wolf: → blad 7
- b. vondst sporen (pootafdrukken) mogelijke wolf: → blad 8
- c. vondst prooi(rest) inclusief dood/gewond vee door mogelijke wolf: → blad 9

vondst keutels of haren of botresten mogelijke wolf verslaglegging: protocol bijlage 3

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke
- * secundair doel is om zo mogelijk DNA veilig te stellen
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betreffen
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicat

proactief:

- 1) alle betrokken organen zijn door de provincie en/of via WiN geïnformeerd dat meldingen zo spoed
- 2) provincies zorgen er voor dat op de eigen website wordt doorverwezen naar WiN/Wolvenmeldpun
- 3) provincies/WiN proberen te bevorderen dat andere organisaties ook via hun websites doorverwijze
- 4) Website WiN uitbreiden met basale instructie voor verzamelen van haren, keutels of botten (voora

SITUATIE:

- a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: → blad 7a
bijv. politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, tel
- b. melding door waarnemer in (sociale) media: → blad 7b
bijv. landelijke/regionale media, facebook, twitter

lig mogelijk moeten worden doorgezet naar WiN/wolvenmeldpunt en handelen conform

vondst keutels of haren of botresten mogelijke wolf verslaglegging: protocol bijlage 3

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie

- ↳ reactief:
- 1e ontvanger: 1) primaire ontvanger
politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, telmee, zoogdierv
- ↳
- doelontvanger:
WiN, Wolvenmeldpunt adres:, telefoonnummer:....., bgg:
- ↳
- Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m
NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c
- ↳
- 1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel
- 2. wolf waarschijnlijk of zeker:
- ↳
- WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk
adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van
- ↳ betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande
- a. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn
- b. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn
- ↳ Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang
- provincie besluit, gehoord advies van het wolvenmeldpunt en Alterra, of er opdracht wor
- c. alterra Alterra – Wageningen UR p/a [redacted] [redacted] Droe
- ↳ provincie besluit, bij vondst verdacht kadaver (>2-3 weken dood, van mogelijke) wolf ove
- d. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:
- e. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:
- ↳ Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 3
- ↳ Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

Verendaalsesteeg 3a 6708 PB Wageningen. Bij vragen [REDACTED] Mobiel: 0317-[REDACTED] / Prive: 06-

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

Mobiel: 0317- / Prive: 06

vondst keutels of haren of botresten mogelijke wolf verslaglegging: protocol bijlage 3

- * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren bij de p
- * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (welke stapp

bron

b. melding door waarnemer in (sociale) media

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger

iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

↳

doelontvanger:

WiN, Wolvenmeldpunt adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m
NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

↳

betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

a. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

b. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳

provincie besluit, gehoord advies van het wolvenmeldpunt en Alterra, of er opdracht wor

c. alterra Alterra – Wageningen UR p/a [REDACTED] Droev

↳

provincie besluit, bij vondst verdacht kadaver (>2-3 weken dood, van mogelijke) wolf ove

d. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:

e. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 3

↳

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is.

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

Verendaalsesteeg 3a 6708 PB Wageningen. Bij vragen: [REDACTED] Mobiel: 0317-[REDACTED] / Prive: 06-

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

Mobiel: 0317- [REDACTED] / Prive: 06- [REDACTED]

vondst sporen (pootafdrukken) mogelijke wolf

verslaglegging: protocol bijlage 8

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke meldingen
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betreffende partij gemeld
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicatie v

SITUATIE:

bron:

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: behandelen als zichtwaarneming → Blad 3a

- ↳ 1e ontvanger:
politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, telmee,

bron:

b. melding door waarnemer in (sociale) media: behandelen als zichtwaarneming → Blad 3b

- ↳ 1e ontvanger:
iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

OPMERKING:

Sporen zijn zelden overtuigend bewijs. Alleen in combinatie met andere aanwijzingen kan er aanleiding zijn tot vervolging.

n voor nader (vervolg) onderzoek.

vondst prooi(rest) inclusief dood/gewond vee door mogelijke wolf

proactief:

- 1) alle betrokken organen zijn door de provincie en/of via WiN geïnformeerd dat meldingen zo spoedig mogelijk worden afgehandeld
- 2) provincies zorgen er voor dat op de eigen website wordt doorverwezen naar WiN/Wolvenmelding
- 3) provincies/WiN proberen te bevorderen dat andere organisaties ook via hun websites doorverwijzen

SITUATIE:

a. wilde prooi: → blad 10

b. landbouwhuisdier: → blad 11

gedig mogelijk moeten worden doorgezet naar WiN/wolvenmeldpunt en handelen conform

vondst wilde prooi(rest) van mogelijke wolf

verslaglegging: protocol bijlage 9

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke
- * alleen vers dode wilde prooidieren (< 1 dag dood) zijn van belang voor snelle actie/nader DNA onderzoek
- * secundair doel is om zo mogelijk DNA veilig te stellen
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betreffen
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicatie

SITUATIE:

- b. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: → blad 10a
bijv. politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, tel
- c. melding door waarnemer in (sociale) media: → blad 10b
bijv. landelijke/regionale media, facebook, twitter

nde provincie doorgegeven.
atie volgens communicatieplan.

nee, zoogdiervereniging, LTO

vondst wilde prooi(rest) van mogelijke wolf

verslaglegging: protocol bijlage 9

bron:

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger:

politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, telmee, zoogdiere

↳

doelontvanger:

WiN, Wolvenmeldpun adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m

NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

a. dood dier, grotendeels vergaan of in vergaande staat van ontbinding (> 2-3 weken door

b. dood dier, ca 2 dagen-2 weken dood, vermoeden van wolfprooi: wel documenteren (p

c. dood dier, max 2 dag dood (lag hier eergisteren zeker nog niet), vermoeden van wolfpr

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

↳

betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

a. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

b. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳

provincie besluit, gehoord advies van het wolvenmeldpunt en Alterra, of er opdracht wor

c. alterra Alterra – Wageningen UR p/a [REDACTED] [REDACTED] Droev

↳ Alterra voert DNA onderzoeken uit en bericht de uitkomst aan betreffende pro

↳ communicatie over de uitslag DNA (Alterra, provincies) altijd in onderlinge afst

↳

Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 9

↳

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

Doel: na veldvalidatie besluit om wel/geen DNA te bemonsteren, bij sterk vermoeden wolf cameraval

Verendaalsesteeg 3a 6708 PB Wageningen. Bij vragen: [REDACTED] Mobiel: 0317-[REDACTED] / Prive: 06-

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

██████████ Mobiel: 0317-██████████ / Prive: 06-██████████

vondst wilde prooi(rest) van mogelijke wolf

verslaglegging: protocol bijlage 9

- * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren bij de p
- * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (welke stapp
- * kans dat dit onderdeel via (sociale)media wordt gemeld is overigens klein

bron

b. melding door waarnemer in (sociale) media

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger

iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

↳

doelontvanger:

WiN, Wolvenmeldpun adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m

NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

a. dood dier, grotendeels vergaan of in vergaande staat van ontbinding (> 2-3 weken door

b. dood dier, ca 2 dagen-2 weken dood, vermoeden van wolfprooi: wel documenteren (p

c. dood dier, max 2 dag dood (lag hier eergisteren zeker nog niet), vermoeden van wolfpr

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

↳

betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

a. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

b. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳

provincie besluit, gehoord advies van het wolvenmeldpunt en Alterra, of er opdracht wor

c. alterra Alterra – Wageningen UR p/a [REDACTED] Droev

↳ Alterra voert DNA onderzoeken uit en bericht de uitkomst aan betreffende pr

↳ communicatie over de uitslag DNA (Alterra, provincies) altijd in onderlinge afst

↳

Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 9

↳

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is.

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

Procedures: na veldvalidatie besluit om wel/geen DNA te bemonsteren, bij sterk vermoeden wolf cameraval

Verzendsesteeg 3a 6708 PB Wageningen. Bij vragen: [REDACTED] Mobiel: 0317-[REDACTED] / Prive: 06-

er) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

Mobiel: 0317- / Prive: 06-

vondst dood/gewond landbouwhuisdier door mogelijke verslaglegging: protocol bijlage 11

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke
- * secundair doel is om zo mogelijk DNA veilig te stellen
- * wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door faunafonds aan betreffende provincie
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicatie
 - * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren
 - * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (vanaf melding tot screening)

Het Faunafonds is namens de provincies verantwoordelijk voor het afhandelen van schademeldingen. Het wolvenmeldpunt voert deze screening uit in opdracht van het Faunafonds. De 1e screening zal worden

proactief:

- 1) Faunafonds zorgt op website voor een doorverwijzing naar het wolvenmeldpunt bij vermoedens
- 2) Faunafonds stelt in overleg met wolvenmeldpunt een protocol/vragenlijst op die wordt afgevinkt

meldingen, ongeacht bron, meteen doorzetten naar het wolvenmeldpunt en (ter informatie) de contactgegevens van de provincie

Wolvenmeldpunt: naam, e-mail, telefoon nr

[Adviseur Faunazaken Provincies Fryslân, Groningen en Drenthe - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\)](#)
[Adviseur Faunazaken Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\)](#)
[Adviseur Faunazaken Provincies Overijssel, Gelderland en Utrecht - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\)](#)
[Adviseur Faunazaken Provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\)](#)

Bij geen gehoor:

[\[redacted\] Faunazaken - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\) \[redacted\]@bij12.nl](#)
[\[redacted\] Faunazaken - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\) \[redacted\]@bij12.nl](#)
 Balie BIJ12 – (085-4862233 - bereikbaar op werkdagen)

- a. eigenaar doet melding van dood/gewond dier aan faunafonds met vermoeden van wolfaanval (we
 - ↳
- b. faunafonds zorgt voor doorverwijzing naar het wolvenmeldpunt voor 1e screening (via website of
 - ↳
- c. wolvenmeldpunt screent op basis van vragenlijst (in telefonisch contact met melder) en beeldmat
 - ↳
- d. bij twijfel raadpleegt het wolvenmeldpunt de consulent faunafonds, eventueel veldbezoek brengt
 - ↳
 1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie. Melding gaat als waarneming via het wolvenmeldpunt naar de provincie
 - 1a. NB: eigenaar van het dier kan beslissen om voor eigen risico toch een claim bij het faunafonds in te dienen
 2. wolf mogelijk, waarschijnlijk of vrijwel zeker: eigenaar krijgt aanbod om nader onderzoek te laten uitvoeren
 - 2a. Indien de eigenaar een claim wil indienen is haast geboden, DNA moet binnen 24 uur worden afgegeven
 - ↳
- e. eigenaar van het dier dient verzoekschrift in bij het Faunafonds. Vanaf dat moment is de taak van de provincie
 - ↳
- f. faunafonds bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk en gaat z.s.m. ter plaatse kijken

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van
g. faunafonds draagt zorg voor (doen) verzamelen DNA, evt sectie volgens protocol (taxatierapport van
h. faunafonds is (namens betreffende provincie, na overleg over nut/noodzaak) opdrachtverstrekker
i. provincie overlegt met de eigenaar of deze (op vrijwillige basis, als proef) belangstelling heeft voor
↳

Alterra voert onderzoeken uit en bericht de uitkomst aan BIJ12/Faunafonds en betreffende provincie
↳

- a. faunafonds is verantwoordelijk voor terugkoppeling uitslag naar de eigenaar van het land
- b. communicatie over de uitslag (Alterra, faunafonds, provincies) altijd in onderlinge afstemming

ren bij de provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is

vanaf het moment dat er een verzoekschrift is ingediend. Om te voorkomen dat er te veel onnodige

bij de eerste screening. Op basis van deze consultatie wordt besloten over vervolgstappen.

gaan er vanuit dat minstens 95% van de boeren in 1e instantie het faunafonds zal benaderen)

eriaal de melding op waarschijnlijkheid wolf. Geeft bij mogelijk/waarschijnlijk wolf telefonisch instruc

ia definitieve validatie in de NDFF. Wolvenmeldpunt informeert Faunafonds over uitslag screening.
inafonds te doen. Moet dan behandelbedrag betalen en krijgt dat alleen terug als uit DNA toch wolf k
uitvoeren en wordt daarmee vrijgesteld van behandelbedrag, ook als nader onderzoek *geen* wolf aan
worden veiliggesteld. Het wolvenmeldpunt adviseert de eigenaar om dan *per direct* een verzoekschrift

tijdelijk plaatsen van uitgeleende elektrische flexnetten of fladderlinten voor de duur van het nader l

ndbouwhuisdier en naar het wolvenmeldpunt (dit laatste om te leren of de screening voldoet).

⊖ verzoekschriften worden ingediend wordt er aan de voorkant van het proces een (voor de boer gra

DNA onderzoek. Of om enige dagen wildcamera's te plaatsen ter observatie van het gebied.

tis) screening ingevoerd.

Zaaknummer	TKW
-------------------	-----

Rapportdatum	
---------------------	--

Veehouder / eigenaar	
Naam	
Adres	
Postcode	
Woonplaats	
Telefoon	
E-mail	

Behandelaar	
1 ^e taxateur	
2 ^e taxateur	

Contact veehouder / eigenaar

Opdracht	datum	tijd
Constatering schade		
Ontvangst melding		
Opname		
DNA opgestuurd		

Vindplaats	
Y - coördinaat	
X - coördinaat	
Locatieaanduiding	
Postcode	
Gemeente	
Typering locatie	

Beschrijving gebeurtenis

Vastgestelde schade	Aantal dieren								
	dood		geëuthanaseerd		gewond		vermist		Totaal
	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	
Diersoort									

Bevindingen	Toelichting
Geschat moment van predatie	
Kadavers afgedekt ?	
Veldsectie mogelijk ?	
Dieren aangeraakt ?	
Dieren verplaatst ?	

Sporen & verwondingen	Toelichting
Afstand tussen hoektanden	
Krabsporen aanwezig?	
Sleepspoor aanwezig?	
Versleping van lichaamsdelen?	
Medebenutting geconstateerd?	
Omgevingssporen ?	
Vraatbeeld(en) (4 keuzemogelijkheden)	

DNA bemonstering	Nummer	Omschrijving
1. WENR-nummer:		
2. WENR-nummer:		
3. WENR-nummer:		
4. WENR-nummer:		
5. WENR-nummer:		
6. WENR-nummer:		

Afrastering	
Type	
Aantal draden	
Hoogte (cm)	
Voltage	
Wolfwerend?	
Toelichting	

7.	WENR-nummer:		
----	--------------	--	--

--	--

DNA case nr	vinddatum	vindlocatie	provincie	type	monsternr	extractnr
		██████████ Kroondomein het				
[18060]	6 augustus 2018	Loo	Gelderland	keutel	Wolf181346	E181591
[18062]	29 augustus 2018	Hoog Buurlo	Gelderland	keutel	Wolf181347	E181590
		██████████ Kroondomein				
[18065]	3 september 2018	Kroondomein	Gelderland	keutel	Wolf181360	E181593
		██████████ Kroondomein				
[18065]	3 september 2018	Kroondomein	Gelderland	keutel	Wolf181361	E181594
		██████████ Kroondomein				
[18065]	2 september 2018	Kootwijkerzand	Gelderland	keutel	Wolf181362	E181592
[18066]	10 augustus 2018	Ootmarsum	Overijssel	swab	wolf180851	E181581
[18066]	10 augustus 2018	Ootmarsum	Overijssel	swab	wolf180853	E181582
[18066]	10 augustus 2018	Ootmarsum	Overijssel	swab	wolf180854	E181584
[18066]	10 augustus 2018	Ootmarsum	Overijssel	swab	wolf180855	E181583
[18067]	29 september 2018	reekalf veluwe	Gelderland	swab	wolf151302	E181577
[18067]	29 september 2018	reekalf veluwe	Gelderland	swab	wolf151304	E181576
[18071]	7 oktober 2018	Dalerpeel	Drenthe	swab	wolf180966	E181588
[18071]	7 oktober 2018	Dalerpeel	Drenthe	swab	wolf180967	E181587
[18071]	7 oktober 2018	Dalerpeel	Drenthe	swab	wolf180968	E181585
[18071]	7 oktober 2018	Dalerpeel	Drenthe	swab	wolf180969	E181586
[18072]	3 oktober 2018	Orvelte	Drenthe	swab	wolf180886	E181580
[18072]	3 oktober 2018	Orvelte	Drenthe	swab	wolf180887	E181579
[18072]	3 oktober 2018	Orvelte	Drenthe	swab	wolf180890	E181578

uitslag soortsbepaling

wolf HW1

wolf HW1

wolf HW1

wolf HW1

wolf HW1

hond

hond

hond

hond

hond

geen uitslag

hond

wolf HW1

wolf HW1

wolf HW1

wolf HW1

wolf HW1

wolf HW1

Overbruggingsopdracht Wolf	Oorspronkelijk doorlooptijd opdracht (7		
	sep-20	okt-20	nov-20
Actieve monitoring (incl. PvA)	-	5.1.2f	
Camera's en toebehoren	-	-	-
Beveiliging (bekluzing + kabelslot)	-	-	-
	€ 0	€ 3.000	€ 0
	<i>Al gefactureerd bij provincie Gelderland</i>		

Verplichtingnummer: V86099
 Gereserveerd bedrag 5.1.2f

Totaal gefactureerd in 2020	Nog te factureren eind 2021
2020	2021
€ 5.853	5.1.2f

Verwachting:
 € 7.820

maanden: sept - mrt 2021)				Verlening (tot start Aanbesteding)			
dec-20	jan-21	feb-21	mrt-21	apr-21	mei-21	jun-21	
5.1.2f							Toelichting afw
							De maandlijks Dit bedrag was opdracht forme opleidingskoste zijn (nog) lager, getrokken zijn.
5.1.2f							5.1.2f

Opmerking

ijkende bedragen in januari - mei 2021:

De bedragen voor de actieve monitoring waren in de offerte van de ZV in september begroot op '€467'. Dit bedrag is opgebouwd uit verschillende bedragen die gemaakt zouden worden over de 7 maanden waarin de monitoring zou lopen. Doordat nu gebleken is dat er enkele kosten niet gemaakt zijn in deze maanden (zoals in de maanden maart, april en mei), vallen de bedragen voor maart, april en mei lager uit. De kosten in de maand januari en februari zijn lager omdat in deze maanden de - in de maanden daarvoor te veel gefactureerde bedragen - van af

(prognose)

					Per gebi
Actieve monitoring (drie territoria en twee zoekgebieden)	Stuks	Tarief			Stuks
Act monitoring stap 1 Plan van aanpak	5.1.2f				5.1.2f
Act monitoring stap 1 Kosten veldonderzoek wildcamera's					
Act monitoring stap 2 tm 4 Coördinatie veldonderzoek en rapportageuren					
Act monitoring stap 2 tm 4 Uitvoeren veldonderzoek door vrijwilligers (vrijwill. Vergoeding)					
Act monitoring stap 2 tm 4 Kosten veldonderzoek 'drol-DNA kitjes'					
Act monitoring stap 2 tm 4 Kosten veldonderzoek 'prooidier-DNA kitsjetusk'					
Act monitoring stap 2 tm 4 Afschrijvingskosten wildcamera's (7 mnd, 7 euro per 5 gebieden)					
Act monitoring stap 2 tm 4 jaarlijkse evaluatie actieve monitoring (8uur per gebied per jaar)					
Totaal actieve monitoring			€ 39.800		

Tarief	Stap 1 - eenmalig	Stap 2- 4 - per 7 maanden
5.1.2f		
	€ 6.000,00	€ 3.270

Gebied	Eenmalige kosten	Per maand (over 7 maanden)
Drenthe	€ 6.000	€ 467

voorlette	voornaam	tussenvoeg	achternaam	email	organisatie	functie
				@ltonoord.nl	LTO Noord	
				@live.nl	schapenhouderij	
				@.nl	prive	
				@Gmail.com	Schapenhouderij	
				@hetnet.nl	St.Behoud Drentse Schaapskuddes/ kudde Balloo	
				@gmail.com	LTO Noord regio noord	
				@hetnet.nl	Team	
				@ltonoord.nl	LTO Noord	
				@gmail.com	Vereniging Schaapskudde Gasselte e.o.	
				@hotmail.com	Natuurbegrazing	
				@hetnet.nl	Fokkersvereniging voor het Ruischaap	
				@hotmail.com	g.d.	
				@hetnet.nl	Advies- en Taxatiebureau Fauna-in-Balans / Wibergtax	
				@hotmail.com	prive	
				@hotmail.com	landbouwbedrijf	
				@kampen.nl	particulier	
				@.nl	nvt	

@hotmail.com	V.O.F. [redacted]
@fryslan.frl	Provincie Fryslân
@hotmail.com	Wolfederatie Noord-Oost
@gmail.com	particulier
@gmail.com	schapenhouder
@hetnet.nl	ondernemer schapenhouderij
@euronet.nl	Bestia et lex
@schoonehof.nl	Particulier
@bij12.nl	BIJ12
@bij12.nl	BIJ12
@home.nl	geen organisatie
@gmail.com	schapenfokker
@hotmail.com	nsfo
@gmail.com	schapenhouder
@ZLTO.nl	LTO Nederland

@hotmail.com	Schaapskudde Noorderlicht
@gmail.com	platform KSG
@gmail.com	Werkgroep Wolf Nederland
@gmail.com	Fokkersvereniging Ouessant Schapen FOS
@outlook.com	Fokkersvereniging Ouessantschaap
@icloud.com	Schaapskudde het Stroomdal
@xs4all.nl	Zelfstandig
@hotmail.com	Werkgroep Wolf Nederland
@eisma.nl	Vakblad Het Schaap
@staatsbosbeheer.nl	Staatsbosbeheer Drenthe
@hetnet.nl	Stichting Schaapskooi Balloërveld
@natuurmonumenten.nl	Natuurmonumenten
@hotmail.com	landschapsbeheer Kollingsveen
@staatsbosbeheer.nl	staatsbosbeheer
@hotmail.com	Landschapsbeheer Kollingsveen
@staatsbosbeheer.nl	Staatsbosbeheer
@gmail.com	SBDS
@hotmail.com	Landschapsbeheer Kollingsveen
@hotmail.com	landschapsbeheer kollingsveen
@drenthe.nl	provincie Drenthe
@staatsbosbeheer.nl	Staatsbosbeheer
@.nl	Platform KSG

wat_wilt_u_tijdens_deze_b

Hoe worden andere sectoren, denkend aan paardenhouderij/ vleesvee, met kwetsbare/ jonge dieren hierin meegenomen. Ook zij kampen met het feit dat dieren Word vervolgd schade door de wolf ook uitgekeerd weet nog niet

geen bijzonders

Gebied en subsidiemogelijkheden

(meer dan 25 jaar tussen 50 -150 fokooien in gebied ZO-

Is het huidige aangewezen risicogebied definitief of is er nog ruimte voor vergroting van het gebied? Aangezien wij met onze kudde net een kilometer of twee buiten de grens

Wij wonen in Bergentheim maar bijna alle kuddes lopen in Drenthe. Kan dit problemen opleveren met schade

Hoe wordt het werk voor preventie door de schapenhouder welke preventieve afrastering wordt vergoed tot welke hoogte afrastering?? hoeveel stroom erop ??

Kan een raster met een achterliggende watergang niet met minder draden, dus alleen bijvoorbeeld de 3 onderste

1) Waarom is de grens op de N34 gelegd?

We weten dat er met regelmaat wolven in Drenthe schade hebben veroorzaakt, moeten er eerst weer meer schapen worden doodgebeten voordat het gebied wordt aangepast?

2) Wat wordt er gedaan als het subsidieplafond bereikt is?

Geen. Wil gewoon meekijken.

?

Hoe pas je bestaande afrasteringen aan die te laag zijn? Ik wil ze verlengen met metalen platstrip en isolatoren.

moet dit nu weer opnieuw aangevraagd worden?

Dit begrijp ik niet helemaal zo blijf je volgens mij aan de

Waarom is deze dag gepland in de drukste tijd van de lammerperiode?

Er wordt nu een schadevergoeding uitgekeerd bij een wolvenaanval, hoe zit dat in de toekomst.

Want ik kan wel alles wolfwerend maken maar dat is geen garantie dat er geen aanvallen meer op mijn dieren komen,

Waarom zijn er geen subsidiemogelijkheden voor andere diersoorten dan alleen schapen en geiten? We zien in Limburg al dat er damherten zijn aangevallen, In Brabant zijn er al 3 kalveren gedood. In Heusden werden melkkoeien opgejaagd en jaarlingen (paarden). Het is niet alleen aanvallen van de wolf maar ook het opjagen dat

Heb nog geen vragen.

Geen vragen

geen

Via SBB Bargerveen krijgen wij 2 nachtkralen voor de
schaapskudde vergoed.
Voor een goede spreiding in het gebied zijn wij echter 3

Geen vragen.

Blad1

Vergoedingen	
Vaste afrastring – vast	500
Vaste afrastring – per meter	3
Maximum per schaap	100
Verplaatsbaar – per schaap	30
Autowinder	4000

Nummer	Datum	Plaats	# Schapen	# Geiten
D1	19-04-20	Hooghalen	5.1.2f	
D2	19-04-20	Zwiggelte		
D3	20-04-20	Anderen		
D4	21-04-20	Ruinerwold		
D5	21-04-20	Anderen		
D6	22-04-20	Bronneger		
D7	24-04-20	Weerdinge		
D8	24-04-20	Een		
D9	24-04-20	Hijken		
D10	24-04-20	Dwingeloo		
D11	26-04-20	Wezup		
D12	27-04-20	Geesbrug		
D13	28-04-20	Nieuw Schoonebeek		
D14	30-04-20	Norg/Westervelde		
D15	01-05-20	Gees		
D16	02-05-20	Kerkenveld		
D17	02-05-20	Annerveenschkanaal		
D18	02-05-20	Beilen		
D19	04-05-20	Amen		
D20	07-05-20	Wapse		
D21	09-05-20	Eelde		
D22	22-05-20	Wijster		
D23	07-06-20	Coevorden		
D24	03-06-20	Eelde		
D25	12-06-20	Ovelte		
D26	15-06-20	Alteveer		
D27	16-06-20	Exloo / Odoorn		
D28	18-06-20	Zwiggelte		
D29	18-06-20	Ansen		
D30	23-06-20	Natuurmonumenten De Klencke		
D31	23-06-20	Schaapskudde Ruinen		
D32	23-06-20	Schaapskudde Het Stroomdal		
D33	15-07-20	Schoonloo/Grolloo/Eext	5.1.2f	
D34	18-08-20	Tynaarlo		
TOTAAL			4536	12

Blad1

# Totaal	Vast	meter vast	meter vast vergoeding	plafond	Vergoeding vaste afrast.	Verplaatsbaar ja/nee	bedrag	Autowi ja/nee
5.1.2f	€ 500	1240	5.1.2f	€ 3.800	5.1.2f	1	€ 1.140	
	€ 500	1811		€ 5.100		1	€ 1.530	
	€ 500	2888		€ 58.500		1	€ 17.550	1
	€ 500	1921		€ 12.900			€ 0	
	€ 0	0		€ 600		1	€ 180	
	€ 500	4995		€ 27.800		1	€ 8.340	1
	€ 500	3645		€ 50.900		1	€ 15.270	1
	€ 500	1501		€ 5.600			€ 0	
	€ 500	2615		€ 44.500		1	€ 13.350	1
	€ 500	1876		€ 12.100		1	€ 3.630	1
	€ 500	665		€ 2.500			€ 0	
	€ 500	923		€ 1.600			€ 0	
	€ 500	3045		€ 4.100		1	€ 1.230	
				€ 38.700		1	€ 11.610	1
	€ 500	1976		€ 22.700		1	€ 6.810	1
	€ 500	717		€ 2.000		1	€ 600	
	€ 500	330		€ 2.400		1	€ 720	
	€ 500	2400		€ 3.200		1	€ 960	
	€ 500	450		€ 2.300		1	€ 690	
	€ 500	736		€ 900			€ 0	
	€ 500	2492		€ 7.900			€ 0	
	€ 500	1315		€ 4.300		1	€ 1.290	
	€ 500	1120		€ 1.300		1	€ 390	
	€ 500	807		€ 1.600		1	€ 480	
	€ 500	3289		€ 54.400		1	€ 16.320	1
				€ 6.800		1	€ 2.040	
	€ 500	589		€ 40.600		1	€ 12.180	
	€ 500	817		€ 4.400		1	€ 1.320	
	€ 500	737		€ 3.500			€ 0	
	€ 500	3400		€ 0			€ 0	
				€ 0			€ 0	
				€ 0			€ 0	
	€ 500	4677		€ 6.700		1	€ 2.010	
	€ 500	2350		€ 21.100		1	€ 6.330	1
				€ 0			€ 0	
	14.500	55327					€ 125.970	

nder Bedrag	Totaal	Totaal bedrag per dier	Bedrag per dier excl. Vast
€ 0	€ 5.360	5.1.2f	
€ 0	€ 7.130		
€ 4.000	€ 30.714		
€ 0	€ 6.263		
€ 0	€ 180		
€ 4.000	€ 27.825		
€ 4.000	€ 30.705		
€ 0	€ 5.003		
€ 4.000	€ 25.695		
€ 4.000	€ 13.758		
€ 0	€ 2.495		
€ 0	€ 2.100		
€ 0	€ 5.830		
€ 4.000	€ 15.610		
€ 4.000	€ 17.238		
€ 0	€ 3.100		
€ 0	€ 2.210		
€ 0	€ 4.660		rcelen W van A28 en Z N381
€ 0	€ 2.540		
€ 0	€ 1.400		
€ 0	€ 7.976		
€ 0	€ 5.735		
€ 0	€ 2.190		
€ 0	€ 2.580		
€ 4.000	€ 30.687		
€ 0	€ 2.040		
€ 0	€ 14.447		
€ 0	€ 4.271		
€ 0	€ 2.711		
€ 0	€ 500	##	
€ 0	€ 0	##	
€ 0	€ 0	##	
€ 0	€ 9.210		
€ 4.000	€ 17.880		
€ 0	€ 0	##	
€ 36.000	€ 310.043		

Blad1

D1	[redacted]	Hooghalen	[redacted]	@hotmail.com
D2	[redacted]	Zwiggelte	[redacted]	@gmail.com
D9	[redacted]	ijken		
D11	[redacted]	Wezup	[redacted]	@gmail.com

D19	[redacted]	Amen			
D28	[redacted]	[redacted]	Zwiggelte	[redacted]	@hotmail.com
D25	[redacted]	[redacted]	Orvelte	[redacted]	@schaapskuddeorvelte.nl

Blad1

	naar provincie	lengte [m]	bedrag	opmerking
06	[redacted]	03-08-20	5.1.2f	1/9: telefonisch gesproken, naar juist e-mail adres gestuurd
06	[redacted]	03-08-20	[redacted]	
06	[redacted]	03-08-20	[redacted]	
		03-08-20	[redacted]	
06	[redacted]	[redacted]	[redacted]	
0593	[redacted]	24-08-20	[redacted]	
06	[redacted]	24-08-20	[redacted]	
			5.1.2f	

€ 36.188

Werkgroep natuurwetgeving 10 december, agendapunt 2a, bijlage 1c

uitgangspunt van dit draaiboek is dat:

- 1) elk van de betrokken personen/organisaties zo goed mogelijk in staat wordt gesteld om waar nodig snel
- 2) alle waarnemingen (zichtwaarneming mogelijke wolf, vondsten keutels, sporen, prooiresten) zo snel mogelijk en zo goed mogelijk gedocumenteerd bij een wolvenmeldpunt belanden om van daaruit vervolgens
- 3) eventueel DNA zo goed mogelijk wordt veiliggesteld.
- 4) eventuele ecologische informatie wordt verzameld.

SITUATIE:

- a. directe waarneming. Er is een (mogelijke) wolf gezien of gevonden: → blad 2
- b. indirecte aanwijzing van een (mogelijke) wolf [sporen, keutels, prooirest, inclusief dood/gewond vee]: →

directe waarneming (mogelijke) wolf, zichtwaarneming, vondst of cameraval

SITUATIE:

- a. levend dier, mogelijk wolf, zichtwaarneming of cameraval: → blad 3
- b. dood dier, mogelijk wolf: → blad 4
- c. gewond dier, mogelijk wolf: → blad 5

levend dier, mogelijk wolf, zichtwaarneming of cameraval

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betreffe
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communic

proactief:

- 1) alle betrokken organen zijn door de provincie en/of via WiN geïnformeerd dat meldingen zo spo
- 2) provincies zorgen er voor dat op de eigen website wordt doorverwezen naar WiN/Wolvenmeldpu
- 3) provincies/WiN proberen te bevorderen dat andere organisaties ook via hun websites doorverwij

SITUATIE:

- a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: → blad 3a
bijv. politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, tel
- b. melding door waarnemer in (sociale) media: → blad 3b
bijv. landelijke/regionale media, facebook, twitter

edig mogelijk moeten worden doorgezet naar WiN/wolvenmeldpunt en handelen conform

levend dier, mogelijk wolf, zichtwaarneming of camera verslaglegging: protocol bijlage 2,4,7

bron:

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie

↘

1e ontvanger:

politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, telmee, zoogdiervereniging, LTO

↘

doelontvanger:

WiN, Wolvenmeldpun adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↘

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/opvragen van beeldmateriaal kan de validatie langer duren

↘

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel voor terugkoppeling naar 1e ontvanger. Melding gaat naar 2e ontvanger.
2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↘

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van beleidsmedewerkers + in cc. 1 communicatiemedewerker)

↘ betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of andere organisaties (indien relevant)

c. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonnummer:....., bgg:

d. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurprovincie) adres:, telefoonnummer:....., bgg:

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvanger (procesinformatie over vervolgstappen).

↘

1. gedrag betreffende waarschijnlijke/zekere wolf is "normaal": beperkte actie.

↘ Wolvenmeldpunt zorgt voor registratie conform bijlage 2,4 of 7 (protocol zichtwaarnemingen, huilen of cameraval). Melding gaat naar de Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, anderen) of, hoe en door wie berichtgeving het bevestigen van de melding.

2. gedrag betreffende waarschijnlijke/zekere wolf lijkt "afwijkend": → Blad 3c

beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

levend dier, mogelijk wolf, zichtwaarneming of camera\verslaglegging: protocol bijlage 2,4,7

- * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren bij de p
- * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (welke stapp

bron

b. melding door waarnemer in (sociale) media

↳

1e ontvanger:

iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

reactief:

1) primaire ontvanger

↳

doelontvanger:

a. WiN, Wolvenmeldp adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. betreffende provinc adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

* betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of an

* bij uitzondering (bijvoorbeeld geval erg dicht bij de provinciegrens) kan de provincie anc

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m

NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie. Provincie krijgt snel bericht van wolvenmeldpunt dat he

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

↳

betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

c. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

d. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳

1. gedrag betreffende waarschijnlijke/zekere wolf is "normaal": beperkte actie

↳ Wolvenmeldpunt zorgt voor registratie conform bijlage 2,4 of 7 (protocol zicht

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders

2. gedrag betreffende waarschijnlijke/zekere wolf lijkt "afwijkend": → Blad 3c

provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is.

dere organisaties (indien relevant) in principe pas na screening door het wolvenmeldpunt.

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

het waarschijnlijk geen wolf betreft. Wolvenmeldpunt zorgt voor terugkoppeling naar 1e ontvanger. M

is, WiN, anderen) hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicati

melding gaat na definitieve validatie in de NDFF.

levend dier, mogelijk wolf, zichtwaarneming of camera\verslaglegging: protocol bijlage 2,4,7

- * zo lang er nog geen definitieve validatie heeft plaatsgevonden wordt er op basis van waarschijnlijk
- * als er op enig moment wordt vastgesteld dat het toch om een hond gaat dan zal de provincie het p

proactief:

1) provincies in BACVP besluiten dat een -na afstemming- gekozen beleidslijn ook wordt aangehouden

SITUATIE:

gedrag betreffende waarschijnlijke/zekere wolf lijkt "afwijkend": provincie neemt regie

- provincie volgt tabel x uit draaiboek, gehoord inhoudelijk advies van het wolvenmeldpunt en afste
[de vraag is hier even: met wie kan/moet een provincie ruggespraak houden om over de tabel te kur
- provincie richt een beleidsteam in als er volgens a) maatregelen genomen moeten worden (kan oc
- provincie draagt zorg voor (doen) informeren van publiek, volgens communicatieplan in overleg m
- provincie draagt zorg voor informeren van ez zodat het ministerie bij eventuele vragen ook weet v

- * taken en samenstelling beleidsteam zijn niet op voorhand te beschrijven daar alle situaties weer ar
- * bij een zich kennelijk afwijkend gedragende wolf is een goede en intensieve communicatie essentie
- * provincies zorgen voor een optimale/snelle communicatie op basis van dit draaiboek door (proacti
- * elke provincie is zelf verantwoordelijk voor het actualiseren/aanvullen van dit adressenbestand.

1. alle gemeentes in de provincie (ambtelijk en bestuurlijk)
 2. hoofd veiligheidsregio
 3. politie
 4. buurprovincies en -landen (voor Duitsland; deelstaten), ministerie van ez
 5. media
 - 6.
- enz.

Ik stel voor om een aantal adressen als service al als bijlage in het draaiboek op te nemen. Elke provi

en als de wolf provinciegrenzen oversteekt, tenzij gedragsveranderingen tot herijking daarvan dwinge

nen oordelen? In maart heb ik ons lupus-groepje daarvoor gebruikt, werkte voor mij plezierig ook or
ok interprovinciaal samengesteld) voor monitoring van de ontwikkelingen, verzorgen communicatie,

ef) per provincie te beschikken over adreslijsten/telefoonnummers (ook 06 voor in het weekend enz)

mdat daarbinnen toch al wat meer expertise is dan in een willekeurige provincie. Houden we dit zo? C

Of kiezen we voor bijvoorbeeld een afstemming/beleidskeuze met alleen de eerst betrokken buurpro

vincies?]

dood dier, mogelijk wolf

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke meldingen
- * secundair doel is om doodsoorzaak te achterhalen en DNA veilig te stellen
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betreffende provincie gemeld
- * bij waarschijnlijkheid (vers) dode wolf wordt ook meteen politie/boa ingeschakeld en vondstlocatie wordt vastgesteld
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicatie wordt proactief

proactief:

- 1) alle betrokken organen zijn door de provincie en/of via WiN geïnformeerd dat meldingen zo spoedig mogelijk moeten worden gemeld
- 2) alle provincies zorgen er voor dat op de eigen website wordt doorverwezen naar WiN/Wolvenmeldpunt
- 3) provincies/WiN proberen te bevorderen dat andere organisaties ook via hun websites doorverwijzen naar WiN/Wolvenmeldpunt
- 4) provincies/WiN communiceren proactief (website en richting organisaties, kantonniers enz) hoe te melden
- 5) provincies maken gezamenlijk 1 korte brochure ten behoeve van kantonniers van provincies, gemeenten en waterschappen

SITUATIE:

- a. dood dier, grotendeels vergaan of in vergaande staat van ontbinding (> 2-3 weken dood, vooral bij koud weer)
- b. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: → blad 4a
bijv. politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, tel: 020-612 2222
- c. melding door waarnemer in (sociale) media: → blad 4b
bijv. landelijke/regionale media, facebook, twitter

as mogelijk moeten worden doorgezet naar WIN/wolvenmeldpunt en handelen conform

eersten, rijkswaterstaat, waterschappen en dierenambulances met instructies over hoe te handelen e

en wie te bellen bij een vermoeden van wolf.

dood dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 1

bron:

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger:

politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, telmee, zoogdiere

↳

doelontvanger:

WiN, Wolvenmeldpun adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m

NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van

↳ betreffende provincie zorgt (indien relevant) voor inlichten contactpersonen politie/boa €

a. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

c. alterra Alterra – Wageningen UR p/a [REDACTED] Droe

d. dwhc adres:, telefoonnummer:....., bgg:

→ dwhc zorgt (indien relevant) voor betrekken van Naturalis, CVI, RIVM, Alter

e. koelcel (bij wie/wa: adres:, telefoonnummer:....., bgg:

f. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

g. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro: adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳ Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 1

↳ Dwhc zorgt (indien relevant samen met) Naturalis, CVI, RIVM, Alterra voor bundelen van :

na sectie op het kadaver:

Naturalis slaat skelet en huiden op (al of niet geprepareerd als tentoonstellingsdier).

Opgewerkt DNA-materiaal en weefsels worden bij zowel Alterra als bij Naturalis beheerd.

↳

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

Verendaalsesteeg 3a 6708 PB Wageningen. Bij vragen: [REDACTED] Mobiel: 0317-[REDACTED] / Prive: 06-

sectieresultaten en geeft deze door aan de betrokken provincie. Publicatie/persberichten alleen na c

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

Mobiel: 0317- [REDACTED] Prive: 06- [REDACTED]

dood dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 1

- * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren bij de p
- * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (welke stapp

bron

b. melding door waarnemer in (sociale) media

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger

iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

↳

doelontvanger:

a. WiN, Wolvenmeldp adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. betreffende provin adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van
betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m
NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie. Provincie krijgt snel bericht van wolvenmeldpunt dat he
2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van

↳

betreffende provincie zorgt (indien relevant) voor inlichten contactpersonen politie/boa

a. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

c. alterra Alterra – Wageningen UR p/a [REDACTED] [REDACTED] Droev

d. dwhc adres:, telefoonnummer:....., bgg:

→ dwhc zorgt (indien relevant) voor betrekken van Naturalis, CVI, RIVM, Alter

e. koelcel (bij wie/wa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

f. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

g. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳

Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 1

↳

Dwhc zorgt (indien relevant samen met) Naturalis, CVI, RIVM, Alterra voor bundelen van :

na sectie op het kadaver:

Naturalis slaat skelet en huiden op (al of niet geprepareerd als tentoonstellingsdier).

Opgewerkt DNA-materiaal en weefsels worden bij zowel Alterra als bij Naturalis beheerd. Dit materi

↳

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is.

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

het waarschijnlijk geen wolf betreft. Wolvenmeldpunt zorgt voor terugkoppeling naar 1e ontvanger. M

Verendaalsesteeg 3a 6708 PB Wageningen. Bij vragen: [REDACTED] Mobiel: 0317 [REDACTED] / Prive: 06-

sectieresultaten en geeft deze door aan de betrokken provincie. Publicatie/persberichten alleen na

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

Mobiel: 0317- / Prive: 06

gewond dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 10

- * primair doel is om te komen tot snelle medische diagnose en veterinaire besluit (dier behandelen of
- * secundair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijk
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betref
- * bij waarschijnlijkheid wolf wordt ook meteen politie/boa ingeschakeld en vondstlocatie beschouwd
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communic

proactief:

- 1) alle betrokken organen zijn door de provincie en/of via WiN geïnformeerd dat meldingen zo spo
- 2) provincies zorgen er voor dat op de eigen website wordt doorverwezen naar WiN/Wolvenmeldpu
- 3) provincies/WiN proberen te bevorderen dat andere organisaties ook via hun websites doorverwij
- 4) provincies/WiN communiceren proactief (website en richting organisaties, kantonniers enz) hoe te

SITUATIE:

- a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: → blad 5a
bijv. politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, tel
- b. melding door waarnemer in (sociale) media: → blad 5b
bijv. landelijke/regionale media, facebook, twitter

Indien mogelijk moeten worden doorgezet naar WIN/wolvenmeldpunt en dierenarts/ambulance en handelen

Handelen : foto maken van het dier en die meteen naar wolvenmeldpunt mailen of via Whats App v

delen conform

gewond dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 10

bron:

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger

politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, telmee, zoogdiervet

↳

doelontvanger:

1. WiN, Wolvenmeldp adres:, telefoonnummer:....., bgg:

2. Dierenambulance/ƒ adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke me

NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van

↳

betreffende provincie zorgt (indien relevant) voor inlichten contactpersonen politie/boa

a. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

c. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

d. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳

Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 1

↳

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

VERVOLG SITUATIE:

1. Dier ter plekke gedood (afschot)/geëuthanaseerd. Behandelen als vondst dood dier: → Blad 4a

2. Nog levend dier getransporteerd/behandeld: → Blad 5c

aldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

voor terugkoppeling naar 1e ontvanger en naar dierenambulance. Melding gaat na definitieve valida

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

tie in de NDFF.

gewond dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 10

- * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren bij de p
- * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (welke stapp

bron

b. melding door waarnemer in (sociale) media

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger

iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

↳

doelontvanger:

a. WiN, Wolvenmeldp adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. Dierenambulance/I adres:, telefoonnummer:....., bgg:

c. betreffende provincie adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van
betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke me
NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie. Provincie krijgt snel bericht van wolvenmeldpunt dat he

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van

↳

betreffende provincie zorgt (indien relevant) voor inlichten contactpersonen politie/boa

a. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

c. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

d. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳

Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 1

↳

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

VERVOLG SITUATIE:

1. Dier ter plekke gedood (afschot)/geëuthanaseerd. Behandelen als vondst dood dier: → Blad 4a
2. Nog levend dier getransporteerd/behandeld: → Blad 5c

rovincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is.

eldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

t waarschijnlijk geen wolf betreft. Wolvenmeldpunt zorgt voor terugkoppeling naar 1e ontvanger en

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

dierenambulance. Melding gaat na definitieve validatie in de NDFF.

gewond dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 10

SITUATIE:

Gewond dier met genezings-/overlevingsperspectief

- * uitgangspunt van beleid is om het dier zo spoedig als medisch verantwoord weer in de natuur terug te brengen
- * onderstaande vervolg is van toepassing op dieren waarvan op basis van uiterlijke kenmerken/validatie van de afkomst niet kan worden vastgesteld of het dier een wolf is
- * locatie waar een wolf weer wordt uitgezet blijft in het belang van het dier geheim om toeloop van andere wolven te voorkomen

1. dier kan na beperkte behandeling door een dierenarts snel (binnen een dag) weer de natuur in: →

2. dier heeft langduriger zorg/revalidatie nodig, of twijfels over de soort (wolf-hond): → B

A. dier kan weer snel de natuur in.

- ↳ provincie overlegt met terreinbeheerder(s) welk (grote) natuurgebied in principe geschikt is voor het dier.
(proactief: het is verstandig om al voordat zich een concrete situatie voordoet met terreinbeheerder(s) te overleggen)
- ↳ Terreinbeheerders: adres:, telefoonnummer:....., bgg:
- ↳ provincie vraagt Alterra om het dier te chippen/zenderen
- ↳ Alterra – Wageningen UR p/a [redacted] [redacted] Droevendaalsesteeg 3a 6700 CA Wageningen
- ↳ wolf wordt bij voorkeur 's avonds/'s nachts weer vrijgelaten om risico op verstoring/achtervolging te beperken
- ↳ Provincie besluit, na overleg met betrokkenen, na het weer vrijlaten van de wolf, hoe en waar het dier wordt uitgezet

B. dier heeft langduriger zorg/revalidatie nodig of twijfels over de soort (wolf-hond).

- ↳ provincie zoekt in samenspraak met dierenambulance een geschikt opvangadres.
(proactief: het ministerie/RvO kent geen enkel opvangadres voor dieren dat geschikt is voor opvang van een wild dier)
- * beschikbare/nodige faciliteiten hangen ook af van de geschatte duur van de opvang.
- * voor een wilde wolf is stress van gevangenschap al zeer hoog en dierenonvriendelijk. Een opvang moet daarom zo stressloos mogelijk zijn.
- * opvang hoeft niet in de buitenlucht: een gesloten "nachtverblijf" kan ook geschikt zijn.
- ↳ dierenarts beslist wanneer het dier weer voldoende is genezen/hersteld voor terugkeer in de natuur
- ↳ provincie overlegt met terreinbeheerder(s) welk (grote) natuurgebied in principe geschikt is voor het dier.
(proactief: het is verstandig om al voordat zich een concrete situatie voordoet met terreinbeheerder(s) te overleggen)
- ↳ Terreinbeheerders: adres:, telefoonnummer:....., bgg:
- ↳ provincie vraagt Alterra om het dier te chippen/zenderen. Bij twijfels over soort (wolf-hond) wordt het dier eerst naar een dierenarts gebracht voor een definitieve diagnose
- ↳ Alterra – Wageningen UR p/a [redacted] [redacted] Droevendaalsesteeg 3a 6700 CA Wageningen
- ↳ wolf wordt bij voorkeur 's avonds/'s nachts weer vrijgelaten om risico op verstoring/achtervolging te beperken
- ↳ Provincie besluit, na overleg met betrokkenen, na het weer vrijlaten van de wolf, hoe en waar het dier wordt uitgezet

arbeiders per provincie te bespreken wie in een dergelijke situatie iets kan betekenen voor zo'n w

8 PB Wageningen. Bij vragen: [redacted] Mobiel: 0317 [redacted] / Prive: 06- [redacted]

voor de tijdelijke opvang van een wolf. Provincies zullen dit zelf moeten zoeken/opnemen in het draaik
tijdelijke opvang mag daarom zeker niet voor publiek toegankelijk/zichtbaar zijn (stressverhogend).

Als er geen perspectief is op definitief herstel/terugkeer in de natuur wordt het dier geëuthanaseerd

arbeiders per provincie te bespreken wie in een dergelijke situatie iets kan betekenen voor zo'n w

8 PB Wageningen. Bij vragen: [redacted] Mobiel: 0317 [redacted] / Prive: 06- [redacted]

■ Mobiel: 0317-■ / Prive: 06-■

■ Mobiel: 0317-■ / Prive: 06-■

indirecte aanwijzing van een (mogelijke) wolf

SITUATIE:

- a. vondst keutels of haren of botresten mogelijke wolf: → blad 7
- b. vondst sporen (pootafdrukken) mogelijke wolf: → blad 8
- c. vondst prooi(rest) inclusief dood/gewond vee door mogelijke wolf: → blad 9

vondst keutels of haren of botresten mogelijke wolf verslaglegging: protocol bijlage 3

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke
- * secundair doel is om zo mogelijk DNA veilig te stellen
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betreffen
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicat

proactief:

- 1) alle betrokken organen zijn door de provincie en/of via WiN geïnformeerd dat meldingen zo spoed
- 2) provincies zorgen er voor dat op de eigen website wordt doorverwezen naar WiN/Wolvenmeldpun
- 3) provincies/WiN proberen te bevorderen dat andere organisaties ook via hun websites doorverwijze
- 4) Website WiN uitbreiden met basale instructie voor verzamelen van haren, keutels of botten (voora

SITUATIE:

- a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: → blad 7a
bijv. politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, tel
- b. melding door waarnemer in (sociale) media: → blad 7b
bijv. landelijke/regionale media, facebook, twitter

lig mogelijk moeten worden doorgezet naar WiN/wolvenmeldpunt en handelen conform

aldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

endaalsesteeg 3a 6708 PB Wageningen. Bij vragen: [REDACTED] Mobiel: 0317 [REDACTED] / Prive: 06-

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

Mobiel: 0317 [REDACTED] / Prive: 06 [REDACTED]

vondst keutels of haren of botresten mogelijke wolf verslaglegging: protocol bijlage 3

- * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren bij de p
- * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (welke stapp

bron

b. melding door waarnemer in (sociale) media

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger

iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

↳

doelontvanger:

WiN, Wolvenmeldpunt adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m
NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel
2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van

↳

betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

a. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

b. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳

provincie besluit, gehoord advies van het wolvenmeldpunt en Alterra, of er opdracht wor

c. alterra Alterra – Wageningen UR p/a [REDACTED] [REDACTED] Droe

↳

provincie besluit, bij vondst verdacht kadaver (>2-3 weken dood, van mogelijke) wolf ove

d. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:

e. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 3

↳

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is.

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

Verendaalsesteeg 3a 6708 PB Wageningen. Bij vragen [REDACTED] Mobiel: 0317 [REDACTED] / Prive: 06-

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

Mobiel: 0317 [REDACTED] / Prive: 06- [REDACTED]

vondst sporen (pootafdrukken) mogelijke wolf

verslaglegging: protocol bijlage 8

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke meldingen
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betreffende partij gemeld
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicatie v

SITUATIE:

bron:

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: behandelen als zichtwaarneming → Blad 3a

- ↳ 1e ontvanger:
politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, telmee,

bron:

b. melding door waarnemer in (sociale) media: behandelen als zichtwaarneming → Blad 3b

- ↳ 1e ontvanger:
iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

OPMERKING:

Sporen zijn zelden overtuigend bewijs. Alleen in combinatie met andere aanwijzingen kan er aanleiding zijn tot vervolging.

n voor nader (vervolg) onderzoek.

vondst prooi(rest) inclusief dood/gewond vee door mogelijke wolf

proactief:

- 1) alle betrokken organen zijn door de provincie en/of via WiN geïnformeerd dat meldingen zo spoedig mogelijk worden afgehandeld
- 2) provincies zorgen er voor dat op de eigen website wordt doorverwezen naar WiN/Wolvenmelding
- 3) provincies/WiN proberen te bevorderen dat andere organisaties ook via hun websites doorverwijzen

SITUATIE:

a. wilde prooi: → blad 10

b. landbouwhuisdier: → blad 11

gedig mogelijk moeten worden doorgezet naar WiN/wolvenmeldpunt en handelen conform

vondst wilde prooi(rest) van mogelijke wolf

verslaglegging: protocol bijlage 9

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke
- * alleen vers dode wilde prooidieren (< 1 dag dood) zijn van belang voor snelle actie/nader DNA onderzoek
- * secundair doel is om zo mogelijk DNA veilig te stellen
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betreffende
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicatie

SITUATIE:

- b. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: → blad 10a
bijv. politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, tel
- c. melding door waarnemer in (sociale) media: → blad 10b
bijv. landelijke/regionale media, facebook, twitter

nde provincie doorgegeven.
atie volgens communicatieplan.

nee, zoogdiervereniging, LTO

vondst wilde prooi(rest) van mogelijke wolf

verslaglegging: protocol bijlage 9

bron:

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger:

politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, telmee, zoogdiere

↳

doelontvanger:

WiN, Wolvenmeldpunt adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m

NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

a. dood dier, grotendeels vergaan of in vergaande staat van ontbinding (> 2-3 weken doo

b. dood dier, ca 2 dagen-2 weken dood, vermoeden van wolfprooi: wel documenteren (p

c. dood dier, max 2 dag dood (lag hier eeregisteren zeker nog niet), vermoeden van wolfpr

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

↳

betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

a. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

b. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳

provincie besluit, gehoord advies van het wolvenmeldpunt en Alterra, of er opdracht wor

c. alterra Alterra – Wageningen UR p/a [REDACTED] Droev

↳ Alterra voert DNA onderzoeken uit en bericht de uitkomst aan betreffende pro

↳ communicatie over de uitslag DNA (Alterra, provincies) altijd in onderlinge afs

↳

Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 9

↳

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

Doel: na veldvalidatie besluit om wel/geen DNA te bemonsteren, bij sterk vermoeden wolf cameraval

Verendaalsesteeg 3a 6708 PB Wageningen. Bij vragen: [REDACTED] Mobiel: 0317-[REDACTED] / Prive: 06-

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

Mobiel: 0317 [redacted] / Prive: 06 [redacted]

vondst wilde prooi(rest) van mogelijke wolf

verslaglegging: protocol bijlage 9

- * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren bij de p
- * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (welke stapp
- * kans dat dit onderdeel via (sociale)media wordt gemeld is overigens klein

bron

b. melding door waarnemer in (sociale) media

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger

iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

↳

doelontvanger:

WiN, Wolvenmeldpun adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m

NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

a. dood dier, grotendeels vergaan of in vergaande staat van ontbinding (> 2-3 weken doo

b. dood dier, ca 2 dagen-2 weken dood, vermoeden van wolfprooi: wel documenteren (p

c. dood dier, max 2 dag dood (lag hier eergisteren zeker nog niet), vermoeden van wolfpr

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

↳

betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

a. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

b. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳

provincie besluit, gehoord advies van het wolvenmeldpunt en Alterra, of er opdracht wor

c. alterra Alterra – Wageningen UR p/a [REDACTED] Droev

↳ Alterra voert DNA onderzoeken uit en bericht de uitkomst aan betreffende pr

↳ communicatie over de uitslag DNA (Alterra, provincies) altijd in onderlinge afs

↳

Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 9

↳

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is.

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

Procedures: na veldvalidatie besluit om wel/geen DNA te bemonsteren, bij sterk vermoeden wolf cameraval

Verzendsesteeg 3a 6708 PB Wageningen. Bij vragen: [REDACTED] Mobiel: 0317 [REDACTED] / Prive: 06-

nummers) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

Mobiel: 0317 [redacted] / Prive: 06 [redacted]

vondst dood/gewond landbouwhuisdier door mogelijke verslaglegging: protocol bijlage 11

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke
- * secundair doel is om zo mogelijk DNA veilig te stellen
- * wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door faunafonds aan betreffende provincie
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicatie
 - * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren
 - * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (vanaf melding)

Het Faunafonds is namens de provincies verantwoordelijk voor het afhandelen van schademeldingen. Het wolvenmeldpunt voert deze screening uit in opdracht van het Faunafonds. De 1e screening zal worden

proactief:

- 1) Faunafonds zorgt op website voor een doorverwijzing naar het wolvenmeldpunt bij vermoedens
- 2) Faunafonds stelt in overleg met wolvenmeldpunt een protocol/vragenlijst op die wordt afgevinkt

meldingen, ongeacht bron, meteen doorzetten naar het wolvenmeldpunt en (ter informatie) de contactgegevens van de provincie

Wolvenmeldpunt: naam, e-mail, telefoon nr

[Adviseur Faunazaken Provincies Fryslân, Groningen en Drenthe - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\)](#)
[Adviseur Faunazaken Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\)](#)
[Adviseur Faunazaken Provincies Overijssel, Gelderland en Utrecht - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\)](#)
[Adviseur Faunazaken Provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\)](#)

Bij geen gehoor:

[\[redacted\] Faunazaken - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\) \[redacted\]@bij12.nl](#)
[\[redacted\] Faunazaken - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\) \[redacted\]@bij12.nl](#)
 Balie BIJ12 – (085-4862233 - bereikbaar op werkdagen)

- a. eigenaar doet melding van dood/gewond dier aan faunafonds met vermoeden van wolfaanval (we
 - ↳
- b. faunafonds zorgt voor doorverwijzing naar het wolvenmeldpunt voor 1e screening (via website of
 - ↳
- c. wolvenmeldpunt screent op basis van vragenlijst (in telefonisch contact met melder) en beeldmat
 - ↳
- d. bij twijfel raadpleegt het wolvenmeldpunt de consulent faunafonds, eventueel veldbezoek brengt
 - ↳
 1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie. Melding gaat als waarneming via het wolvenmeldpunt naar de provincie
 - 1a. NB: eigenaar van het dier kan beslissen om voor eigen risico toch een claim bij het faunafonds in te dienen
 2. wolf mogelijk, waarschijnlijk of vrijwel zeker: eigenaar krijgt aanbod om nader onderzoek te laten uitvoeren
 - 2a. Indien de eigenaar een claim wil indienen is haast geboden, DNA moet binnen 24 uur worden afgegeven
 - ↳
- e. eigenaar van het dier dient verzoekschrift in bij het Faunafonds. Vanaf dat moment is de taak van de provincie
 - ↳
- f. faunafonds bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk en gaat z.s.m. ter plaatse kijken

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van
g. faunafonds draagt zorg voor (doen) verzamelen DNA, evt sectie volgens protocol (taxatierapport van
h. faunafonds is (namens betreffende provincie, na overleg over nut/noodzaak) opdrachtverstrekker
i. provincie overlegt met de eigenaar of deze (op vrijwillige basis, als proef) belangstelling heeft voor

↳

Alterra voert onderzoeken uit en bericht de uitkomst aan BIJ12/Faunafonds en betreffende provincie

↳

- a. faunafonds is verantwoordelijk voor terugkoppeling uitslag naar de eigenaar van het land
- b. communicatie over de uitslag (Alterra, faunafonds, provincies) altijd in onderlinge afstemming

ren bij de provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is

vanaf het moment dat er een verzoekschrift is ingediend. Om te voorkomen dat er te veel onnodige

bij de eerste screening. Op basis van deze consultatie wordt besloten over vervolgstappen.

gaan er vanuit dat minstens 95% van de boeren in 1e instantie het faunafonds zal benaderen)

eriaal de melding op waarschijnlijkheid wolf. Geeft bij mogelijk/waarschijnlijk wolf telefonisch instruc

ia definitieve validatie in de NDFF. Wolvenmeldpunt informeert Faunafonds over uitslag screening.
inafonds te doen. Moet dan behandelbedrag betalen en krijgt dat alleen terug als uit DNA toch wolf k
uitvoeren en wordt daarmee vrijgesteld van behandelbedrag, ook als nader onderzoek *geen* wolf aan
worden veiliggesteld. Het wolvenmeldpunt adviseert de eigenaar om dan *per direct* een verzoeksch

tijdelijk plaatsen van uitgeleende elektrische flexnetten of fladderlinten voor de duur van het nader l

ndbouwhuisdier en naar het wolvenmeldpunt (dit laatste om te leren of de screening voldoet).

⊃ verzoekschriften worden ingediend wordt er aan de voorkant van het proces een (voor de boer grai

DNA onderzoek. Of om enige dagen wildcamera's te plaatsen ter observatie van het gebied.

tis) screening ingevoerd.

Blad1

Vergoedingen	
Vaste afrastring – vast	500
Vaste afrastring – per meter	3
Maximum per schaap	100
Verplaatsbaar – per schaap	30
Autowinder	4000

Nummer	Datum	Naam	Plaats	Gemeente	# Schapen
D1	19-04-20		Hooghalen	Midden-Drenthe	5.1.2f
D2	19-04-20		Zwiggelte	Midden-Drenthe	
D3	20-04-20		Anderen	Aa en Hunze	
D4	21-04-20		Ruinerwold	De Wolden	
D5	21-04-20		Anderen	Aa en Hunze	
D6	22-04-20		Bronneger	Borger Odoorn	
D7	24-04-20		Weerdinge	Emmen	
D8	24-04-20		Een	Noorderveld	
D9	24-04-20		Hijken	Midden-Drenthe	
D10	24-04-20		Dwingeloo	Westerveld	
D11	26-04-20		Wezup	Coevorden	
D12	27-04-20		Geesbrug	Coevorden	
D13	28-04-20		Nieuw Schoonebeek	Emmen	
D14	30-04-20		Norg/Westervelde	Noorderveld	
D15	01-05-20		Gees	Coevorden	
D16	02-05-20		Kerkenveld	De Wolden	
D17	02-05-20		Annerveenschkanaal	Aa en Hunze	
D18	02-05-20		Beilen	Midden-Drenthe	
D19	04-05-20		Amen	Aa en Hunze	
D20	07-05-20		Wapse	Westerveld	
D21	09-05-20		Eelde	Tynaarlo	
D22	22-05-20		Wijster	Midden-Drenthe	

TOTAAL

3132

		Vergoeding onder Randvoorwaarden Drenthe			Aanvulling G	
# Geiten	# Totaal	mete	afond	Vergoeding vaste afrast.	Vast	Verplaatsbaar ja/nee bedrag
5.1.2f		5.1.2f		5.1.2f	€ 500	€ 0
					€ 500	€ 0
					€ 500	1 € 17.550
					€ 500	€ 0
					€ 500	€ 0
					€ 500	1 € 8.340
					€ 500	1 € 15.270
					€ 500	€ 0
					€ 500	1 € 13.350
					€ 500	1 € 3.630
					€ 500	€ 0
					€ 500	€ 0
					€ 500	1 € 1.230
						1 € 11.610
					€ 500	1 € 6.810
					€ 500	1 € 600
					€ 500	1 € 720
					€ 500	1 € 960
					€ 500	1 € 690
					€ 500	€ 0
					€ 500	€ 0
					€ 500	1 € 1.290
	0		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	0		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	0		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	0		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	0		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	0		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	0		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	0		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	0		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
12	3144	40026		€ 100.047	€ 10.500	€ 82.050

Wielders model Autowinder	Bedrag	Totaal	Totaal bedrag per di	Bedrag per dier
ja/nee	5.1.2f		5.1.2f	
		€ 4.300		
		€ 4.340		
1		€ 30.714		
		€ 6.263		
		€ 1.100		
1		€ 27.825		
1		€ 30.705		
		€ 5.003		
1		€ 25.695		
1		€ 13.758		
		€ 2.495		
		€ 2.100		
		€ 5.830		
1		€ 15.610		
1		€ 17.238		
		€ 3.100		
		€ 2.210		
		€ 4.660		
		€ 2.540		
		€ 1.400		
		€ 7.976		
		€ 5.735		
	€ 0	€ 0	#####	#####
	€ 0	€ 0	#####	#####
	€ 0	€ 0	#####	#####
	€ 0	€ 0	#####	#####
	€ 0	€ 0	#####	#####
	€ 0	€ 0	#####	#####
	€ 0	€ 0	#####	#####
	€ 0	€ 0	#####	#####
	€ 0	€ 0	#####	#####
	€ 0	€ 0	#####	#####
	€ 28.000	€ 220.597	5.1.2f	5.1.2f

Discussie tabel gebiedsgericht schadepreventieplan

Pagina nr	Aangedragen door	Onderwerp	Overweging/aard van behandeling	
0		tekst actualiseren naar datum 1 oktober	we moeten actueel zijn en oa melden dat er formeel sprake is van een ghevestigde wolf met bekend kerngebied	eens
0		tekst is wel heel erg geschreven vanuit schade wolf, iets positiever mag m.i. ook		heb je suggesties
0		swectoren verbreden met Drents particulier grondbezit en TBO-ers.		eens
0		algemeen	Vergoedingen ook opstellen voor tbo's (als schaaпsherder niet heeft aangevraagd)	
0			aan arbeid en vervolgschade voorwaarden stellen?	max. bedrag
0			nachtkralen verder uitwerken	bepalen,
0			voor natuurbegrazing criteria opstellen waar dat nog wel kan of niet, ook als voorwaarde meenemen in wel of niet toekennen vergoedingen; (aanpak NM)	herhalingsrisico.
0			advies en educatie over de wolf juist lokaal een soort wolvenbreaу of moet alles via provincies of BIJ12 lopen. (opnemen in strategische communicatieplan)	
0		specifiek		
0		Tekst is eenzijdig op de route van preventieve rasters. Moet hand in hand met beleid voor probleemwolf. Houders met 200+ schapen krijg je zo nooit aan boord		
4		schade onderaan, iets melden over verspreide schade	door grootst deel drenthe is wel een schade geval of waarneming. Een gedode wolf bij De Wijk op A 28 met als slot onze brief aan GS en antwoord GS. Dat geeft inzicht. In svz	4/5/6 actualiseren tot 1 oktober
5		het proces beschrijven inclusief ontwikkeling van deze zomer.		
6		melden definitieve vestiging		discussiepunt wat mij betreft. Kan gevolgen niet overzien
6		zone rondom kerngebied ookaangeven	Een zone van 15- 20 km rond kerngebied vestiging ook saangeven?	

6		4e regel	de plaatsing van uitwerpselen wijst op territoriumgedrag' kaart wordt vervangen door resultaat WEnR, toch?	laten vervallen: Dit is een discutabele uitspraak. Het feit dat er keutels zijn gevonden zegt niet alles over territoriaal gedrag. Er waren juist opmerkelijk weinig keutelvondsten op typische markeringsplekken.
6				
7		iets melden voor wens van sector om ook iets te doen tbv kalveren en veulens.		Zie p 16 2e alinea. Is dit voldoende?
7			alpaca's toevoegen? Worden gehouden, zowel prof. als hobbymatig o.a. Drostendiep	
7		laten gelden voor heel Drenthe	mee eens	
7		...aantallen dierhouders in 2016....	actualiseren met CBS cijfers 2019	
7		mbt geitenhouders....	Biologische geitenhouders passen weidegang toe. Er zijn er wel een paar in Drenthe	
7		laatste zin: zin klopt niet		
8	vergadering	Toepasbare maatregelen voor begrazingsbedrijven	Moet er extra informatie opgenomen worden over preventieve maatregelen bij begrazingsbedrijven.	?
8		Toepasbare maatregelen voor begrazingsbedrijven	Het palet maatregelen is ook geschikt voor begrazingsbedrijven	
8			s nachts ophokken is te arbeidsintensief; niet altijd een optie; afwegen of natuurgebieden met schapen begraaasd kunnen worden.	

10

12

5.3.4.

m.i. beter definiëren wat een probleemwolf is

vast afsrasting om een vast perceel
afschot zal niet makkelijk gebeuren, maak duidelijk
wanneer eventueel wel

optie wordt
gemist voor de
aanleg van
wolfwerende
nachtkralen bij
niet gescheperde
kuddes in grotere
gebieden. Dus niet
integraal het hele
gebied
omrasteren, maar
op strategische
plekken een paar
grotere
nachtkralen. Ik
denk dat ergens
vermeld moet
worden dat
terreinbeheerdwe
rs afzien van een
integraal
wolfwerend
raster.

eens

12		5.5.	s nachts ophokken	Hier wordt wel verwezen naar nachtkralen maar dan op beperkte schaal; denk hierbij ook aan grotere gebieden zoals Schapenpark en Kale Duinen (waar dan vier kralen zouden moeten komen).
12		Afschot of 'weren' wolf is INTEGRRAAL onderdeel van preventie, hier te magen.		
12		Wees duidelijk: wolf die beschermd vee pakt = AF		
13	vergadering	Arbeid en gevolgschade	Is deze paragraaf over arbeidskosten voldoende?	Discussiepunt wat mij betreft. Nader onderzoek gewenst, maar dar staat er al
13		Arbeid en gevolgschade	Arbeid: Dit speelt landelijk. Ik heb LTO/VGSN gevraagd om hier in landelijk verband een onderzoek te doen om de extra arbeid te kunnen onderbouwen.	
1		6.2.2	2e alinea: ook terreinbeheerders/natuurbegrazingsbedrijven noemen.	
14	vergadering	De vergoedingssystematiek	Toelichting op de overwegingen achter de aanbevolen manier van vergoedingen	
14	vergadering	Ondergrens	Moet er een ondergrens worden opgenomen voor het aantal gehouden dieren om in aanmerking te komen	discussie
14		tabel onderaan, waar dient die toe??	GAAN WE DE DISCUSSIE OVER DE TE LAGE VERGOEDINGEN NU NOG WEER AAN??	lijkt me niet.
14		tweede alinea 2019 peiljaar etc: klopt deze alinea wel?		Discussiepunt
14		De vergoedingssystematiek	Zie document: 'Kosten verplaatsbare afrasteringen'	

14

	Ondergrens	Zie brief Platform KSG als reactie op concept IPO wolvendraaiboek en OGB0518 A5 punt 1.4	
1	6.3	voorbeelden:	hoe komt de € 1, -- tot stand? Is er gekeken naar de berekeningen die Staatsbosbeheer heeft opgesteld? idem; SNL heeft geen vergoeding hiervoor.
1	6.3.2.	vergoedingssystematiek: materialen: ??	
1	par 6.3.1 Bedrijven die na 2019 zijn gestart in de kou laten staan?	Nee, zijn er hooguit een paar	
1	discussie over kosten is gaande in de emails. Goed naar kijken		
1	maak vergoeding voor weidebedrijven beter inzichtelijk	kan volgens mij om grote bedragen gaan bv 1000 schapen a 30,- zij werken veel meer flex, hoe vergoed je dat???	
1	benodigd budget??	Deze categorie beter doorpraten	oke
1	vergoeding kan ook voor DPG-ers en TBO-ers	genoemde bedragen juist???	
1		kan ook voor hen van toepaswsing zijn.	
1	6.3.4.	3 categorieën: TBO's ontbreken	Natuurbeheerders ontbreken
1		kritisch naar kijken kernboodschappen behouden;	
1		8 (strategisch) communicatieplan met spoed opstellen;	
1	begrazingsbedrijf in de zomer wolfwerende flexinetten nodig, in de winter een autowinder met draad en paaltjes.		
1	Idem: ik lees autowinder vergoed, maar daar hoort toch vele kilometers draad op haspel en heel veel paaltjes bij? Hoe dat in de systematiek zit is me hier niet meteen duidelijk		
1	ruimtelijke inpassing meer op Drenthe richten	weten we hoe het zit met plaatsen rasters en RO??	
1	DE-minimus, wat een verschrikking. Reken het eens uit voor 800 schapen: komt boven €20.000,- Moeten we eerst gaan vragen aan EU: loopt dit al, hoe lang duurt zoiets?		

1	In dit verhaal ook maar wat schrijven over schaapskuddes.	Werken met wolfwerende rasters blijkt in praktijk een schijnoplossing. Zeven dagen per week hoeden en veilige kralen voor de nacht is begaanbare koers	
1	toevoegen voorlopers	Ruinen tbv hun rammen, maart 2019; Exloo tbv de kudde, zomer 2020; Hijkerveld van HDL, tbv kudde nabij de kooi.	eens
1	concluderend kan m.i. Vervallen	we schakelen al door naar definitieve regeling	
1	conclusie 7.1 is te kort door de bocht. Dit gaat enkel op voor vaste rasters. Met flexibele rasters en autowinder-systeem is nog weinig ervaring.		
1	mis een positief geluid	naast weerstand zijn er ook mensen positief. Dat geluid mag/moet ook gehoord worden	
1	onder 8.2 toevoegen dat de slagvaardigheid bij schade en rastervergoeding goed moet zijn. Haal de stropeigheid er vanaf		
1	8.2.1 2e alinea voegt weinig toe	m.i. Laten vervallen	
1	Voor draagvlak is meer nodig dan zeggen: wen er maar aan, hier heb je geld voor een raster. Zie boven.		
1	par 8.2 slotzin eruit. We gaan dierhouders niet 'inpakken' met draagvlak onder de meute.		
1	Gruwelijk.		
2	overheid, ook hier speelt duidelijkheid en slagvaardigheid een belangrijke rol.		
2	8.3.1 verstandig om een goed communicatieplan te maken	welke duidelijk de mitsen en maren moet aangeven, maar ook wat goede Drentse communicatie nu in moet houden	
2	8.2.2 Overheidsbeleid enz	Mee eens. Zien we al iets in gang gezet?	
2	8.2.3. vervolgschade	waarom valt dit buiten de reikwijdte van deze regeling? Zoals [redacted] al zegt: weg met stroperigheid. Zoals nu gaat is super slecht voor draagvlak	
2	8.2.3. derde alinea		
2	Als gezegd: preventie en beleid probleemwolf gaan hand in hand	Dat zou ik hier dan ook omschreven willen hebben	
2	blij met deze kernboodschap		

21		kernboodschap 4: is dit nog discussiepunt voor ons?		
21			9 laten vervallen - voor nu.	
22	vergadering	Hoofdstuk toekomst met de wolf	Wel of niet opnemen	
22		dit hoofdstuk nu laten vervallen	we willen nu snel aan de slag met preventie. Dan moeten we deze discussie nu niet voeren, zal sterk vertragend gaan werken	eens
22		Hoofdstuk toekomst met de wolf	Kan vervallen.	
22		H9 niet		
22		Maar: ik mis realisme over populatie-ontwikkeling. 30% per jaar erbij in D. Hoeveel over vijf jaar? Escalatieladder. Wij als cie moeten juist wél beleid adviseren over probleemwolf.	in de bijlagen veel goede gegevens daarover. Mag in tekst meer naar de voorgrond	
24	vergadering	Escalatieladder	Al dan niet opnemen van de escalatieladder? Staat ook in het Wolvendraaiboek	niet dus, escalatieladder ergens opnemen. Is wel helder
24		Escalatieladder	Verwijzing naar of herhaling van escalatieladder in wolvendraaiboek volstaat.	
26		10 advies	6: natuurbeheerders toevoegen	

26
26
26
26
26
27
27

punt 1: niet enkel rasters, ook beleid voor
probleemwolv. In dezelfde alinea.
2 tm 6: volgt uit onze discussies. Hier en daar dus
anders

12: deze voorwaarde niet opnemen
rest: deels eens, deels geen mening en deels:
minder kerstboom optuigen...
benodigd budget?????
11 zij er gemeenten waar een vergunning nodig is
voor tijdelijke rasters???

13 en 15: vergt aanscherping.

in lijn met bovenstaande: dit is een no go, zonder goed
beleid voor probleemwolv

Dit is te
vrijblijvend. Dit
vraagt echt een
professionele
aanpak zoals in
Duitsland wordt
gedaan. Uit eigen
ervaringen weten
we inmiddels ook
hoe moeilijk het is
een goed en
evalueerbaar
monitoringssyste
m op te zetten.
aangescherpt
advies: een club
verantwoordelijk
maken voor deze
taak en
verantwoordelijkhe
id. Anders heb je
straks niets in
handen om je
maatregelen te
kunnen evalueren.

bespreken

punt 17 en 18 lijken mij nu heel prematuur, zou ik nu niet opnemen.
12, is 2023 al haalbaar mbt beëindigen vergoeding schade???

bespreken

Presentielijst Gebiedscommissie preventie wolvenschade

Datum Bijeenkomst

5-jun	Eerste ontmoeting gebiedscommissie
26-jun	Overleg inzet werkbudget
2-sep	Overleg; voorbereiding op vestiging
23-sep	Overleg provinciehuis eerste inventarisatie Schadepreventieplan
4-nov	Overleg Stand van zaken wolf + voorbereiding ronde tafel
19-nov	Ontmoeting Gebiedscommissie Ronde tafel
4-dec	Bijeenkomst Gebiedscommissie; aanwijzing risicogebied en subsidieregeling
8-jan	Ontmoeting Gebiedscommissie - Henk Jumelet
3-mrt	Overleg schadepreventieplan
22-mrt	Online bijeenkomst wolf

 Rabobank

Locatie	Begin-eind tijd	Vacatiebedrag	Kilometer:
Provinciehuis	13:00-15:00	€ 122,53	38
Benneveld	13:00-16:00	€ 122,53	44
Oosterwolde	9:30-12:00	€ 122,53	58
Provinciehuis	14:00-16:30	€ 122,53	38
Digitaal	11:00-12:30	€ 122,53 nvt	
Digitaal	19:00-21:00	€ 122,53 nvt	
Biosintrum, Oosterwolde	13:00-16:30	€ 122,53	52
Provinciehuis	13:00-15:00	€ 122,53	38
Digitaal	13:00-14:00	€ 122,53 nvt	
Digitaal	19:00-21:00	€ 122,53 nvt	

Km vergoedi Totaalbedrag

€ 7,22	€ 129,75
€ 8,36	€ 130,89
€ 11,02	€ 133,55
€ 7,22	€ 129,75
	€ 122,53
	€ 122,53
€ 9,88	€ 132,41
€ 7,22	€ 129,75
	€ 122,53
	€ 122,53
	€ 1.276,22

Declaratie Gebiedscommissie preventie wolvenschade; codering: 73020158-440466

bankrekening: [redacted]

Datum	Bijeenkomst	Totaalbedrag
5-jun	Eerste ontmoeting gebiedscommissie	€ 129,75
26-jun	Overleg inzet werkbudget	€ 130,89
2-sep	Overleg; voorbereiding op vestiging	€ 133,55
23-sep	Overleg provinciehuis eerste inventarisatie Schadepreventieplan	€ 129,75
4-nov	Overleg Stand van zaken wolf + voorbereiding ronde tafel	€ 122,53
19-nov	Ontmoeting Gebiedscommissie Ronde tafel	€ 122,53
4-dec	Bijeenkomst Gebiedscommissie; aanwijzing risicogebied en subsidieregeling	€ 132,41
8-jan	Ontmoeting Gebiedscommissie - Henk Jumelet	€ 129,75
3-mrt	Overleg schadepreventieplan	€ 122,53
22-mrt	Online bijeenkomst wolf	€ 122,53
23-sep	Ontmoeting gebiedscommissie	€ 129,75
19-nov	Online bijeenkomst gebiedscommissie	€ 122,53
27-nov	Demonstratie autowinder	€ 127,09
		€ 1.655,59 Totaal uit te keren

Declaratie Gebiedscommissie preventie wolvenschade; codering: 73020158-

bankrekening: [REDACTED]

Datum **Bijeenkomst**

5-jun	Eerste ontmoeting gebiedscommissie
26-jun	Overleg inzet werkbudget
2-sep	Overleg; voorbereiding op vestiging
23-sep	Overleg provinciehuis eerste inventarisatie Schadepreventieplan
4-nov	Overleg Stand van zaken wolf + voorbereiding ronde tafel
19-nov	Ontmoeting Gebiedscommissie Ronde tafel
4-dec	Bijeenkomst Gebiedscommissie; aanwijzing risicogebied en subsidieregeling
21-dec	Zoomvergadering gebiedscommissie (brandbrief opstellen)
8-jan	Ontmoeting Gebiedscommissie - Henk Jumelet
3-mrt	Overleg schadepreventieplan
22-mrt	Online bijeenkomst wolf
23-sep	Ontmoeting gebiedscommissie
19-nov	Online bijeenkomst gebiedscommissie
27-nov	Demonstratie autowinder Geeuwenbrug

440466

Totaalbedrag

€ 151,98

€ 159,77

€ 138,11

€ 151,98

€ 122,53

€ 122,53

€ 137,35

€ 122,53

€ 151,98

€ 122,53

€ 122,53

€ 151,98

€ 122,53

€ 139,63

€ 1.917,96 Totaal uit te keren

Declaratie Gebiedscommissie preventie wolvenschade; codering: 73020158-

[REDACTED], bankrekening: [REDACTED]

Datum **Bijeenkomst**

5-jun	Eerste ontmoeting gebiedscommissie
26-jun	Overleg inzet werkbudget
2-sep	Overleg; voorbereiding op vestiging
23-sep	Overleg provinciehuis eerste inventarisatie Schadepreventieplan
4-nov	Overleg Stand van zaken wolf + voorbereiding ronde tafel
19-nov	Ontmoeting Gebiedscommissie Ronde tafel
4-dec	Bijeenkomst Gebiedscommissie; aanwijzing risicogebied en subsidieregeling
21-dec	Overleg n.a.v. aanwijzing risicogebied
8-jan	Ontmoeting Gebiedscommissie - Henk Jumelet
3-mrt	Overleg schadepreventieplan
22-mrt	Online bijeenkomst wolf
23-sep	Ontmoeting gebiedscommissie
19-nov	Online bijeenkomst wolf

440466

:n.v. Stichting Beheer Platform KSG

Locatie	Begin-eind tijd	Vacatiebedrag	Kilometer: Km	vergoedi
Provinciehuis	13:00-15:00	€ 122,53	70	€ 13,30
Benneveld	13:00-16:00	€ 122,53		€ 0,00
Oosterwolde	9:30-12:00	€ 122,53	86	€ 16,34
Provinciehuis	14:00-16:30	€ 122,53	70	€ 13,30
Digitaal	11:00-12:30	€ 122,53 nvt		
Digitaal	19:00-21:00	€ 122,53 nvt		
Biosintrum, Oosterwolde	13:00-16:30	€ 122,53	86	€ 16,34
Digitaal	13:00-15:00	€ 122,53 nvt		
Provinciehuis	13:00-15:00	€ 122,53	70	€ 13,30
Digitaal	13:00-14:00	€ 122,53 nvt		
Digitaal	19:00-21:00	€ 122,53 nvt		
Provinciehuis		€ 122,53	70	€ 13,30
Digitaal		€ 122,53 nvt		

Totaal

Totaalbedrag

5.1.2f

€ 1.556,24

Declaratie Gebiedscommissie preventie wolvenschade; codering: 73020158-440466

[Redacted], bankrekening: [Redacted] t.n.v. Stichting Beheer Platform KSG

Datum	Bijeenkomst	Totaalbedrag
5-jun	Eerste ontmoeting gebiedscommissie	5.1.2f
26-jun	Overleg inzet werkbudget	
2-sep	Overleg; voorbereiding op vestiging	
23-sep	Overleg provinciehuis eerste inventarisatie Schadepreventieplan	
4-nov	Overleg Stand van zaken wolf + voorbereiding ronde tafel	
19-nov	Ontmoeting Gebiedscommissie Ronde tafel	
4-dec	Bijeenkomst Gebiedscommissie; aanwijzing risicogebied en subsidieregeling	
21-dec	Overleg n.a.v. aanwijzing risicogebied	
8-jan	Ontmoeting Gebiedscommissie - Henk Jumelet	
3-mrt	Overleg schadepreventieplan	
22-mrt	Online bijeenkomst wolf	
23-sep	Ontmoeting gebiedscommissie	
19-nov	Online bijeenkomst gebiedscommissie	
27-nov	Demonstratie autowinder	
		€ 1.692,45 Totaal uit te keren

Declaratie Gebiedscommissie preventie wolvenschade; codering: 73020158-440466

[redacted]; bankrekening: [redacted]

Datum	Bijeenkomst	Locatie	Begin-eind tijd	Vacatiebedrag	Kilometer: Km vergoedi	Totaalbedrag		
5-jun	Eerste ontmoeting gebiedscommissie	Provinciehuis	13:00-15:00	€ 122,53	48	€ 9,12	€ 131,65	
26-jun	Overleg inzet werkbudget	Benneveld	13:00-16:00	€ 122,53	96	€ 18,24	€ 140,77	
2-sep	Overleg; voorbereiding op vestiging	Oosterwolde	9:30-12:00	€ 122,53	nvt		€ 122,53	
23-sep	Overleg provinciehuis eerste inventarisatie Schadepreventieplan	Provinciehuis	14:00-16:30	€ 122,53	48	€ 9,12	€ 131,65	
4-nov	Overleg Stand van zaken wolf + voorbereiding ronde tafel	Digitaal	11:00-12:30	€ 122,53	nvt		€ 122,53	
19-nov	Ontmoeting Gebiedscommissie Ronde tafel	Digitaal	19:00-21:00	€ 122,53	nvt		€ 122,53	
4-dec	Bijeenkomst Gebiedscommissie; aanwijzing risicogebied en subsidieregeling	Biosintrum, Oosterwolde	13:00-16:30	€ 122,53	nvt		€ 122,53	
8-jan	Ontmoeting Gebiedscommissie - Henk Jumelet	Provinciehuis	13:00-15:00	€ 122,53	48	€ 9,12	€ 131,65	
3-mrt	Overleg schadepreventieplan	Digitaal	13:00-14:00	€ 122,53	nvt		€ 122,53	
19-mrt	Overleg met Shetlandvereniging	Oosterhesselen	14:00-16:00	€ 122,53	132	€ 25,08	€ 147,61	
22-mrt	Online bijeenkomst wolf	Digitaal	19:00-21:00	€ 122,53	nvt		€ 122,53	
23-sep	Ontmoeting gebiedscommissie	Provinciehuis	9.00-11.00	€ 122,53	48	€ 9,12	€ 131,65	
19-nov	Online bijeenkomst gebiedscommissie	Digitaal	9.00-11.00	€ 122,53	nvt		€ 122,53	
27-nov	Demonstratie autowinder	Geeuwenbrug	middag	€ 122,53	42	€ 7,98	€ 130,51	
Totaal							€ 1.803,20	Totaal uit te keren

Discussie tab

Pagina nr	Onderwerp
8	Toepasbare maatregelen voor begrazingsbedrijven
13	Arbeid en gevolgschade
14	De vergoedingssystematiek
14	Ondergrens
22	Hoofdstuk toekomst met de wolf
24	Escalatieladder

el gebiedsgericht schadepreventieplan

Overweging/aard van behandeling

Moet er extra informatie opgenomen worden over preventieve maatregelen bij begrazingsbedrijven.

Is deze paragraaf over arbeidskosten voldoende?

Toelichting op de overwegingen achter de aanbevolen manier van vergoedingen

Moet er een ondergrens worden opgenomen voor het aantal gehouden dieren om in aanmerking te komen

Wel of niet opnemen

Al dan niet opnemen van de escalatieladder? Staat ook in het Wolvendraaiboek

buiten reikwijdte

37.1	Subsidieregeling preventie maatregelen wolf	3 met dekking	Beleid	LG
------	---	---------------	--------	----

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

200.000				
---------	--	--	--	--

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

naam

Ben Haarman

Jan Bloemerts

Rol

portefeuillehouder natuur en landschapsontwikkeling L
regiobestuurder LTO Noord, regio Noord

Stichting Behoud Drentse Schaapskudden
schaapskudde Het Stroomdal

Lid van de werkgroep van het Platform voor de Kleinsc
Schapenhouder

Schapenhouder

Staatsbosbeheer

halige Schapen- en Geitenhouders

vondst dood/gewond landbouwhuisdier door mogelijke verslaglegging: protocol bijlage 11

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke
- * secundair doel is om zo mogelijk DNA veilig te stellen
- * wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door faunafonds aan betreffende provincie
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicatie
 - * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren
 - * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (vragenlijst)

Het Faunafonds is namens de provincies verantwoordelijk voor het afhandelen van schademeldingen. Het wolvenmeldpunt voert deze screening uit in opdracht van het Faunafonds. De 1e screening zal w

proactief:

- 1) Faunafonds zorgt op website voor een doorverwijzing naar het wolvenmeldpunt bij vermoedens van
- 2) Faunafonds stelt in overleg met wolvenmeldpunt een protocol/vragenlijst op die wordt afgevinkt

meldingen, ongeacht bron, meteen doorzetten naar het wolvenmeldpunt en (ter informatie) de coördinator

Wolvenmeldpunt: naam, e-mail, telefoon nr

[Adviseur Faunazaken Provincies Fryslân, Groningen en Drenthe - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\)](#)
[Adviseur Faunazaken Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\)](#)
[Adviseur Faunazaken Provincies Overijssel, Gelderland en Utrecht - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\)](#)
[Adviseur Faunazaken Provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\)](#)

Bij geen gehoor:

[\[redacted\] Faunazaken - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\) \[redacted\]@bij12.nl](#)
[\[redacted\] Faunazaken - \[redacted\] \(06- \[redacted\]\) \[redacted\]@bij12.nl](#)
 Balie BIJ12 – (085-4862233 - bereikbaar op werkdagen)

- a. eigenaar doet melding van dood/gewond dier aan faunafonds **of wolvenmeldpunt (WIN)** met vermelding van
eigenaar wordt meteen geïnformeerd dat elke melding (ongeacht uitkomst) wordt opgenomen op de website van BIJ12/faunafonds zet elke melding op de website (nieuw) onder “in bewerking”.
 - ↳
 - b. faunafonds zorgt voor doorverwijzing naar het wolvenmeldpunt voor 1e screening (via website of telefoon).
Als de melding rechtstreeks bij BIJ12 is binnengekomen met duidelijke documentatie kan de stap via de website worden overgeslagen.
Als de screening op hond, vos of andere oorzaak uitkomt wordt dit resultaat op de website van BIJ12 opgenomen.
 - ↳
 - c. wolvenmeldpunt screent op basis van vragenlijst (in telefonisch contact met melder) en beeldmateriaal.
 - ↳
 - d. bij twijfel raadpleegt het wolvenmeldpunt de consultant faunafonds, eventueel veldbezoek brengen.
 - ↳
1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie. Melding gaat als waarneming via het wolvenmeldpunt naar de provincie.
 - 1a. NB: eigenaar van het dier kan beslissen om voor eigen risico toch een claim bij het faunafonds in te dienen.
 2. wolf mogelijk, waarschijnlijk of vrijwel zeker: eigenaar krijgt aanbod om nader onderzoek te laten uitvoeren.
 - 2a. Indien de eigenaar een claim wil indienen is haast geboden, DNA moet binnen 24 uur worden afgegeven.

↳

e. eigenaar van het dier dient verzoekschrift in bij het Faunafonds. Vanaf dat moment is de taak van

↳

f. faunafonds bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk en gaat z.s.m. ter plaatse kijken

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van

g. faunafonds draagt zorg voor (doen) verzamelen DNA, evt sectie volgens protocol (taxatierapport van

h. faunafonds is (namens betreffende provincie, na overleg over nut/noodzaak) opdrachtverstrekker

In beginsel wordt DNA opgespaard tot er voldoende in 1x onderzocht kan worden om kosten te beperken

i. provincie overlegt met de eigenaar of deze (op vrijwillige basis, als proef) belangstelling heeft voor

↳

Alterra voert onderzoeken uit en bericht de uitkomst aan BIJ12/Faunafonds en betreffende provincie

↳

a. faunafonds is verantwoordelijk voor terugkoppeling uitslag naar de eigenaar van het land

b. Nadat de veehouder op de hoogte is gebracht stuurt BIJ12/Faunafonds de DNA-uitslag

Te vervallen: b. communicatie over de uitslag (Alterra, faunafonds, provincies) altijd in overleg met de eigenaar

ren bij de provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is:

1 *vanaf het moment* dat er een verzoekschrift is ingediend. Om te voorkomen dat er te veel onnodige

bij de eerste screening. Op basis van deze consultatie wordt besloten over vervolgstappen.

noeden van wolfaanval (we gaan er vanuit dat minstens 95% van de boeren in 1e instantie het faunaf
ten in database van schademeldingen en op het niveau van postcode/plaats openbaar gemaakt kan v

ateriaal de melding op waarschijnlijkheid wolf. Geeft bij mogelijk/waarschijnlijk wolf telefonisch instruct

ia definitieve validatie in de NDFF. Wolvenmeldpunt informeert Faunafonds over uitslag screening.
inafonds te doen. Moet dan behandelbedrag betalen en krijgt dat alleen terug als uit DNA toch wolf k
uitvoeren en wordt daarmee vrijgesteld van behandelbedrag, ook als nader onderzoek *geen* wolf aan
worden veiliggesteld. Het wolvenmeldpunt adviseert de eigenaar om dan *per direct* een verzoekschrift

tijdelijk plaatsen van uitgeleende elektrische flexnetten of fladderlinten voor de duur van het nader l

ndbouwhuisdier en naar het wolvenmeldpunt (dit laatste om te leren of de screening voldoet).

⊃ verzoekschriften worden ingediend wordt er aan de voorkant van het proces een (voor de boer grai

DNA onderzoek. Of om enige dagen wildcamera's te plaatsen ter observatie van het gebied.

tis) screening ingevoerd.

buiten reikwijdte

30 Subsidierегeling preventie
maatregelen wolf

Beleid

LD

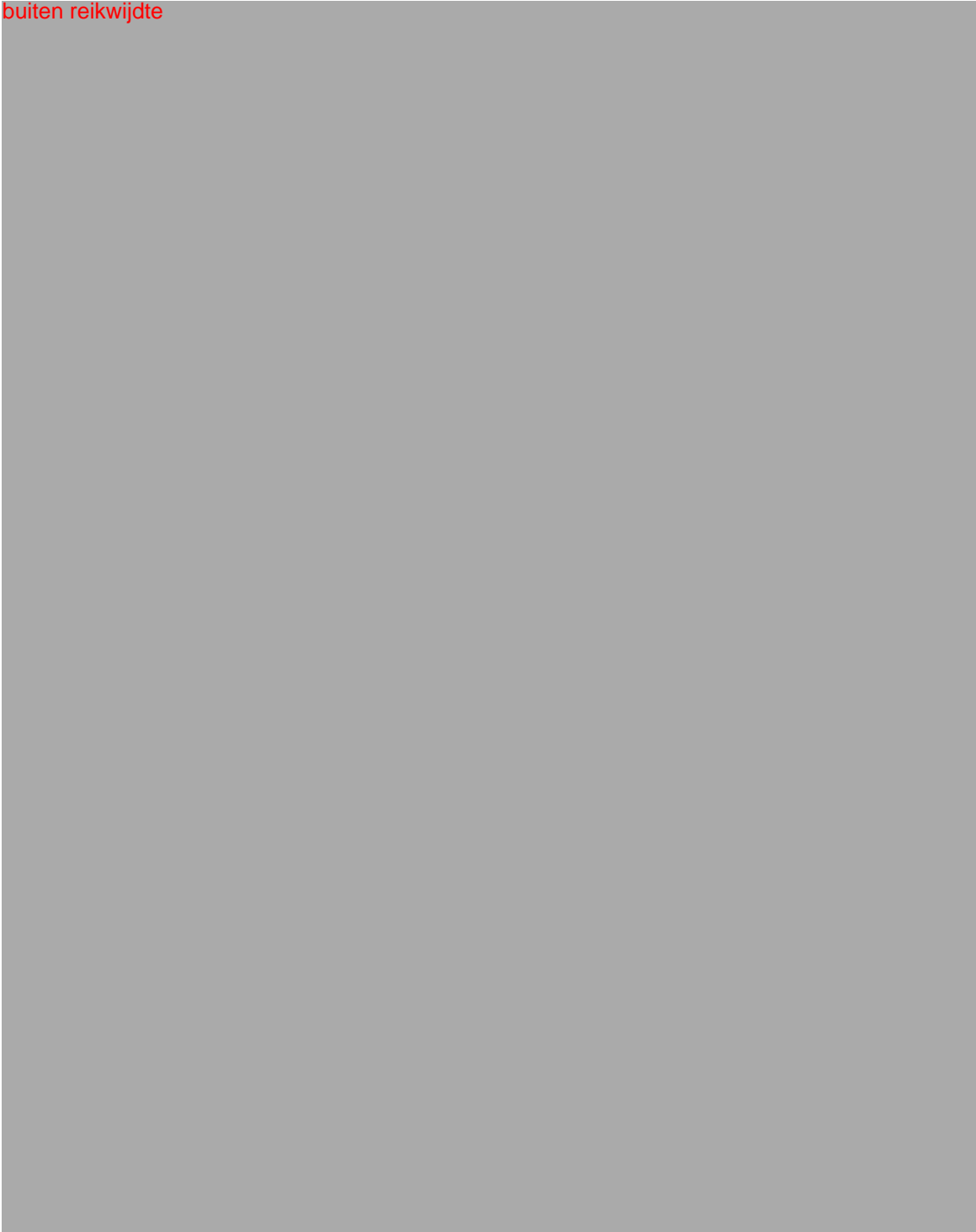
buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

200.000

I ACT

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

Zie Bijramen Agrarisch Natuurbeheer en Subsidieregeleing preventie maatregelen wolf
Nog niet aangeleverd

Activiteiten	Overbruggingsopdracht Wo (incl. v			
	2020			
	sep-20	okt-20	nov-20	dec-20
Actieve monitoring Drenthe		5.1.2f		
Plan van Aanpak Drenthe				
Camera's en toebehoren*				
	€ 0	€ 3.000	€ 0	€ 2.853
	Al gefactureerd bij provincie Drenthe in 2020			

*Zie tabblad 'Kosten Wildcamera's' voor inzicht en toelichting in deze kosten.

Kosten 2020 (reeds gefactureerd)	€ 5.853
Kosten 2021 (prognose)	5.1.2f
Kosten 2022 (prognose)	5.1.2f

Opdracht verstrekt aan BIJ12 (V86099)	€ 9.270
--	---------

Opleidingsmeldpunt en actieve monitoring wolf (verlenging tm juni 2021)								
2021								
jan-21	feb-21	mrt-21	apr-21	mei-21	jun-21	jul-21	aug-21	sep-21
5.1.2f								
							<i>Nog te factureren bij provincie Drenthe in 2021</i>	
							€ 8.480	

Toelichting afwijkende bedragen in januari - mei 2021:

De maandelijkse bedragen voor de actieve monitoring waren in de offerte van de ZV in september begroot op 5.1.2f Dit bedrag was opgebouwd uit verschillende bedragen die gemaakt zouden worden over de 7 maanden waarin de opdracht formeel zou lopen. Doordat nu gebleken is dat er enkele kosten niet gemaakt zijn in deze maanden (zoals opleidingskosten), vallen de bedragen voor maart, april, mei en juni lager uit. De kosten in de maand januari en februari zijn (nog) lager, omdat in deze bedragen de - in de maanden daarvoor te veel gefactureerde bedragen - van afgetrokken zijn.

Prognose

Aanbesteding WMP + actieve monitoring wo

2021

okt-21

nov-21

dec-21

jan-22

feb-22

mrt-22

apr-22

mei-22

5.1.2f

Te facture

olf

2022

jun-22

jul-22

aug-22

sep-22

okt-22

nov-22

dec-22

5.1.2f

ren bij provincie Drenthe in 2022

Gebied	aantal	merk en type
Drenthe	10	BROWNING 2018 DARK OPS PRO XD
	10	dubbele sets batterijen
	1	batterijladers voor 8 batterijen
	20	geheugenkaartjes 32 GB
	10	behuizing (ook wel kluis of case genoemd)
	10	kabelsloten

Wildcamera's en toe

Opmerking

Behoren

Kosten gedekt door:	Te bestellen
Opdracht 2020.066	Bestellen tbv dec
Opdracht 2020.066	Bestellen tbv dec
Opdracht 2020.066	Bestellen tbv dec
Opdracht 2020.066	Bestellen tbv dec
<i>Aanvullende opdracht, maar past binnen max bedrag provincie opdracht 2020.066</i>	Bestellen tbv jan
<i>Aanvullende opdracht, maar past binnen max bedrag provincie opdracht 2020.066</i>	Bestellen tbv jan

Bedrag per stuk/set	5.1.2f
Bedrag per stuk/set	bedrag Totaal
	€ 1.918,57
	€ 223,20
	€ 23,93
	€ 220,00
	€ 371,50
	€ 247,50

Voorzien in offerte ZV in sept (2020.066):	€ 2.385,70
Aanvullend (= niet vooraf voorzien)	€ 619,00

Totale kosten 2020	€ 2.386
--------------------	---------

Deze kosten zijn in 2020 gefactureerd bij de provincie

Totale kosten 2021 (prognose)	5.1.2f
-------------------------------	--------

Deze kosten worden nog in 2021 gefactureerd bij de provincie

Blad1

		extra info gevraagd	extra info ontvangen	extra info herinnering	naar provincie
D1		30-06-20	19-07-20		03-08-20
D2		30-06-20	24-07-20	24-07-20	03-08-20
D3		30-06-20		24-07-20	
D5		30-06-20		24-07-20	
D9		30-06-20	26-07-20	24-07-20	03-08-20
D11		30-06-20	30-06-20		03-08-20
D19		30-06-20		24-07-20	
D28		30-06-20	24-08-20	24-07-20	24-08-20
D25		11-08-20	18-08-20		24-08-20

Blad1

lengte [m]	bedrag	opmerking
1240	€ 4.220	
1811	€ 5.933	Geen nadere info ontvangen. Valt af.
		Geen nadere info ontvangen. Valt af.
2615	€ 8.345	
665	€ 2.495	1/9: telefonisch gesproken, naar juist e-mail adres
450	€ 1.850	gestuurd
817	€ 2.951	
3298	€ 10.394	
	€ 36.188	

naam

Harry Oosterman

email

- [@hetnet.nl](#)
- [@home.nl](#)
- [@.nl](#)
- [@staatsbosbeheer.nl](#)
- [@ooststellingwerf.nl](#)
- [@.nl](#)
- [info@.nl](#)
- [@live.nl](#)
- [@planet.nl](#)
- [.nl](#)
- [@farmersdefence.nl](#)
- [@live.nl](#)

functie

- LTO
- VNGS
- KSG
- SBB
- Voorzitter Gebiedscommissie
- Dierhouder
- Dierhouder
- Wolffencing
- Herder
- Verenigde Drentse Boermarken
- Farmers Defence Force
- Vereniging Drentse Shetlandponies

naam

Jan Bloemerts

email

[@hetnet.nl](mailto:)

[@home.nl](mailto:)

@.nl

[@staatsbosbeheer.nl](mailto:)

functie

LTO

VNGS

KSG

SBB

naam

email

 [@hetnet.nl](mailto: @hetnet.nl)
 [@home.nl](mailto: @home.nl)
 @ nl
 [@staatsbosbeheer.nl](mailto: @staatsbosbeheer.nl)

functie

LTO
VNGS
KSG
SBB

naam	email	functie
	@upcmail.nl">@upcmail.nl	LTO
	@home.nl">@home.nl	VNGS
	@.nl">@.nl	KSG
	@staatsbosbeheer.nl">@staatsbosbeheer.nl	SBB
Harry Oosterman	@ooststellingwerf">@ooststellingwerf	Voorzitter Gebiedscommissie
Jordan Jumelet	@drenthe.nl">@drenthe.nl	

uitgangspunt van dit draaiboek is dat:

- 1) elk van de betrokken personen/organisaties zo goed mogelijk in staat wordt gesteld om waar nodig snel
- 2) alle waarnemingen (zichtwaarneming mogelijke wolf, vondsten keutels, sporen, prooiresten) zo snel mogelijk en zo goed mogelijk gedocumenteerd bij een wolvenmeldpunt belanden om van daaruit vervolgens
- 3) eventueel DNA zo goed mogelijk wordt veiliggesteld.
- 4) eventuele ecologische informatie wordt verzameld.

SITUATIE:

- a. directe waarneming. Er is een (mogelijke) wolf gezien of gevonden: → blad 2
- b. indirecte aanwijzing van een (mogelijke) wolf [sporen, keutels, prooirest, inclusief dood/gewond vee]: →

directe waarneming (mogelijke) wolf, zichtwaarneming, vondst of cameraval

SITUATIE:

- a. levend dier, mogelijk wolf, zichtwaarneming of cameraval: → blad 3
- b. dood dier, mogelijk wolf: → blad 4
- c. gewond dier, mogelijk wolf: → blad 5

levend dier, mogelijk wolf, zichtwaarneming of cameraval

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke meldingen
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betreffende instantie gemeld
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicatie wordt beperkt tot de nodige instanties

SITUATIE:

- a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: → blad 3a
bijv. politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, telr
- b. melding door waarnemer in (sociale) media: → blad 3b
bijv. landelijke/regionale media, facebook, twitter

nde provincie doorgegeven.
atie volgens communicatieplan.

nee, zoogdiervereniging, LTO

beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

levend dier, mogelijk wolf, zichtwaarneming of camera\verslaglegging: protocol bijlage 2,4,7

- * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren bij de p
- * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (welke stapp

bron

b. melding door waarnemer in (sociale) media

↳

1e ontvanger:

iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

reactief:

1) primaire ontvanger

↳

doelontvanger:

a. WiN, Wolvenmeldp adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. betreffende provinc adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

* betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of an

* bij uitzondering (bijvoorbeeld geval erg dicht bij de provinciegrens) kan de provincie anc

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m

NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie. Provincie krijgt snel bericht van wolvenmeldpunt dat he

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

↳

betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

c. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

d. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳

1. gedrag betreffende waarschijnlijke/zekere wolf is "normaal": beperkte actie

↳ Wolvenmeldpunt zorgt voor registratie conform bijlage 2,4 of 7 (protocol zicht

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders

2. gedrag betreffende waarschijnlijke/zekere wolf lijkt "afwijkend": → Blad 3c

provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is.

dere organisaties (indien relevant) in principe pas na screening door het wolvenmeldpunt.

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

het waarschijnlijk geen wolf betreft. Wolvenmeldpunt zorgt voor terugkoppeling naar 1e ontvanger. M

is, WiN, anderen) hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicati

melding gaat na definitieve validatie in de NDFF.

levend dier, mogelijk wolf, zichtwaarneming of camera\verslaglegging: protocol bijlage 2,4,7

- * zo lang er nog geen definitieve validatie heeft plaatsgevonden wordt er op basis van waarschijnlijk
- * als er op enig moment wordt vastgesteld dat het toch om een hond gaat dan zal de provincie het p

SITUATIE:

gedrag betreffende waarschijnlijke/zekere wolf lijkt "afwijkend": provincie neemt regie

a. provincie volgt tabel x uit draaiboek, gehoord inhoud proactief:

- [de vraag is hier even: met wie kan/moet een provincie 1) provincies in BACVP besluiten dat een -na
- b. provincie richt een beleidsteam in als er volgens a) maatregelen genomen moeten worden (kan oc
- c. provincie draagt zorg voor (doen) informeren van publiek, volgens communicatieplan in overleg m
- d. provincie draagt zorg voor informeren van ez zodat het ministerie bij eventuele vragen ook weet v

- * taken en samenstelling beleidsteam zijn niet op voorhand te beschrijven daar alle situaties weer ar
- * bij een zich kennelijk afwijkend gedragende wolf is een goede en intensieve communicatie essentie
- * provincies zorgen voor een optimale/snelle communicatie op basis van dit draaiboek door (proacti
- * elke provincie is zelf verantwoordelijk voor het actualiseren/aanvullen van dit adressenbestand.

1. alle gemeentes in de provincie (ambtelijk en bestuurlijk)
2. hoofd veiligheidsregio
3. politie
4. buurprovincies en -landen (voor Duitsland; deelstaten), ministerie van ez
5. media
6. enz.

Ik stel voor om een aantal adressen als service al als bijlage in het draaiboek op te nemen. Elke provi

afstemming- gekozen beleidslijn ook wordt aangehouden als de wolf provinciegrenzen oversteekt, te
ok interprovinciaal samengesteld) voor monitoring van de ontwikkelingen, verzorgen communicatie,

ef) per provincie te beschikken over adreslijsten/telefoonnummers (ook 06 voor in het weekend enz)

enzij gedragsveranderingen tot herijking daarvan dwingen.

dood dier, mogelijk wolf

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke
- * secundair doel is om doodsoorzaak te achterhalen en DNA veilig te stellen
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betreffen
- * bij waarschijnlijkheid (vers) dode wolf wordt ook meteen politie/boa ingeschakeld en vondstlocatie
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicatie

SITUATIE:

- a. dood dier, grotendeels vergaan of in vergaande staat van ontbinding (> 2-3 weken dood, vooral bij
- b. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: → blad 4a
bijv. politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, tel
- c. melding door waarnemer in (sociale) media: → blad 4b
bijv. landelijke/regionale media, facebook, twitter

nde provincie doorgegeven.
e beschouwd als 'crime-scene'.
atie volgens communicatieplan.

restanten): → Blad 7

nee, zoogdiervereniging, LTO

dood dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 1

bron:

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie

↳ proactief: reactief:
 1e ontvanger: 1) alle betrokken org 1) primaire ontvanger
 politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheer 2) provincies zorgen er voor dat op de eigen
 ↳ 3) provincies/WiN proberen te bevorderen (c
 doelontvanger: 4) provincies/WiN communiceren proactief (c
 WiN, Wolvenmeldpunt adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳
 Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m
 NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳
 1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel
 2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳
 WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk
 adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var
 ↳ betreffende provincie zorgt (indien relevant) voor inlichten contactpersonen politie/boa c
 a. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:
 b. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:
 c. alterra adres:, telefoonnummer:....., bgg:
 d. dwhc adres:, telefoonnummer:....., bgg:
 → dwhc zorgt (indien relevant) voor betrekken van Naturalis, CVI, RIVM, Alter
 e. koelcel (bij wie/wa: adres:, telefoonnummer:....., bgg:
 f. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn
 g. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro: adres:, telefoonn
 Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang
 ↳ Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 1
 ↳ Dwhc zorgt (indien relevant samen met) Naturalis, CVI, RIVM, Alterra voor bundelen van :

na sectie op het kadaver:

Naturalis slaat skelet en huiden op (al of niet geprepareerd als tentoonstellingsdier).
 Opgewerkt DNA-materiaal en weefsels worden bij zowel Alterra als bij Naturalis beheerd.

↳ Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

(website en richting organisaties, kantonniers enz) hoe te handelen : dier in principe laten liggen voor

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

sectieresultaten en geeft deze door aan de betrokken provincie. Publicatie/persberichten alleen na c

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

· onderzoek ter plaatse; niet invriezen enz.

dood dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 1

- * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren bij de p
- * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (welke stapp

bron

b. melding door waarnemer in (sociale) media

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger

iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

↳

doelontvanger:

a. WiN, Wolvenmeldp adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. betreffende provinc adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van
betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m
NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie. Provincie krijgt snel bericht van wolvenmeldpunt dat he

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van

↳ betreffende provincie zorgt (indien relevant) voor inlichten contactpersonen politie/boa

a. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

c. alterra adres:, telefoonnummer:....., bgg:

d. dwhc adres:, telefoonnummer:....., bgg:

→ dwhc zorgt (indien relevant) voor betrekken van Naturalis, CVI, RIVM, Alter

e. koelcel (bij wie/wa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

f. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

g. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳ Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 1

↳ Dwhc zorgt (indien relevant samen met) Naturalis, CVI, RIVM, Alterra voor bundelen van :

na sectie op het kadaver:

Naturalis slaat skelet en huiden op (al of niet geprepareerd als tentoonstellingsdier).

Opgewerkt DNA-materiaal en weefsels worden bij zowel Alterra als bij Naturalis beheerd. Dit materi

↳ Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is.

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

het waarschijnlijk geen wolf betreft. Wolvenmeldpunt zorgt voor terugkoppeling naar 1e ontvanger. M

sectieresultaten en geeft deze door aan de betrokken provincie. Publicatie/persberichten alleen na

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

leiding gaat na definitieve validatie in de NDFF.

gewond dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 10

- * primair doel is om te komen tot snelle medische diagnose en veterinaire besluit (dier behandelen of
- * secundair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnli
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betref
- * bij waarschijnlijkheid wolf wordt ook meteen politie/boa ingeschakeld en vondstlocatie beschouwd
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communic

SITUATIE:

- a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: → blad 5a
bijv. politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, tel
- b. melding door waarnemer in (sociale) media: → blad 5b
bijv. landelijke/regionale media, facebook, twitter

nde provincie doorgegeven.

atie volgens communicatieplan.

nee, zoogdiervereniging, LTO

gewond dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 10

bron:

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie

↳ proactief: reactief:
 1e ontvanger: 1) alle betrokken org 1) primaire ontvanger
 politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheer 2) provincies zorgen er voor dat op de eigen
 ↳ 3) provincies/WiN proberen te bevorderen (

doelontvanger: 4) provincies/WiN communiceren proactief (

1. WiN, Wolvenmeldp adres:, telefoonnummer:....., bgg:

2. Dierenambulance/ƒ adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m
 NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

↳ betreffende provincie zorgt (indien relevant) voor inlichten contactpersonen politie/boa

a. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

c. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

d. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳ Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 1

↳ Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

VERVOLG SITUATIE:

1. Dier ter plekke gedood (afschot)/geëuthanaseerd. Behandelen als vondst dood dier: → Blad 4a

2. Nog levend dier getransporteerd/behandeld: → Blad 5c

dat andere organisaties ook via hun websites doorverwijzen naar WiN/wolvenmeldpunt en dierenambulance website en richting organisaties, kantoniers enz) hoe te handelen : foto maken van het dier en die r

eldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

voor terugkoppeling naar 1e ontvanger en naar dierenambulance. Melding gaat na definitieve valida

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

neteen naar wolvenmeldpunt mailen of via Whats App versturen

gewond dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 10

- * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren bij de p
- * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (welke stapp

bron

b. melding door waarnemer in (sociale) media

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger

iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

↳

doelontvanger:

a. WiN, Wolvenmeldp adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. Dierenambulance/I adres:, telefoonnummer:....., bgg:

c. betreffende provincie adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van
betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke me
NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie. Provincie krijgt snel bericht van wolvenmeldpunt dat he

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van

↳ betreffende provincie zorgt (indien relevant) voor inlichten contactpersonen politie/boa

a. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:

b. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

c. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

d. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳ Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 1

↳ Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

VERVOLG SITUATIE:

1. Dier ter plekke gedood (afschot)/geëuthanaseerd. Behandelen als vondst dood dier: → Blad 4a
2. Nog levend dier getransporteerd/behandeld: → Blad 5c

rovincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is.

eldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

t waarschijnlijk geen wolf betreft. Wolvenmeldpunt zorgt voor terugkoppeling naar 1e ontvanger en

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

dierenambulance. Melding gaat na definitieve validatie in de NDFF.

gewond dier, mogelijk wolf

verslaglegging: protocol bijlage 10

SITUATIE:

Gewond dier met genezings-/overlevingsperspectief

- * uitgangspunt van beleid is om het dier zo spoedig als medisch verantwoord weer in de natuur terug te brengen
- * onderstaande vervolgstap is van toepassing op dieren waarvan op basis van uiterlijke kenmerken/validatiecriteria niet kan worden vastgesteld of het dier een wolf is
- * locatie waar een wolf weer wordt uitgezet blijft in het belang van het dier geheim om toeloop van andere wolven te voorkomen

1. dier kan na beperkte behandeling door een dierenarts snel (binnen een dag) weer de natuur in: →
2. dier heeft langduriger zorg/revalidatie nodig, of twijfels over de soort (wolf-hond): → **B**

A. dier kan weer snel de natuur in.

- ↳ provincie overlegt met terreinbeheerder(s) welk (grote) natuurgebied in principe geschikt is voor opvang van het dier.
(proactief: het is verstandig om al voordat zich een concrete situatie voordoet met terreinbeheerder(s) te overleggen)
- ↳ provincie vraagt Alterra om het dier te chippen/zenderen
Terreinbeheerders: adres:, telefoonnummer:....., bgg:
- ↳ wolf wordt bij voorkeur 's avonds/'s nachts weer vrijgelaten om risico op verstoring/achtervolging te verminderen
Provincie besluit, na overleg met betrokkenen, na het weer vrijlaten van de wolf, hoe en waar het dier wordt uitgezet

B. dier heeft langduriger zorg/revalidatie nodig of twijfels over de soort (wolf-hond).

- ↳ provincie zoekt in samenspraak met dierenambulance een geschikt opvangadres.
(proactief: het ministerie/RvO kent geen enkel opvangadres voor dieren dat geschikt is voor opvang van gewond wild)
* beschikbare/nodige faciliteiten hangen ook af van de geschatte duur van de opvang.
* voor een wilde wolf is stress van gevangenschap al zeer hoog en dierenonvriendelijk. Een tussentijdse opvang hoeft niet in de buitenlucht: een gesloten "nachtverblijf" kan ook geschikt zijn.
- ↳ dierenarts beslist wanneer het dier weer voldoende is genezen/hersteld voor terugkeer in de natuur
- ↳ provincie overlegt met terreinbeheerder(s) welk (grote) natuurgebied in principe geschikt is voor opvang van het dier.
(proactief: het is verstandig om al voordat zich een concrete situatie voordoet met terreinbeheerder(s) te overleggen)
- ↳ provincie vraagt Alterra om het dier te chippen/zenderen. Bij twijfels over soort (wolf-hond) wordt het dier eerst geïdentificeerd als wolf of hond.
Terreinbeheerders: adres:, telefoonnummer:....., bgg:
- ↳ wolf wordt bij voorkeur 's avonds/'s nachts weer vrijgelaten om risico op verstoring/achtervolging te verminderen
Provincie besluit, na overleg met betrokkenen, na het weer vrijlaten van de wolf, hoe en waar het dier wordt uitgezet

beheerders per provincie te bespreken wie in een dergelijke situatie iets kan betekenen voor zo'n w

oor de tijdelijke opvang van een wolf. Provincies zullen dit zelf moeten zoeken/opnemen in het draaik
tijdelijke opvang mag daarom zeker niet voor publiek toegankelijk/zichtbaar zijn (stressverhogend).

Als er geen perspectief is op definitief herstel/terugkeer in de natuur wordt het dier geëuthanaseerd

beheerders per provincie te bespreken wie in een dergelijke situatie iets kan betekenen voor zo'n w

olf)

zoek)

.

olf)

indirecte aanwijzing van een (mogelijke) wolf

SITUATIE:

- a. vondst keutels of haren of botresten mogelijke wolf: → blad 7
- b. vondst sporen (pootafdrukken) mogelijke wolf: → blad 8
- c. vondst prooi(rest) inclusief dood/gewond vee door mogelijke wolf: → blad 9

vondst keutels of haren of botresten mogelijke wolf verslaglegging: protocol bijlage 3

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke
- * secundair doel is om zo mogelijk DNA veilig te stellen
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betreffen
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicat

SITUATIE:

- a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: → blad 7a
bijv. politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, tel
- b. melding door waarnemer in (sociale) media: → blad 7b
bijv. landelijke/regionale media, facebook, twitter

de provincie doorgegeven.
tie volgens communicatieplan.

nee, zoogdiervereniging, LTO

vondst keutels of haren of botresten mogelijke wolf verslaglegging: protocol bijlage 3

bron:

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie

↳ proactief: reactief:
 1e ontvanger: 1) alle betrokken org 1) primaire ontvanger
 politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheer 2) provincies zorgen er voor dat op de eigen
 ↳ 3) provincies/WiN proberen te bevorderen (

doelontvanger:

WiN, Wolvenmeldpunt adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m
 NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel
 2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

↳ betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande
 a. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonni

b. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonni

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳ provincie besluit, gehoord advies van het wolvenmeldpunt en Alterra, of er opdracht wor
 c. alterra adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳ provincie besluit, bij vondst verdacht kadaver (>2-3 weken dood, van mogelijke) wolf ove
 d. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:

e. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳ Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 3

↳ Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

vondst keutels of haren of botresten mogelijke wolf verslaglegging: protocol bijlage 3

- * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren bij de p
- * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (welke stapp

bron

b. melding door waarnemer in (sociale) media

- ↳ reactief:
 - 1) primaire ontvanger
- 1e ontvanger:
 - iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter
- ↳
- doelontvanger:
 - WiN, Wolvenmeldpunt adres:, telefoonnummer:....., bgg:
- ↳
- Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m
- NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c
- ↳
- 1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel
- 2. wolf waarschijnlijk of zeker:
 - ↳
 - WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk
 - ↳ adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var
 - ↳ betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande
 - a. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn
 - b. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn
 - ↳ Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang
 - ↳ provincie besluit, gehoord advies van het wolvenmeldpunt en Alterra, of er opdracht wor
 - c. alterra adres:, telefoonnummer:....., bgg:
 - ↳ provincie besluit, bij vondst verdacht kadaver (>2-3 weken dood, van mogelijke) wolf ove
 - d. politie adres:, telefoonnummer:....., bgg:
 - e. boa adres:, telefoonnummer:....., bgg:
 - ↳ Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 3
 - ↳ Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is.

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

vondst sporen (pootafdrukken) mogelijke wolf

verslaglegging: protocol bijlage 8

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke meldingen
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betreffende partij gemeld
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicatie v

SITUATIE:

bron:

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: behandelen als zichtwaarneming → Blad 3a

- ↳ 1e ontvanger:
politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, telmee,

bron:

b. melding door waarnemer in (sociale) media: behandelen als zichtwaarneming → Blad 3b

- ↳ 1e ontvanger:
iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

OPMERKING:

Sporen zijn zelden overtuigend bewijs. Alleen in combinatie met andere aanwijzingen kan er aanleiding zijn tot vervolging.

n voor nader (vervolg) onderzoek.

vondst prooi(rest) inclusief dood/gewond vee door mogelijke wolf

SITUATIE:

a. wilde prooi: → blad 10

b. landbouwhuisdier: → blad 11

vondst wilde prooi(rest) van mogelijke wolf

verslaglegging: protocol bijlage 9

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke
- * alleen vers dode wilde prooidieren (< 1 dag dood) zijn van belang voor snelle actie/nader DNA onderzoek
- * secundair doel is om zo mogelijk DNA veilig te stellen
- * WiN/wolvenmeldpunt zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid.
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door WiN/wolvenmeldpunt aan betreffende
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicatie

SITUATIE:

- b. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie: → blad 10a
bijv. politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheerder, KJV, waarneming.nl, tel
- c. melding door waarnemer in (sociale) media: → blad 10b
bijv. landelijke/regionale media, facebook, twitter

nde provincie doorgegeven.
atie volgens communicatieplan.

nee, zoogdiervereniging, LTO

vondst wilde prooi(rest) van mogelijke wolf

verslaglegging: protocol bijlage 9

bron:

a. melding door waarnemer rechtstreeks aan een instantie

↳ proactief: reactief:
 1e ontvanger: 1) alle betrokken org 1) primaire ontvanger
 politie, dierenambulance, provincie, WiN, terreinbeheer 2) provincies zorgen er voor dat op de eigen
 ↳ 3) provincies/WiN proberen te bevorderen (

doelontvanger:

WiN, Wolvenmeldpunt adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m
 NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

- a. dood dier, grotendeels vergaan of in vergaande staat van ontbinding (> 2-3 weken doo
- b. dood dier, ca 2 dagen-2 weken dood, vermoeden van wolfprooi: wel documenteren (p
- c. dood dier, max 2 dag dood (lag hier eergisteren zeker nog niet), vermoeden van wolfpr

↳

- 1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel
- 2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

↳ betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

a. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

b. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳ provincie besluit, gehoord advies van het wolvenmeldpunt en Alterra, of er opdracht wor

c. alterra adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳ Alterra voert DNA onderzoeken uit en bericht de uitkomst aan betreffende pr

↳ communicatie over de uitslag DNA (Alterra, provincies) altijd in onderlinge afs

↳ Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 9

↳ Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

oort: na veldvalidatie besluit om wel/geen DNA te bemonsteren, bij sterk vermoeden wolf cameraval

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

plaatsen.

vondst wilde prooi(rest) van mogelijke wolf

verslaglegging: protocol bijlage 9

- * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren bij de p
- * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (welke stapp
- * kans dat dit onderdeel via (sociale)media wordt gemeld is overigens klein

bron

b. melding door waarnemer in (sociale) media

↳

reactief:

1e ontvanger:

1) primaire ontvanger

iedereen via landelijke/regionale media, facebook, twitter

↳

doelontvanger:

WiN, Wolvenmeldpun adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳

Wolvenmeldpunt draagt zorg voor snelle screening op waarschijnlijkheid. Bij weinig aannemelijke m

NB: deze screening is niet hetzelfde als een definitieve validatie van een melding. Zeker bij navraag/c

↳

a. dood dier, grotendeels vergaan of in vergaande staat van ontbinding (> 2-3 weken doo

b. dood dier, ca 2 dagen-2 weken dood, vermoeden van wolfprooi: wel documenteren (p

c. dood dier, max 2 dag dood (lag hier eergisteren zeker nog niet), vermoeden van wolfpr

↳

1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie vanuit het wolvenmeldpunt. Wolvenmeldpunt zorgt wel

2. wolf waarschijnlijk of zeker:

↳

WiN/wolvenmeldpunt bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk

adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers var

↳

betreffende provincie zorgt voor inlichten contactpersonen terreinbeheerders en/of ande

a. indien van toepassing: betreffende terreinbeheerder(s) adres:, telefoonn

b. indien van toepassing: andere organisaties (inbegrepen buurpro adres:, telefoonn

Wolvenmeldpunt zorgt in overleg met provincie zelf voor terugkoppeling naar 1e ontvang

↳

provincie besluit, gehoord advies van het wolvenmeldpunt en Alterra, of er opdracht wor

c. alterra adres:, telefoonnummer:....., bgg:

↳ Alterra voert DNA onderzoeken uit en bericht de uitkomst aan betreffende pr

↳ communicatie over de uitslag DNA (Alterra, provincies) altijd in onderlinge afs

↳

Provincie draagt zorg voor het (doen) uitvoeren van veldvalidatie (onderdeel van bijlage 9

↳

Provincie besluit, na overleg met betrokkenen (waarnemer, terreinbeheerders, WiN, and

provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte is.

meldingen op basis van de aangeleverde informatie, doet bij kansrijke meldingen navraag bij de bron.

Doel: na veldvalidatie besluit om wel/geen DNA te bemonsteren, bij sterk vermoeden wolf cameraval

eren) of, hoe en door wie berichtgeving het beste kan worden verzorgd. Volgens communicatieplan.

plaatsen.

vondst dood/gewond landbouwhuisdier door mogelijke verslaglegging: protocol bijlage 11

- * primair doel is om zo snel mogelijk het kaf van het koren te scheiden: filteren van onwaarschijnlijke
- * secundair doel is om zo mogelijk DNA veilig te stellen
- * faunafonds zorgt voor snelle screening op waarschijnlijkheid, desgewenst na raadplegen wolvermeldpunt
- * alle min of meer waarschijnlijke meldingen worden z.s.m. door faunafonds aan betreffende provincie gemeld
- * meldingen worden, zo mogelijk, low profile gehouden tot uitkomst validatie bekend is. Communicatie
 - * (sociale) media kennen hun eigen dynamiek en kunnen vrijwel direct persvragen opleveren
 - * communicatie vanuit provincie zal in 1e instantie vooral gaan over procesbeschrijving (vanaf melding tot uitkomst)

meldingen, ongeacht bron, meteen doorzetten naar de consulent faunafonds

dat is voor provincie: , persoon: , Tel: 06-xxxxxx, e-mail:.....

bij geen gehoor:

- a. eigenaar doet melding van dood/gewond dier aan (consulent) faunafonds met vermoeden van wolf
 - ↳
 - b. consulent faunafonds geeft telefonisch instructie aan de eigenaar (dier ter plaatse laten liggen, niet aanraken)
 - ↳
 - c. consulent faunafonds maakt ter plaatse inschatting van (on-)waarschijnlijkheid wolf
 - ↳
 - d. bij twijfel raadpleegt de consulent faunafonds het wolvermeldpunt
 - ↳
1. wolf onwaarschijnlijk: geen verdere actie. Melding gaat als waarneming via het wolvermeldpunt naar de provincie
 - 1a. NB: eigenaar van het dier kan beslissen om voor eigen risico toch een claim bij het faunafonds te laten indienen
 2. wolf mogelijk, waarschijnlijk of vrijwel zeker: eigenaar krijgt aanbod om nader onderzoek te laten uitvoeren
 - ↳
- a. faunafonds bericht betreffende provincie zo spoedig mogelijk
 - adres: (per provincie nodig: 2 namen/mailadressen/telefoonnummers van de provincie)
 - b. faunafonds draagt zorg voor (doen) verzamelen DNA, evt sectie volgens protocol (taxatierapport van de provincie)
 - c. faunafonds is (namens betreffende provincie, na overleg over nut/noodzaak) opdrachtverstrekker
 - d. provincie overlegt met de eigenaar of deze (op vrijwillige basis, als proef) belangstelling heeft voor DNA
 - ↳
- Alterra voert onderzoeken uit en bericht de uitkomst aan BIJ12/Faunafonds en betreffende provincie
- ↳
- a. faunafonds is verantwoordelijk voor terugkoppeling uitslag naar de eigenaar van het landbouwhuisdier
 - b. communicatie over de uitslag (Alterra, faunafonds, provincies) altijd in onderlinge afstemming conform protocol

ren bij de provincie. Daarom is het van belang dat een betrokken provincie (ook) snel op de hoogte i

et ontsmetten enz) gaat z.s.m. ter plaatse kijken. Provincie krijgt van faunafonds meteen bericht van c

inafonds te doen. Moet dan behandelbedrag betalen en krijgt dat alleen terug als uit DNA toch wolf k
uitvoeren en wordt daarmee vrijgesteld van behandelbedrag, ook als nader onderzoek geen wolf aar

r tijdelijk plaatsen van uitgeleende elektrische flexnetten voor de duur van het nader DNA onderzoek

. Of om enige dagen wildcamera's te plaatsen ter observatie van het gebied.

The WOLF in Austria

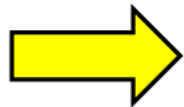
[REDACTED] (Land Steiermark)

Das Land
Steiermark

History

- The wolf was native in Austria for long time. Since 1882 the animal species was officially eradicated.
- The reasons: hunting, destruction of the living environment (habitat) and the absence of prey animals.
- After an absence of more than 135 years, wolves are setting down in Austria once again. Since 2009, several wolves have made appearances with Austrian borders, but these have been migrants from Italy – searching for new territory.
- 2016: first offspring was born in Allentsteig (Lower Austria), a military training area within 15.000 hectares (4/5 = Natura2000 protected area). Currently there is a pack living in Allentsteig, another smaller pack lives in Freiwald. Some individual animals live their life in Austria.

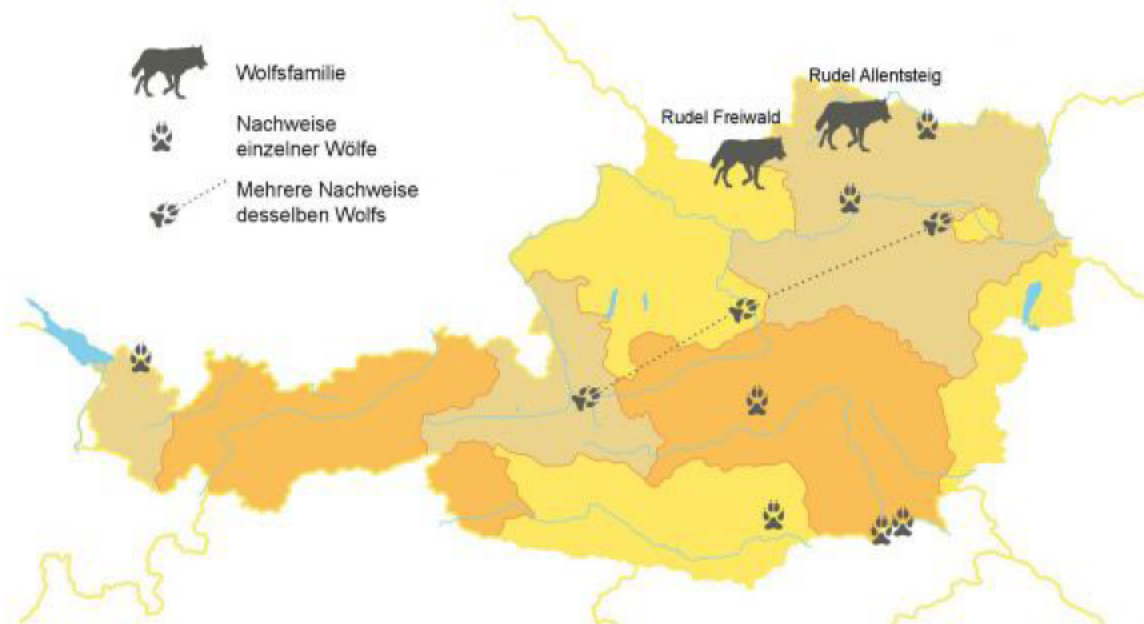

**In total: ≈20 wolves live in Austria.
Some individual wolves cross our country.**

DER WOLF IN ÖSTERREICH Nachweise 2018

ca. 20-25 Wölfe halten sich derzeit in Österreich auf
(Stand Sept.)

REASONS for coming back:

Main reason: population pressure from surrounding states. The wolves have to search for new habitats.
In Austria they have a plenty of space.

A **large food supply** (a variety of prey animal) is available in our country. We've got a big population of roe deer, deer and much many other animals living in Austrian forests.

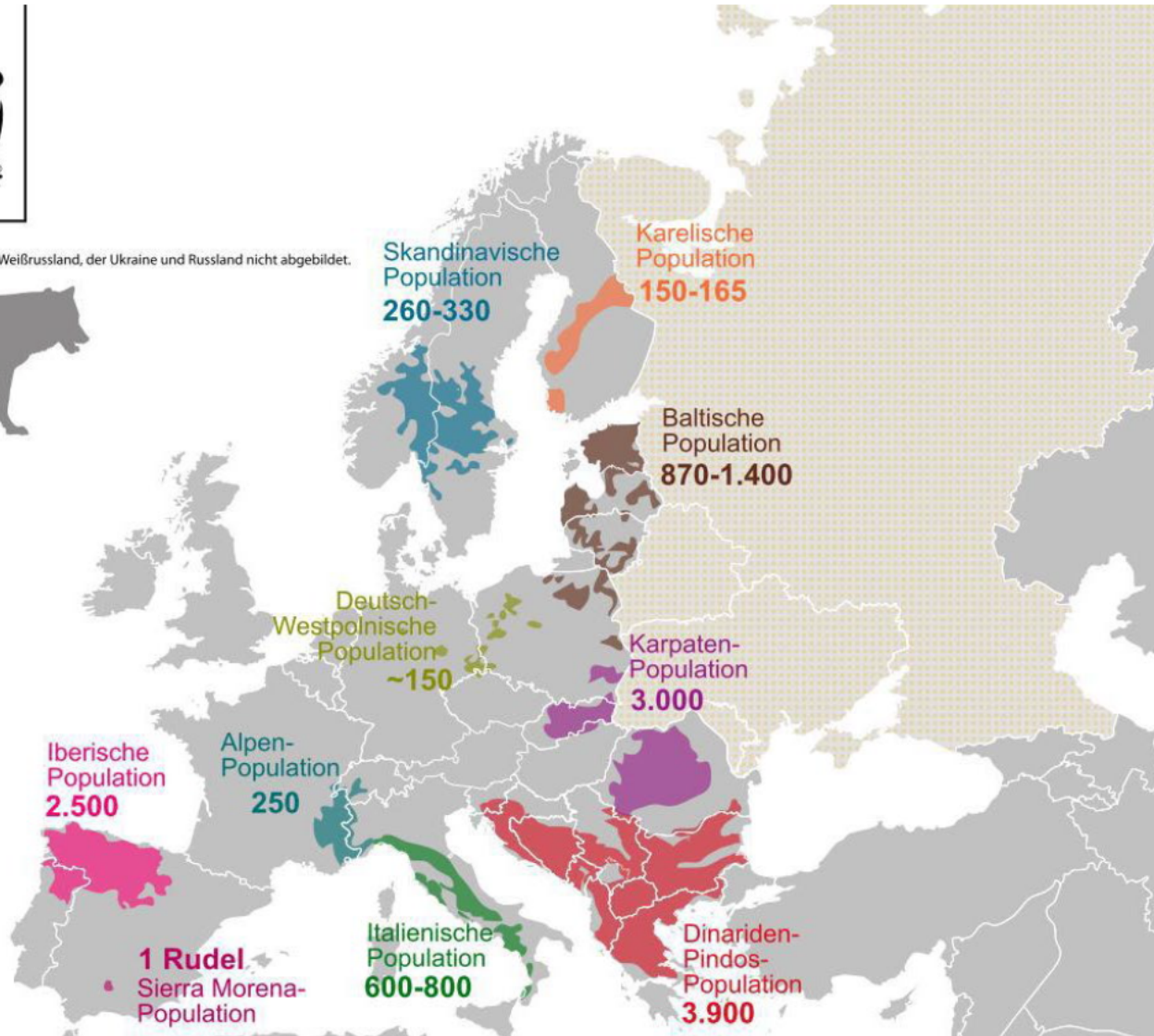

The **WOLF** in Austria

Stand 2013

Daten aus Weißrussland, der Ukraine und Russland nicht abgebildet.

Source: © WWF Austria

Issues and Challenges

#1 Fears:

Some people are afraid of wolves, there are a lot of fairy tales, stories and reports about wolf attacks against human beings. In fact overall there were 59 confirmed wolf attacks all over Europe (without the European part of Russia) in the last 50 years. Five of these cases caused death.

Normally, wolves avoid being close to humans. Most of these attacks are a result of rabid animals. Nevertheless, we have to take the fears seriously. The wolf is not a kind of cuddly toy.

#2 Farming:

Especially sheep farmers are very sensitive about the topic wolf. This is normal, because wolves attack the sheep, if they catch them.

In 2017, 21 sheep were demonstrably killed by wolves.

In Austria there are a lot of very small sheep breeders (Styria: 3.400 sheep farming businesses with ≈ 84.000 sheep). ≈ 1.600 of these businesses have only 1 to 9 animals (domestic animals, known by their names with emotional bonds).

These farmers are afraid. We have to find solutions with them and take their fear seriously too.

#3 Hunting:

Austria's hunting community have to rent a large part of forest area to pursue their vocation and to hunt animals.

Not to forget: hunters are owners of those wild animals they live on this leased land.

First and foremost, the hunters care for the wildlife. They are such as doubtfully about this issue as the leaders in tourism and lots of other people.

Solutions and Ideas

Main topic: Herd protection and Information!

There are quite some ways, to keep the wolf away from sheep herds and it is one way to inform people about the dangers and the facts about this animal species.

**IMPORTANT
NOTICE**

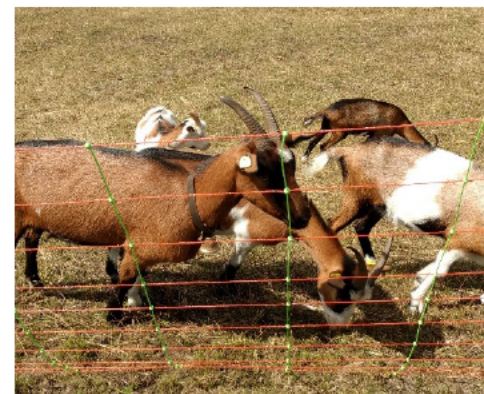
IDEAS about
HERD PROTECTION:

#1 Safety fences:

PRO:

Studies from **agridea** (→ *Swiss Agricultural Union*) prove the high protection of electric fences. Electric fences within a height of 90 cm are sufficient to protect farm animals from most of wolf attacks. Best effects are made with electric fences within 5.000 Volt.

CONTRA:

HIGH COSTS for small animal farming businesses;
TOURIST BARRIERS on the alms;
CONSTRUCTION in steep, rough terrain.

#2 Protection dogs and/or -lamas:

PRO:

Special breeds are considered very suitable to protect herds from animal attackers.

CONTRA: **COSTS**

DANGER for the **TOURISTS** by free-running dogs.

Another way:

The use of LLAMAS instead of dogs.

#2 Protection lamas:

PRO:

A male lama **DEFENDS EVERYTHING** by spitting and kicking with it's front feet.

NO ELECTRICITY is needed.

CONTRA:

It is not easy to keep them and you have to get some well-trained ones.

An interesting solution ...

#3 Shepherds:

PRO:

Good shepherds and their shepherd dogs are able to bring a herd of ≈ 1.500 sheep together within less than one hour. Then they could install an safety fence to protect the animals from wolf attacks.

2 PROBLEMS:

at 1st: there are not enough well educated or trained and experienced shepherds in Austria;
at 2nd: it's very expensive.

Our
STYRIAN
Way:

The dialogue:

In STYRIA we've chosen DIALOGUE as a way forward.

We discuss with all stakeholders, look for all possibilities and try to find a way together. At this time, the wolf is a big theme in media (but not in reality). We think this will change.

So we are working hard to find a way between protection measures, promotions, supported insurance solutions and financial substitutions for torn animals.

The dialogue:

Until now we have a very good conversation climate but no final solutions.

We will inform you about the ongoing.

THANK YOU
for your attention!

Ontmoeting Ronde Tafel en Gebiedscommissie Drenthe

Ontwikkelingen met wolf in Drenthe

Van november t/m maart en juni/juli was er een wolf actief in Drenthe en Friesland.

Daarmee is er langer dan 6 maanden een wolf in Drenthe actief geweest en is er gesproken van gevestigde wolf in Drenthe.

In Dörpen waargenomen, provincie en gebiedscommissie gaan door.

Acties van de provincie

De WUR adviseert gebiedsafbakening op basis van gebieden die het hoogste risico lopen op schade.

De provincie stelt het leefgebied vast en start met subsidieregeling op basis van een schadepreventieplan.

Vooruitlopend op het gebied heeft de provincie al de gebiedscommissie aangewezen om advies te geven over preventieve maatregelen.

De gebiedscommissie preventie wolvenschade

De gebiedscommissie heeft de opdracht...

- ... te adviseren over projecten gericht op preventie van schade.
- ... te adviseren over preventieve maatregelen voorafgaand aan vestiging van een wolf.
- ... een gebiedsgericht preventieplan op te stellen in het aangewezen leefgebied van een wolf.
- ... procesbegeleiding te verzorgen om dierhouders te informeren over het gebiedsgericht preventieplan.
- ... het adviseren bij bijzondere gevallen.

Drenthe bundelt krachten tegen schade door wolven

Door: dweeldas | Datum: 16 juni 2020 16:49 | Laatste update: 18-08-2020 17:08

Wolf

Foto: Natuurmonumenten

Assen – Gedeputeerde Staten hebben officieel een gebiedscommissie preventie wolvenschade Drenthe ingesteld. Deze commissie bestaat uit vertegenwoordigers van de schapensector, landbouw- en natuurorganisaties. Zij zetten zich onder meer in voor preventieve maatregelen om schapen te beschermen tegen een aanval van de wolf. Ook gaat de commissie voorlichting geven aan schapenhouders. Harry Oosterman, burgemeester van de gemeente Ooststellingwerf, is aangesteld als onafhankelijk voorzitter.

Andere acties

De gebiedscommissie heeft een startbudget gekregen om de dierhouders in specifieke gevallen te helpen voordat er een subsidieregeling opengesteld is.

Op advies van de gebiedscommissie worden er meer noodsets aangeschaft.

De provincie heeft onafhankelijke advies gevraagd over de mogelijkheid van het vangen en zenderen van wolven met als doel schadepreventie.

In interprovinciaal verband wordt een overleg opgezet met betrokken partijen over provincie overschrijdende zaken zoals arbeid en vervolgschade, de gebiedscommissie Drenthe wordt daarbij betrokken.

Hoe nu verder

De gebiedscommissie stelt een schadepreventieplan op.

Gedeputeerde Staten start met preventieve maatregelen in gebied dat het het meest nodig heeft op basis van het rapport van Wageningen.

Begin 2021 vervolg bijeenkomst om verdere koers te bepalen.

Uitgangspunten schadepreventieplan Drenthe

Leren van het preventieplan in Gelderland.

Gericht op het voorkomen van met focus op het risico gebied en in eerste instantie schapen en geiten.

Maatregelen moeten overeenkomen met de vereisten van de schadepreventiekit van bij12.

Vergoeding van maatregelen op gelijke voet als in Gelderland; vaste en flexibele kosten afhankelijk van wat beste past bij bedrijfsvoering.

De Wolf in Nederland

Aanwijzing risicogebied Drenthe

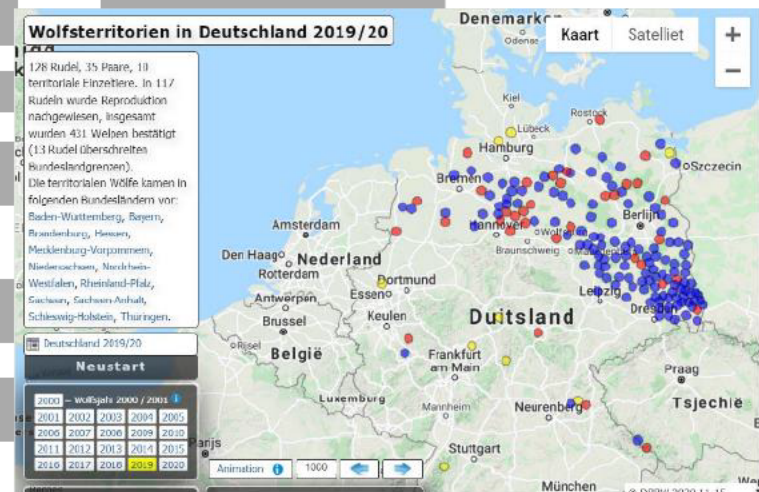
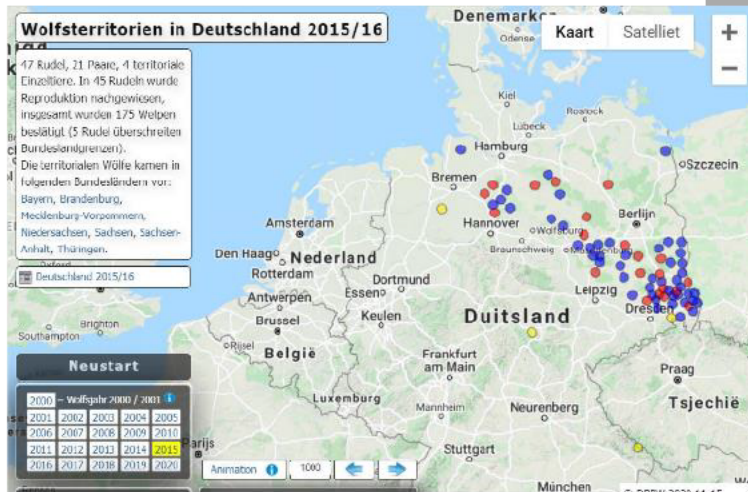
22-maart 2021

Wolf *Canis lupus*

Duitsland 2000-2019

https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/wolf/

Werkt voor provincies

Home Onderwerpen ▾ Actueel ▾ Partners Over BIJ12 ▾

U bent hier: [Home](#) > [Nieuws](#) > Wolvenplan goedgekeurd door provincies

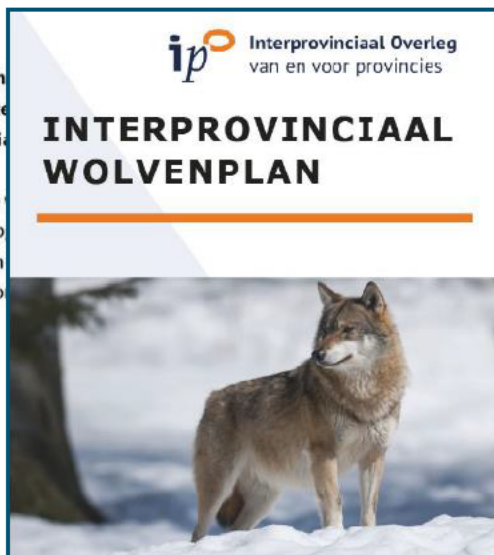

Wolvenplan goedgekeurd door provincies

24 januari 2019

De 12 provincies – vertegenwoordigd in het 'interprovinciale wolvenplan' vastgesteld in 2015 – zullen gaan met zwerfende en territoriale

Sinds 2015 komen regelmatig zwerfende en territoriale zwerfende wolven gericht op de mens. Omdat provincies verwachten dat de aantallen toegenomen zijn, is het bestaande plan nu uitgebreid voor territo-

het
zij om

een op
st
n, is het

Monitoring Wolf

BIJ12, namens de overheden

Landbouwhuisdieren: taxatie & dna door consulent

Sporen wolf & dna afname & verificatie sporen: opgeleide vrijwilligers vanuit wolvenmeldpunt, Zoogdierverenging.

Wilde fauna: locatie onderzoek & dna afname; WENR / wolvenmeldpunt

Dode wolf: locatie onderzoek & sectie & dna: WENR, samen met DWHC

DNA analyse: WENR & CEwolf consortium

Monitoring gevestigde wolven: Zoogdiervereniging.

Info: www.BIJ12.nl/wolf

Dode wolf

dwhc
dutch wildlife health centre

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Doelen van genetisch onderzoek

- *. Bewijsvoering voor schade uitkeer

Relevante vraag: was het een wolf?

[redacted]

- *. Monitoring verspreiding en aantal wolven in NL

Relevante vragen: # welk individu was het?

eerder ergens gezien?

territorium / vestiging / pups?

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

DNA
analyse:
soort

Monitoringsstrategie

Keutel of haar van
potentiele wolf

Prooires met
speeksel van
predator

Swab
monster

DNA extractie & **Conservation
genetics:**
analyse

Individueel monster:

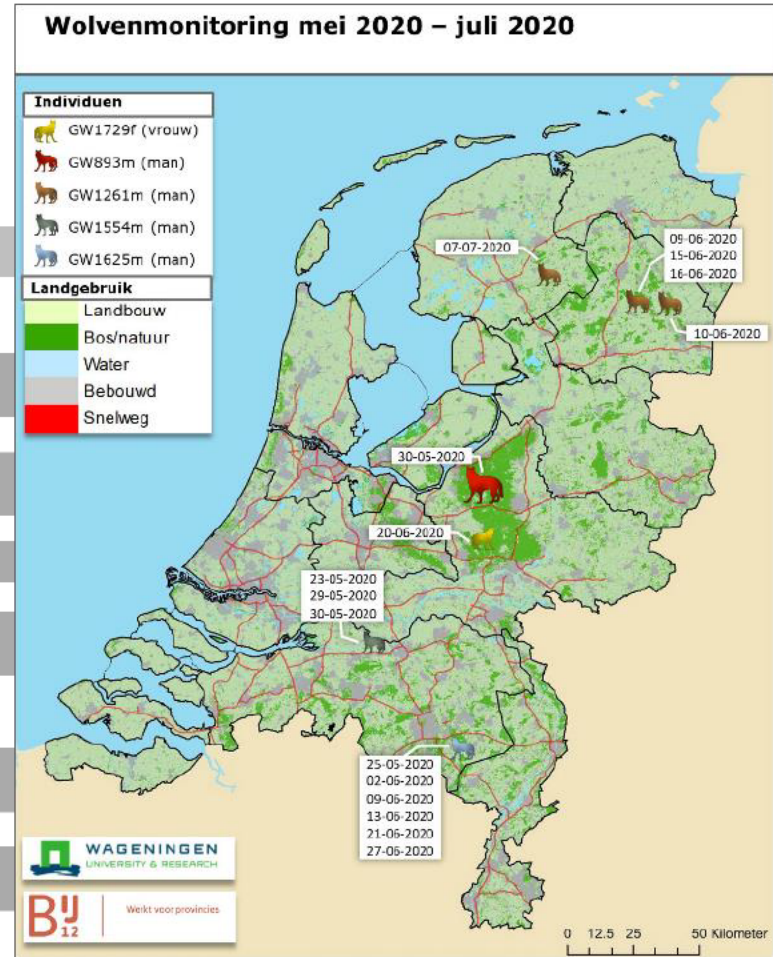
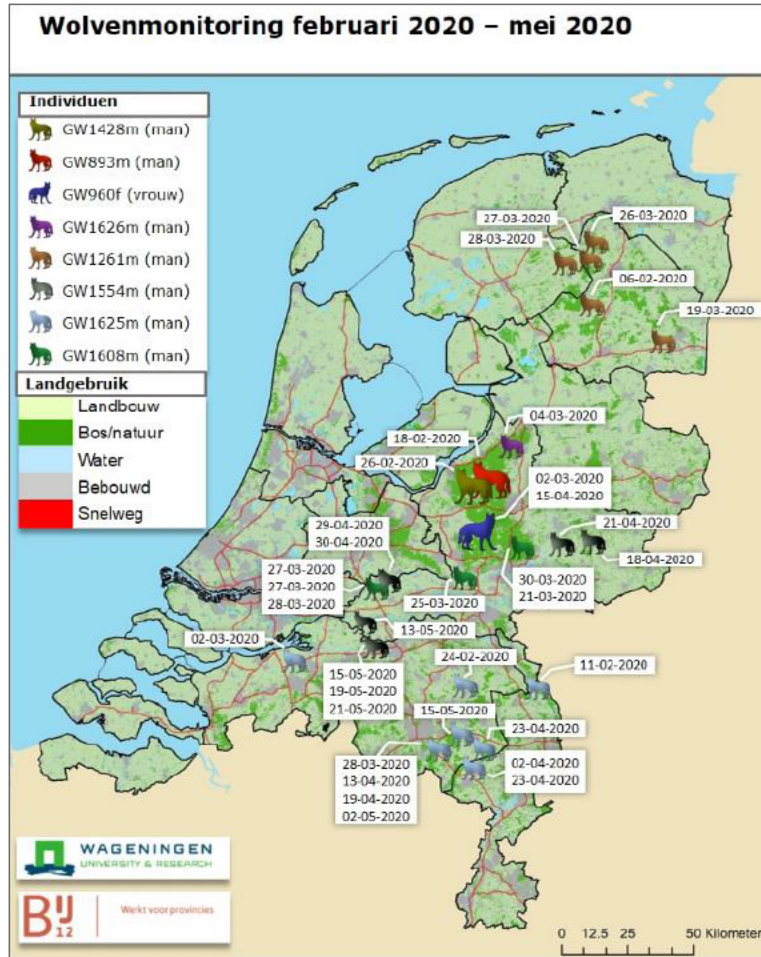
- Soort
- Herkomst (subpopulatie / roedel)
- Geslacht
- Individu
- Hybride?
- Gen. variatie

Structurele monitoring (veel
monsters noodzakelijk)

- Populatie omvang
- Populatie dynamica
- Ouderschap
- Turn-over
- Migratie & dispersie route
- Inteelt niveau

Vestiging GW1261m

Advies:

Wolven in Drenthe

Uitwerking van een verhoogd risicogebied

Met medewerking van [redacted] (Zoogdierverseniging) en [redacted] (Staatsbosbeheer)
Interne review: [redacted] 18 November 2020

Dit onderzoek is uitgevoerd door Wageningen Environmental Research in opdracht van en gefinancierd door de provincie Drenthe.

Wageningen Environmental Research
Wageningen, 18 November 2020

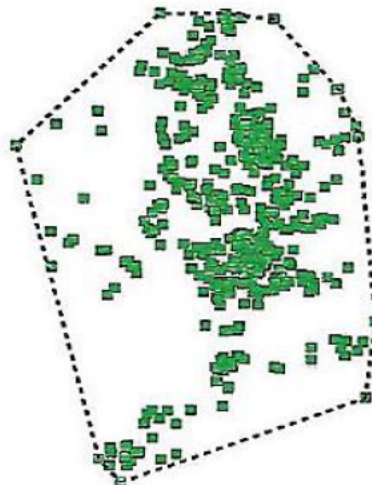
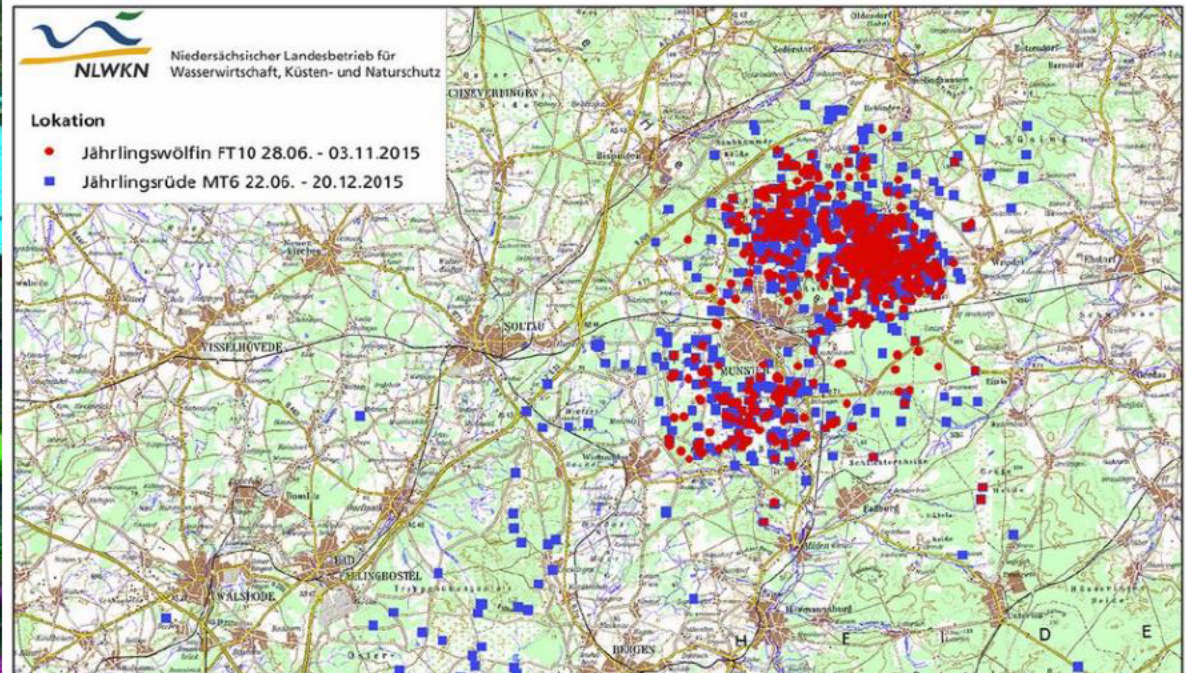
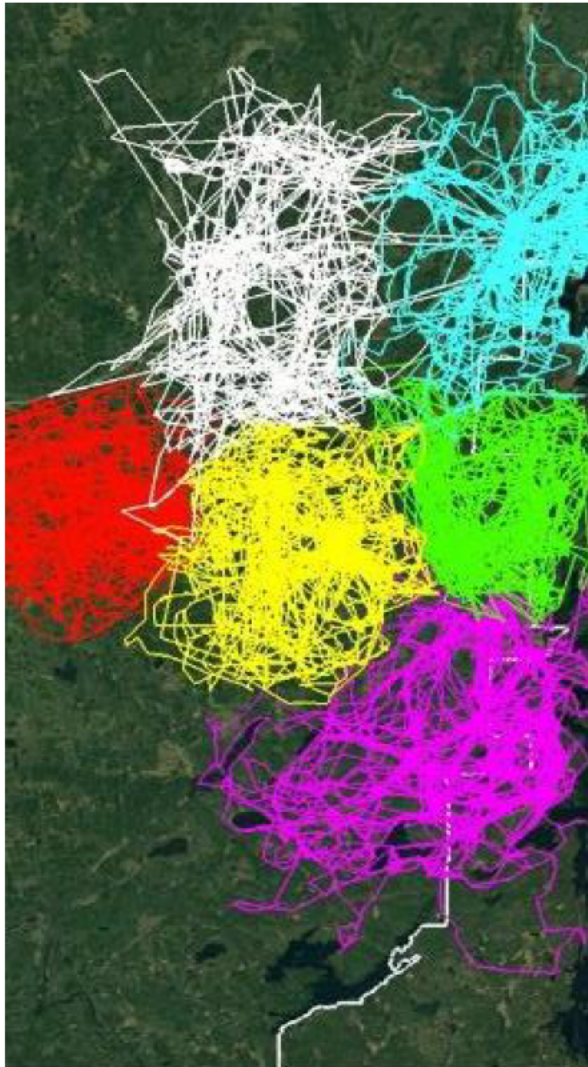
Vraagstelling

Wageningen Environmental Research (WENR) is gevraagd door de provincie Drenthe om opties aan te geven voor **het aanwijzen van een/enkele risicogebied(en)** (waarin conflicten tussen schapen en wolven bovengemiddeld vaak voorkwam en dus meer voorzienbaar is).

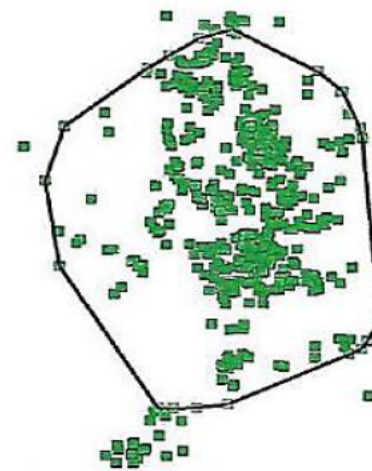
Concrete deelvragen daarbij zijn, begrenst binnen de provincie Drenthe in de periode 2015-juli 2020:

- 1: waar is wolf GW1261m waargenomen en wat is zijn kerngebied?
- 2: waar zijn andere wolven waargenomen?
- 3: waar zijn aanvallen op schapen of ander vee door wolven vastgesteld?
- 4: welke gebieden lopen verhoogd risico op een wolf-schaap conflict?
- 5: welke opties zijn er om een/meerdere risicogebieden aan te wijzen?

Terreingebruik & territoria

MCP100

MCP95

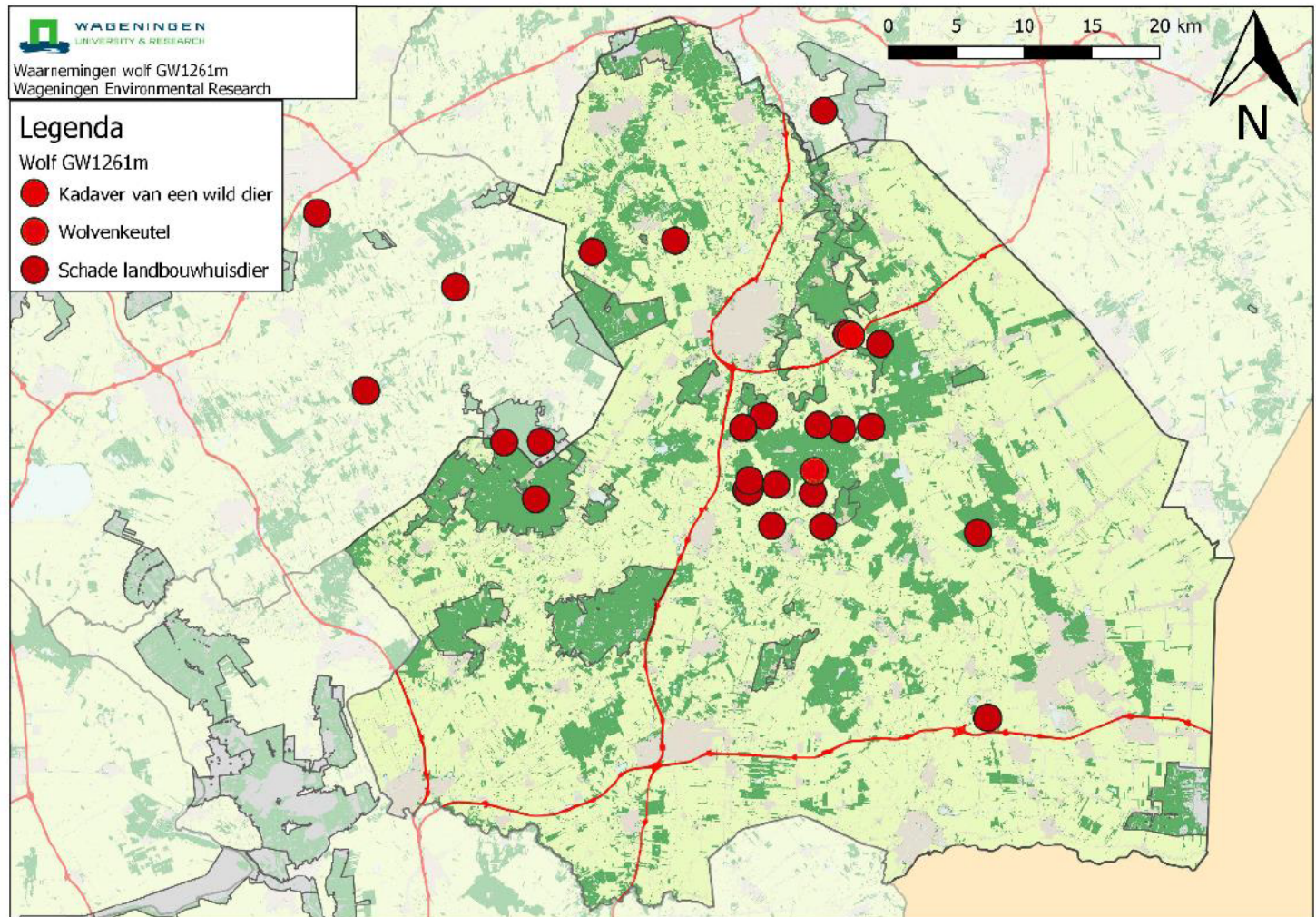
Kernel 95

GW1261m

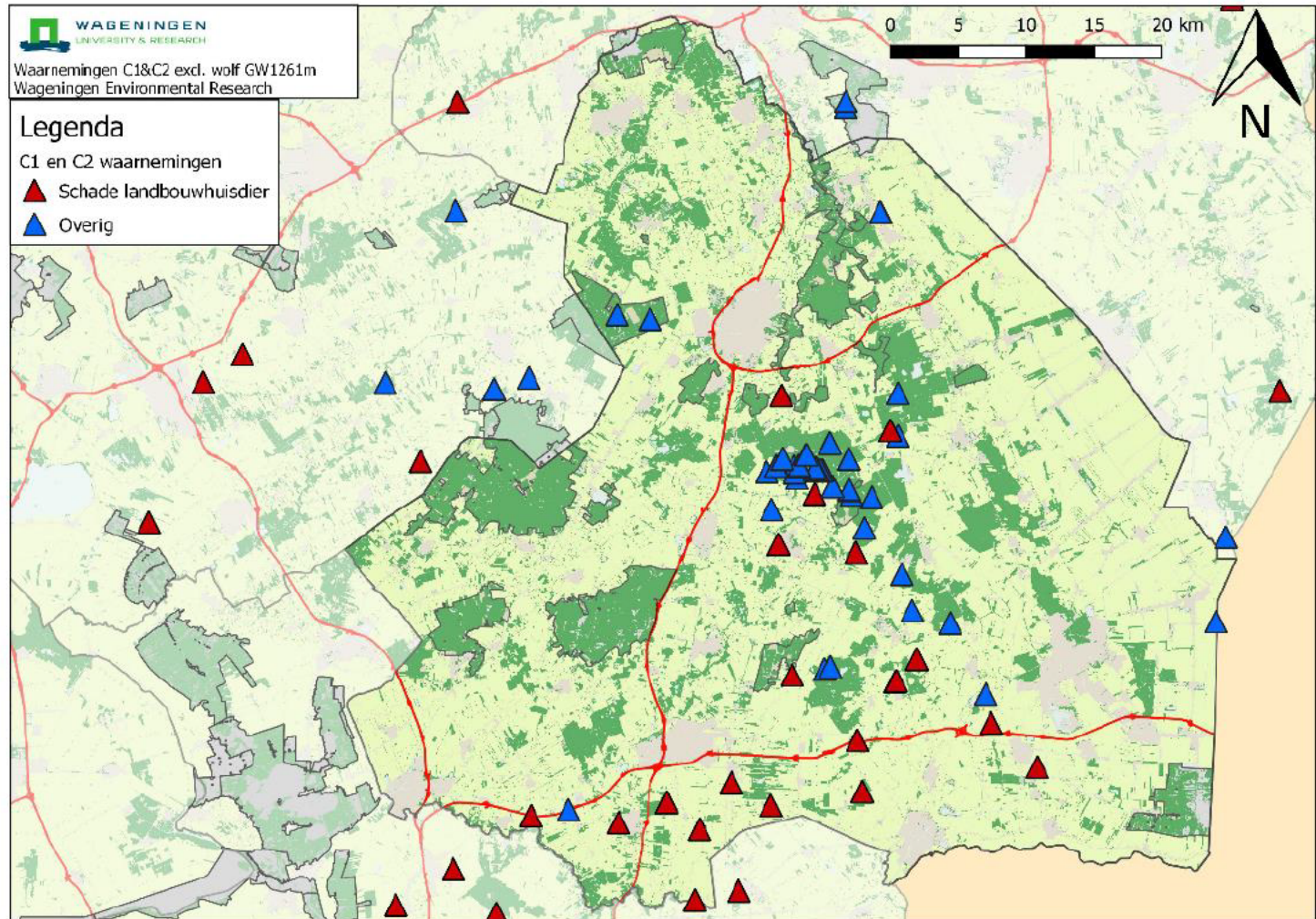
Periode 19 nov
2019 tot 7 juli
2020:

29 DNA hits

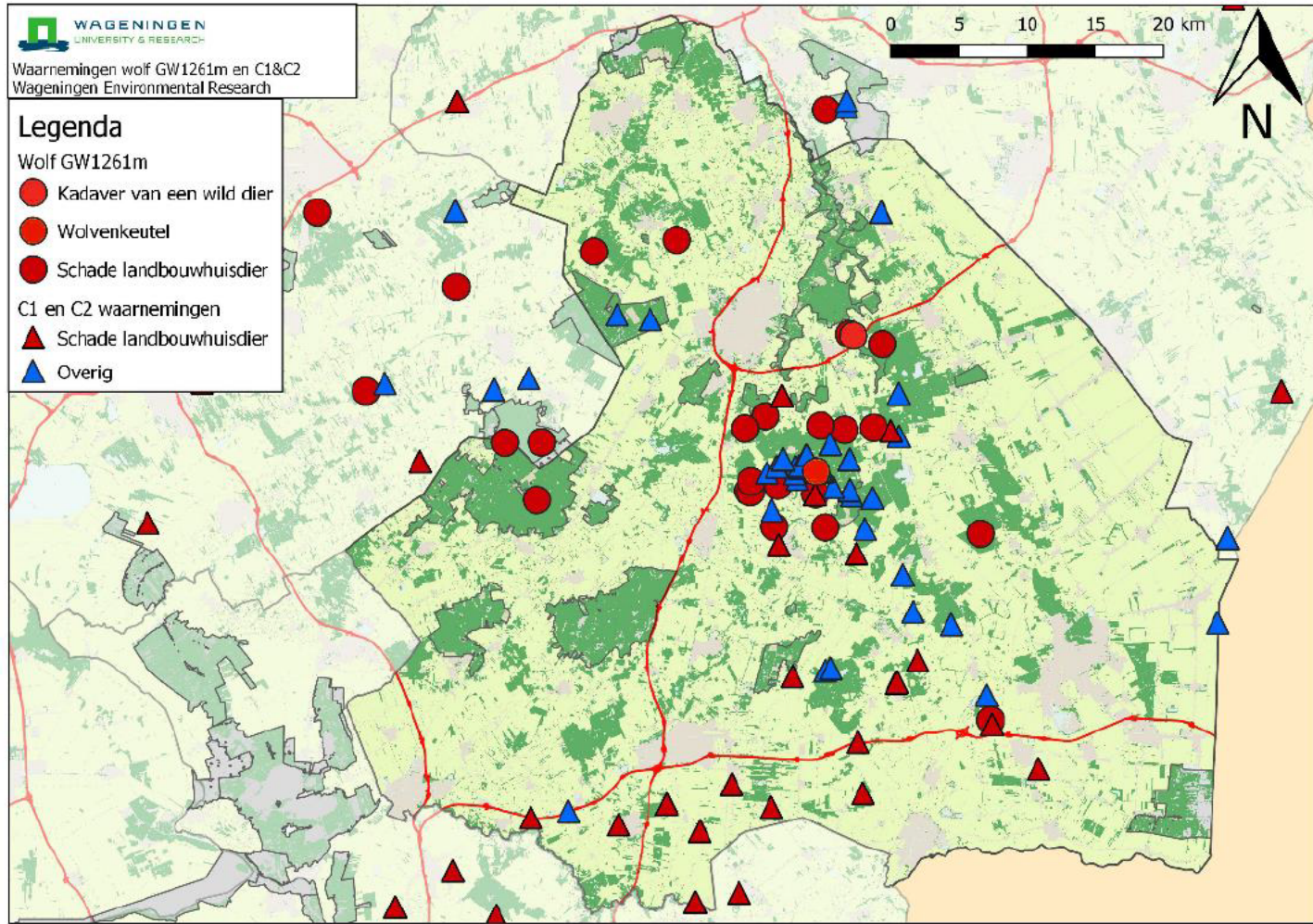
1 okt 2020:
Dörpen (DL)

C1 en C2 waarnemingen (2015-2020)

GW1261m & C1 + C2

Drie gebieden

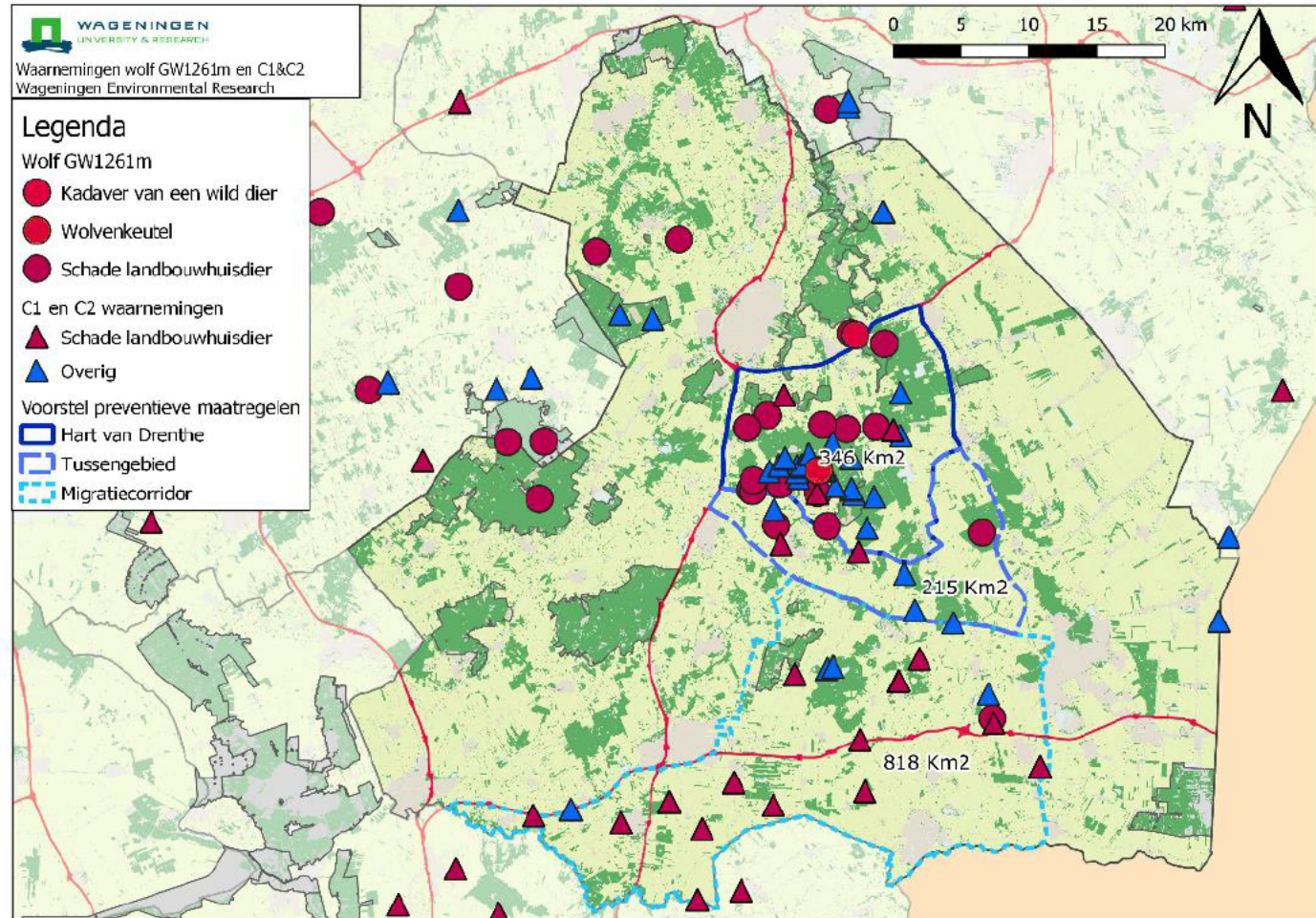
43 aanvallen op
landbouwhuisdieren.

Hart van Drenthe:
15x / 35%

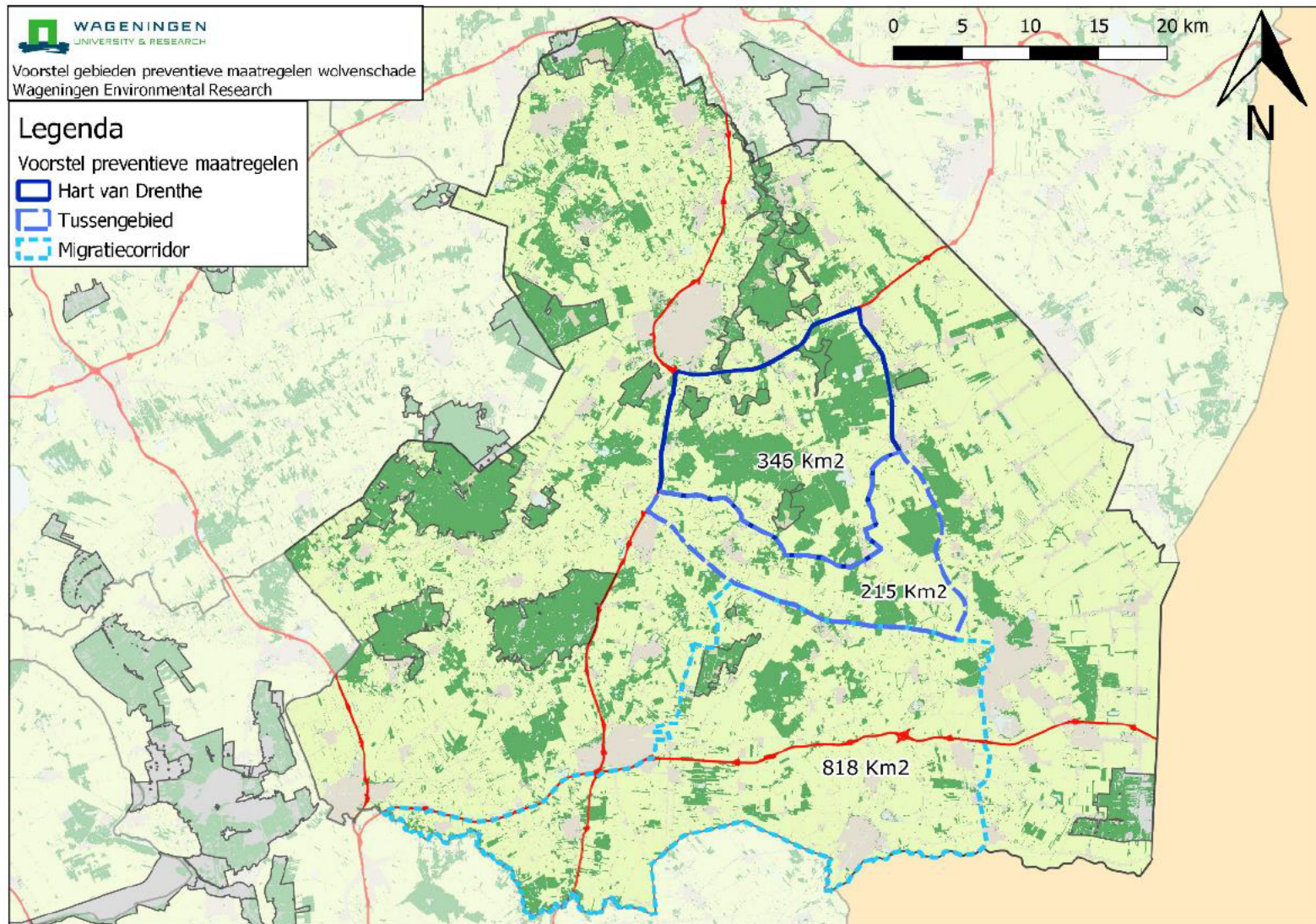
Migratiecorridor:
19x / 44%

Tussengebied
5x / 12%

Totaal: 88%

Advies (& opties voor opschaling)

Aanbevelingen

Bij aanwijzen van gebieden: geen gevoelige informatie weergeven.

Monitor de ontwikkelingen van wolven en incidenten & stel bij op basis van voortschrijdend inzicht.

Dank:

- BIJ12
- Wolvenmeldpunt
- Zoogdiervereniging
- Staatsbosbeheer Midden-Drenthe
- Provincie Drenthe

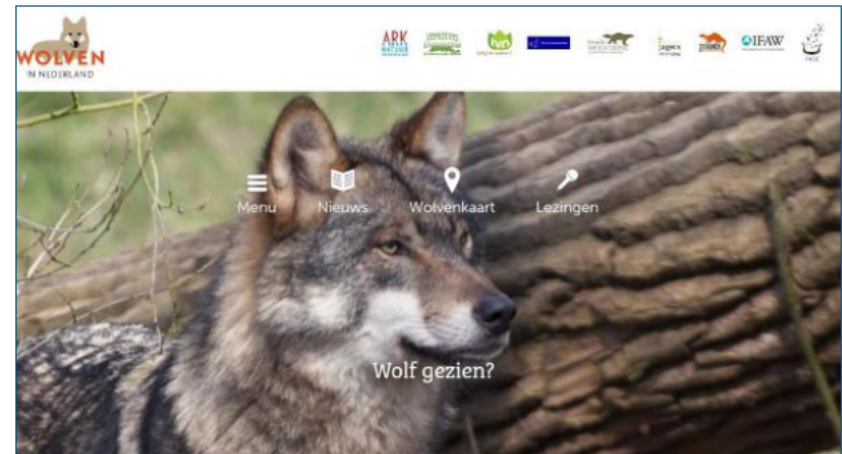
Foto: Mogelijk wolf GW1261m op een cameraval opname (foto: Staatsbosbeheer Midden-Drenthe / vrijwilligers cameravalnetwerk).

Informatie

www.wageningenur.nl/wolven

www.wolveninnederland.nl
> Info & waarnemingen e.a.

Dank!

Contactpersonen WENR:

Ecologie

[redacted] : [redacted]@wur.nl

[redacted] : [redacted]@wur.nl

DNA bemonstering

[redacted] : [redacted]@wur.nl

[redacted] : [redacted]@wur.nl

www.wageningenur.nl/wolven

Ontmoeting Ronde Tafel en Gebiedscommissie Drenthe

Ontwikkelingen met wolf in Drenthe

Van november t/m maart en juni/juli was er een wolf actief in Drenthe en Friesland.

Daarmee is er langer dan 6 maanden een wolf in Drenthe actief geweest en is er gesproken van gevestigde wolf in Drenthe.

In Dörpen waargenomen, provincie en gebiedscommissie gaan door.

Acties van de provincie

De WUR adviseert gebiedsafbakening op basis van gebieden die het hoogste risico lopen op schade.

De provincie stelt het leefgebied vast en start met subsidieregeling op basis van een schadepreventieplan.

Vooruitlopend op het gebied heeft de provincie al de gebiedscommissie aangewezen om advies te geven over preventieve maatregelen.

De gebiedscommissie preventie wolvenschade

De gebiedscommissie heeft de opdracht...

- ... te adviseren over projecten gericht op preventie van schade.
- ... te adviseren over preventieve maatregelen voorafgaand aan vestiging van een wolf.
- ... een gebiedsgericht preventieplan op te stellen in het aangewezen leefgebied van een wolf.
- ... procesbegeleiding te verzorgen om dierhouders te informeren over het gebiedsgericht preventieplan.
- ... het adviseren bij bijzondere gevallen.

Drenthe bundelt krachten tegen schade door wolven

Door: dweilddes Datum: 16 juni 2020 16:49 Laatste update: 18-08-2020 17:08

Assen – Gedeputeerde Staten hebben officieel een gebiedscommissie preventie wolvenschade Drenthe ingesteld. Deze commissie bestaat uit vertegenwoordigers van de schapensector, landbouw- en natuurorganisaties. Zij zetten zich onder meer in voor preventieve maatregelen om schapen te beschermen tegen een aanval van de wolf. Ook gaat de commissie voorlichting geven aan schapenhouders. Harry Oosterman, burgemeester van de gemeente Ooststellingwerf, is aangesteld als onafhankelijk voorzitter.

Andere acties

De gebiedscommissie heeft een startbudget gekregen om de dierhouders in specifieke gevallen te helpen voordat er een subsidieregeling opengesteld is.

Op advies van de gebiedscommissie worden er meer noodsets aangeschaft.

De provincie heeft onafhankelijke advies gevraagd over de mogelijkheid van het vangen en zenderen van wolven met als doel schadepreventie.

In interprovinciaal verband wordt een overleg opgezet met betrokken partijen over provincie overschrijdende zaken zoals arbeid en vervolgschade, de gebiedscommissie Drenthe wordt daarbij betrokken.

Hoe nu verder

De gebiedscommissie stelt een schadepreventieplan op.

Gedeputeerde Staten start met preventieve maatregelen in gebied dat het het meest nodig heeft op basis van het rapport van Wageningen.

Begin 2021 vervolg bijeenkomst om verdere koers te bepalen.

Uitgangspunten schadepreventieplan Drenthe

Leren van het preventieplan in Gelderland.

Gericht op het voorkomen van met focus op het risico gebied en in eerste instantie schapen en geiten.

Maatregelen moeten overeenkomen met de vereisten van de schadepreventiekit van bij12.

Vergoeding van maatregelen op gelijke voet als in Gelderland; vaste en flexibele kosten afhankelijk van wat beste past bij bedrijfsvoering.

Welkom - we starten om 19.30 uur

Gebiedscommissie Wolf

Leden van de commissie

- Harry Oosterman – voorzitter
- [REDACTED] - Stichting Behoud Drentse schaapskuddes
- [REDACTED] - Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders
- [REDACTED] – LTO / VGSN Schaapskuddes
- [REDACTED] - Staatsbosbeheer

Activiteiten gebiedscommissie

Taken

- Advisering over preventie
- Advisering over bescherming van gehouden dieren
- Informeren betrokken dierenhouders

Gestart in juni 2020

Vorbereiden subsidieregeling

Opstellen Gebiedsgerichtpreventieplan wolvenschade Drenthe

Gebiedscommissie Wolf

Leden van de commissie

- Harry Oosterman – voorzitter
- [REDACTED] - Stichting Behoud Drentse schaapskuddes
- [REDACTED] - Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders
- [REDACTED] – LTO / VGSN Schaapskuddes
- [REDACTED] - Staatsbosbeheer

Activiteiten gebiedscommissie

Taken

- Advisering over preventie
- Advisering over bescherming van gehouden dieren
- Informeren betrokken dierenhouders

Gestart in juni 2020

Vorbereiden subsidieregeling

Opstellen Gebiedsgerichtpreventieplan wolvenschade Drenthe

Ronde tafel Wolf

Stakeholders overleg over het Concept Interprovinciaal Wolvenplan

12 november 2018

Kernpunten ronde tafel 23 mei 2018

- Behoefte aan goede informatievoorziening
- Wat doet de provincie Drenthe?
- Wat is de effectiviteit van preventieve maatregelen?
- Hoe wordt omgegaan met schade?

We praten verder als het landelijke beleid gevormd is

Kernpunten ronde tafel 23 mei 2018

- Behoefte aan goede informatievoorziening
- Wat doet de provincie Drenthe?
- Wat is de effectiviteit van preventieve maatregelen?
- Hoe wordt omgegaan met schade?

We praten verder als het landelijke beleid gevormd is

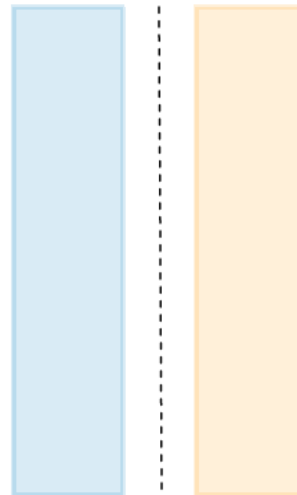
Voor Drenthe

- goede informatievoorziening
- acties Drenthe

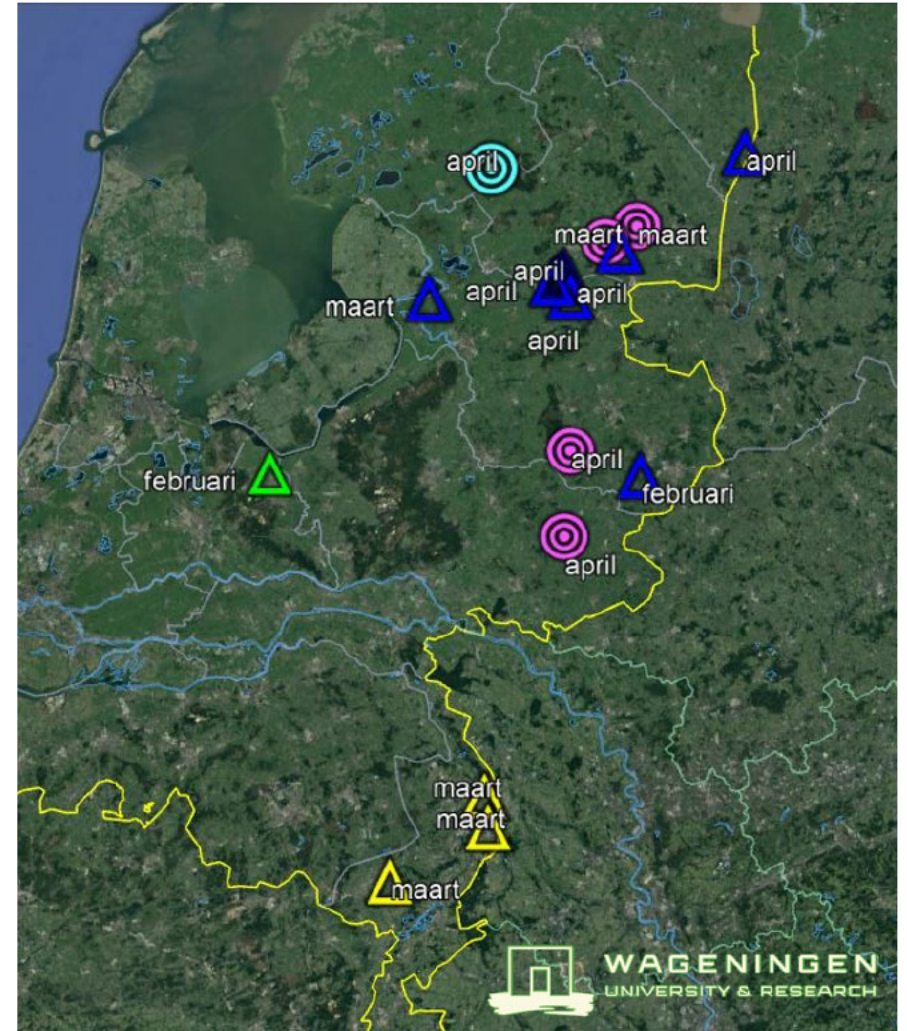
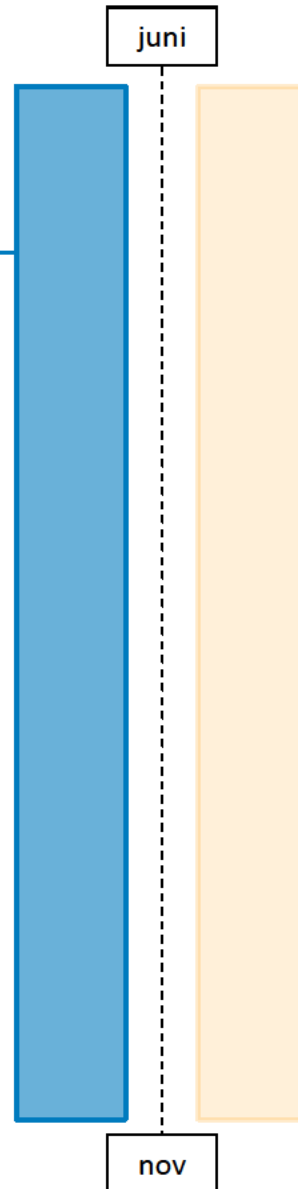
Voor IPO

- goede informatievoorziening
- effectiviteit van preventieve maatregelen
- omgegaan met schade

Wolven

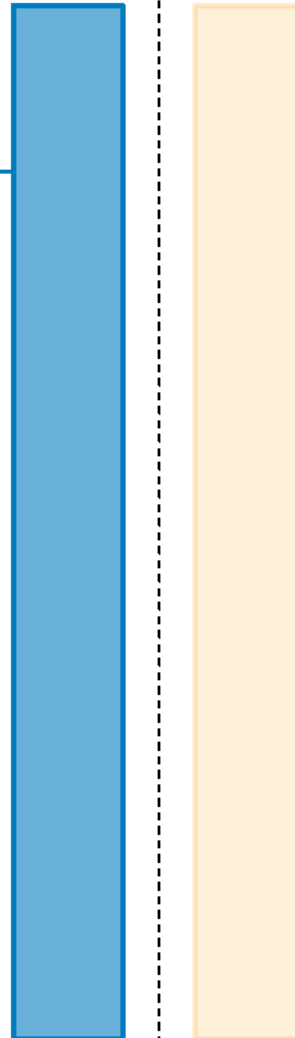
- 5 meldingen sinds mei
- 3 wolf, 2 nog in onderzoek
- 8 individuen in het voorjaar vastgesteld

Wolven

- 5 meldingen sinds mei
- 3 wolf, 2 nog in onderzoek
- 8 individuen in het voorjaar vastgesteld

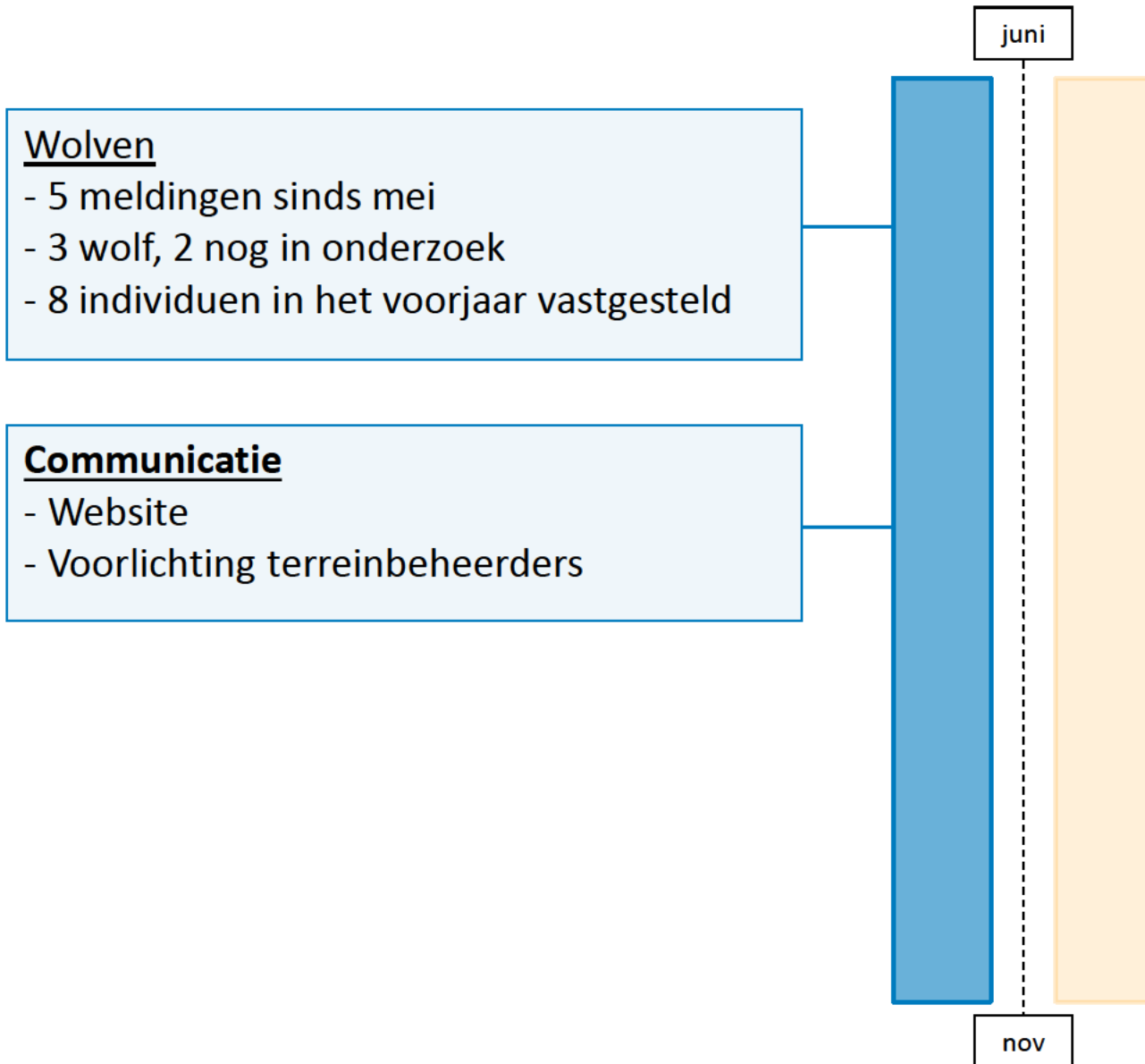
juni

nov

Wolvenmonitoring mei-juli 2018

Wolf in Drenthe

In 2015 dook de wolf – na ruim 150 jaar afwezigheid – weer op in ons land en sindsdien neemt het aantal meldingen van wolven toe. Met een toename in het aantal meldingen van wolven wordt de kans ook steeds groter dat een dier zich op den duur gaat vestigen in Nederland, of in Drenthe. Dit betekent dat we waarschijnlijk veel vaker met deze diersoort te maken krijgen.

De wolf

De wolf is een hondachtig roofdier die iets groter is dan een herdershond. Hoewel een wolf zich kenmerkt door driehoekige, opstaande oren, een rechte staart en de kleur van zijn vacht minder contrastrijk is dan die van een hond, zijn wolven vanuit de verte soms lastig te onderscheiden van de als huisdier gefokte wolfshonden.

Wolvenmeldpunten

Waarnemingen

Heeft u een wolf gezien? Dan kunt u een waarneming melden bij [Wolven In Nederland](#).

Meldpunt faunaschade

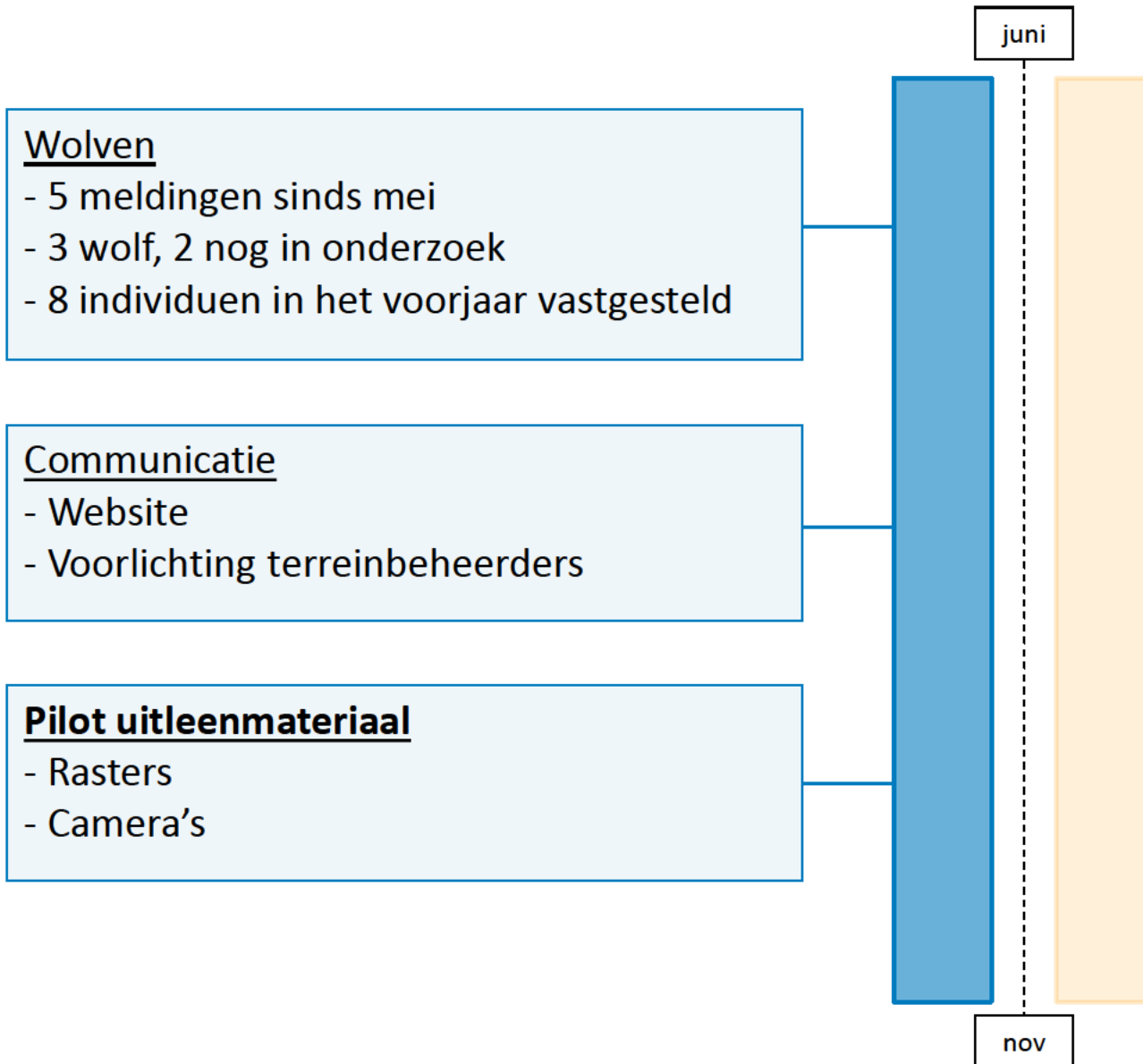
Vermoedelijke schade door de Wolf bij landbouwhuisdieren kunt u melden bij [BU12](#). Buiten kantooruren kunt u melding maken via 06 – 23 84 65 24.

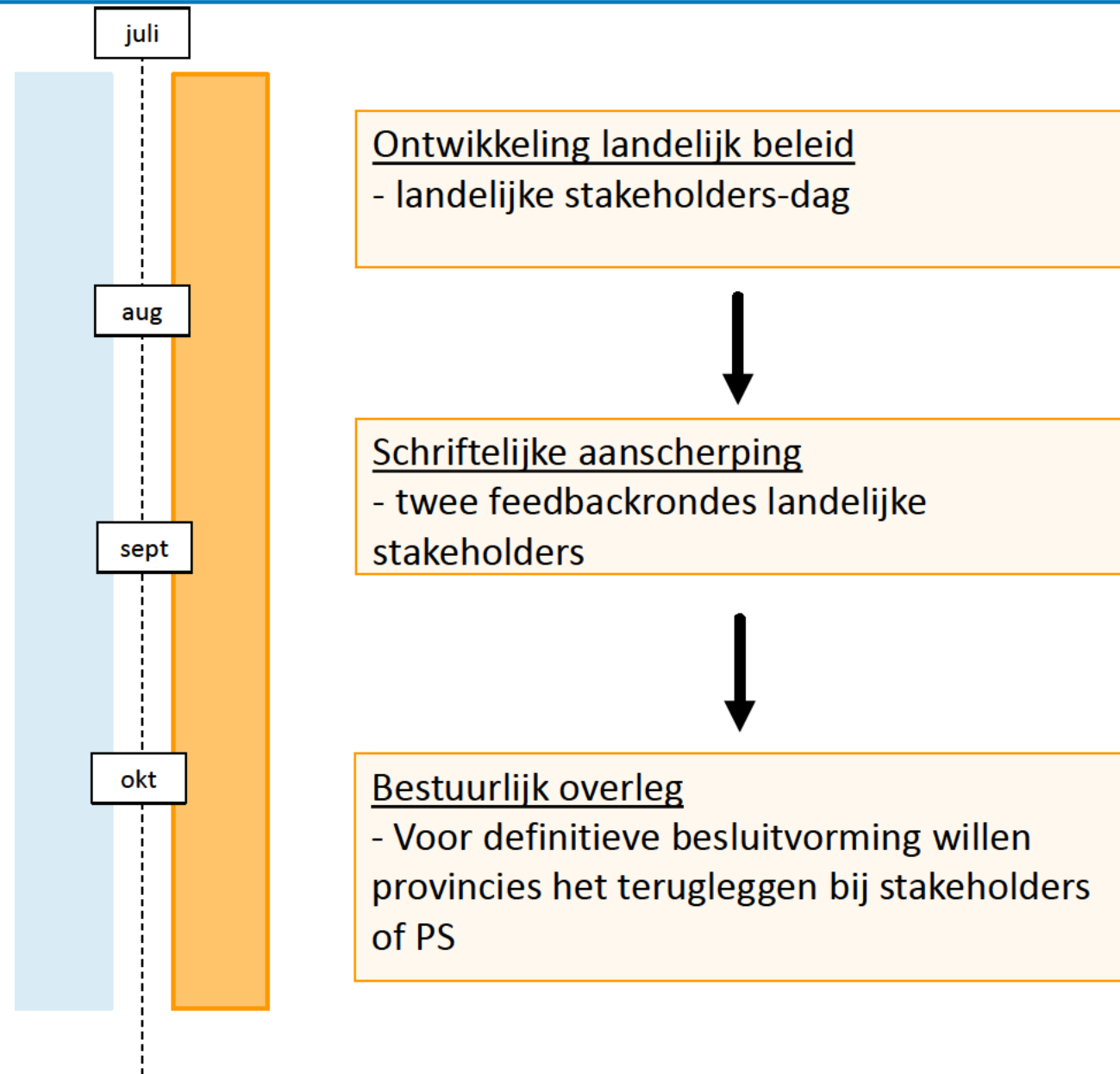
Meer informatie

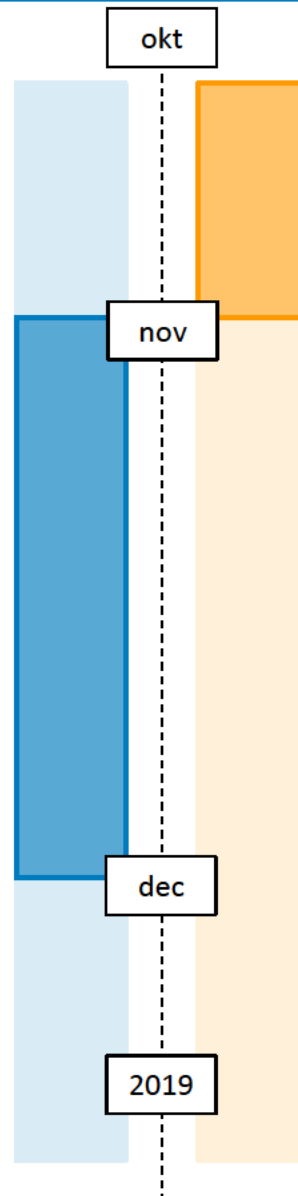
- [Interprovinciaal Wolvendraaiboek](#)
- [BU12: Faunaschade wolf](#)
- [Faunaschade preventie kit](#)
- [Wolven in Nederland](#)

Wolf gezien?

Wolven zijn schuwe dieren. mocht

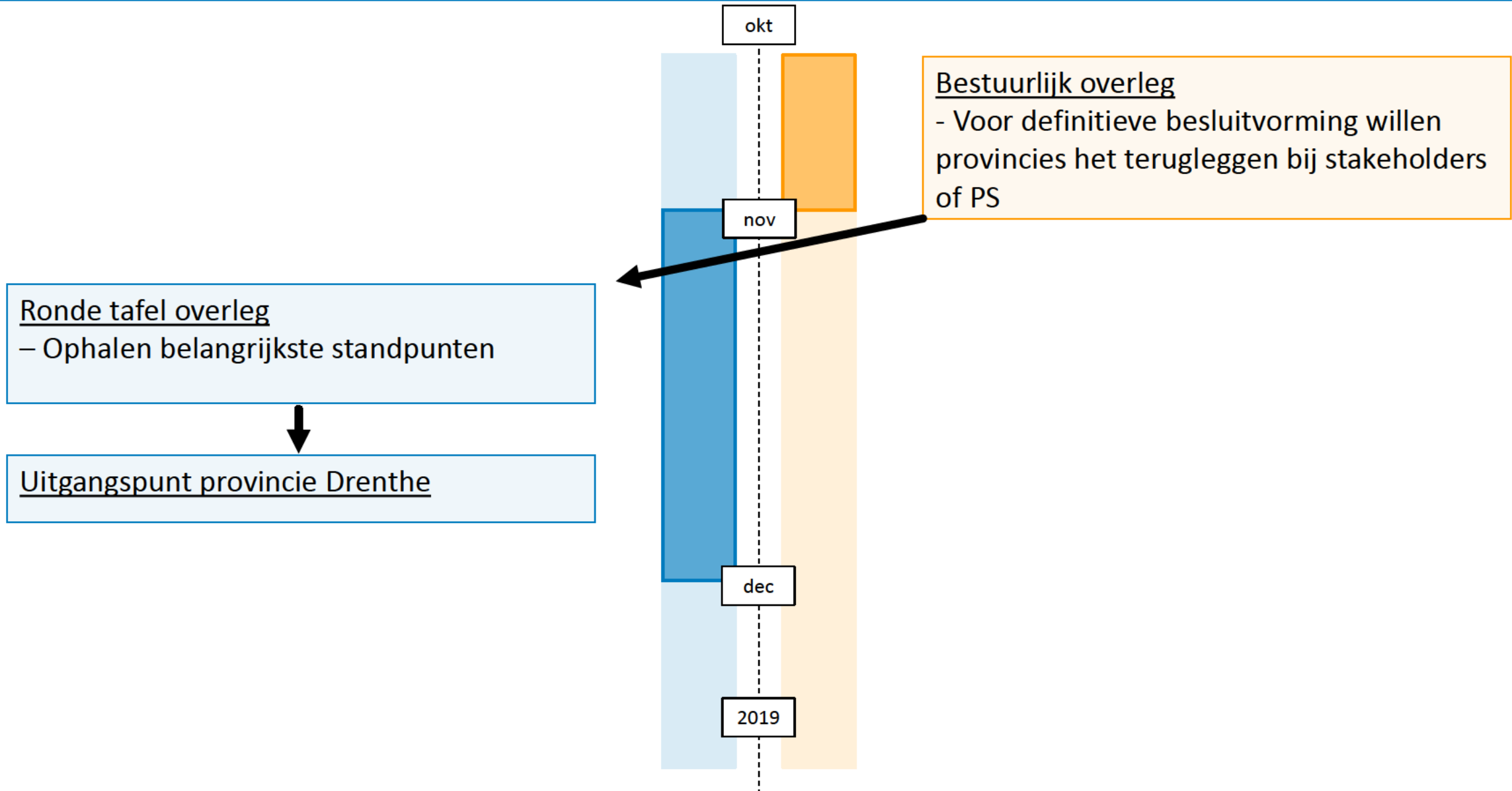

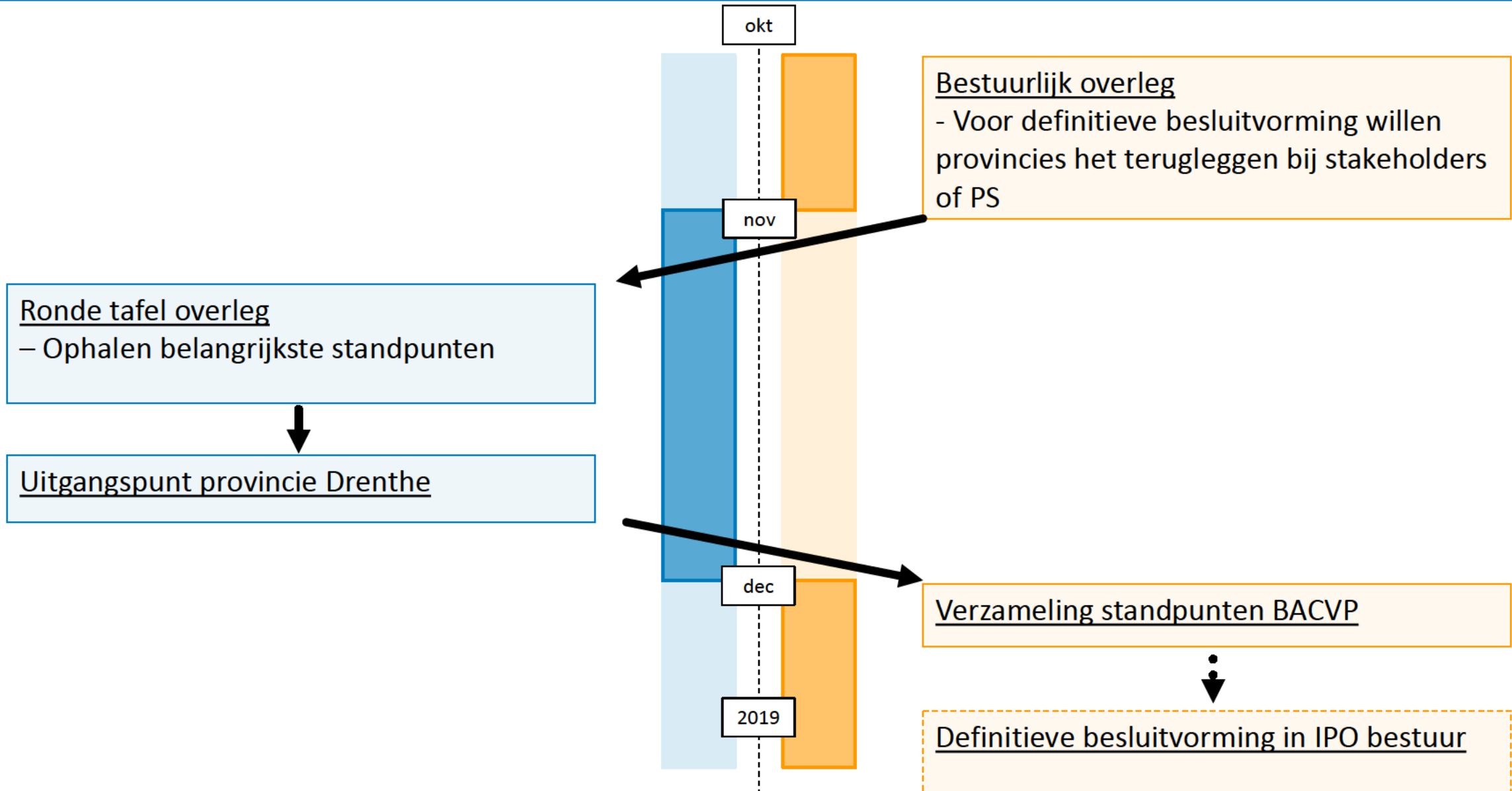

Bestuurlijk overleg

- Voor definitieve besluitvorming willen provincies het terugleggen bij stakeholders of PS

Wat staat er in het nieuwste concept:

- Geen verandering in beleid zwervende wolven
- Provincie kan kiezen voor pilot met een gebiedsproces bij vestiging van een wolf in een territorium en daarin preventieve middelen subsidiëren
- Wolvenmeldpunt over naar loket bij bij12
- Verduidelijking definitie directe schade en verschil hobby- en beroepshouders

Ronde tafel wolf 7 mei 2019

- Welkom door gedeputeerde Henk Jumelet
- Korte stand van zaken sinds november 2018 door [REDACTED]
 - vaststellen Interprovinciaal wolvenplan
 - wolvenmeldingen in Drenthe
 - ontwikkelingen over de grens
- Gebiedsproces Gelderland door [REDACTED]
- Gedachtenwisseling over Drenthe
 - gebiedsproces bij territorium
 - zwervende wolven
- Afronding

Bijeenkomst preventie tegen aanvallen wolf

Welkom - we starten om 19.30 uur

- 19.20 Inloop
- 19.30 Opening door Henk Jumelet, gedeputeerde provincie Drenthe
- 19.40 Presentatie gebiedscommissie Wolf door Harry Oosterman, voorzitter
- 19.50 Toelichting onderzoek wolf door [REDACTED], WEnR
- 20.15 Preventiemaatregelen & subsidieregeling door [REDACTED] gebiedscommissie Wolf
- 20.45 Vragenronde
- 21.00 Einde

Zet uw microfoon uit, vragen kunt u straks stellen in de chat

- 20.00 uur Welkom, door gedeputeerde Henk Jumelet
- 20.10 uur Context: ontwikkelingen bij de wolf in Europa en rol van de provincies, door
- 20.25 uur Enquête onder de Drentse schapen- en geitenhouders, door en
- 20.45 uur Aanbieding rapport
- 20.50 uur Een blik in de toekomst, door
- 21.00 uur Gelegenheid voor het stellen van vragen
- 21.30 uur Afsluiting

- Ontwikkelingen bij de wolf in Europa en de rol van de provincie

- Aanleiding voor dit stageonderzoek: Flora- en Faunabeleidsplan (2014) [redacted]
- Haakt in op landelijke beleidsontwikkelingen voor een wolvenplan. [redacted]
- Nulmeting uitvoeren om huidige stand van zaken bij schapenhouders in beeld te brengen.
- Dit in relatie tot de verwachte komst van de wolf.
- Verwachte komst ? Hoe, wat, waar, wanneer ? [redacted]

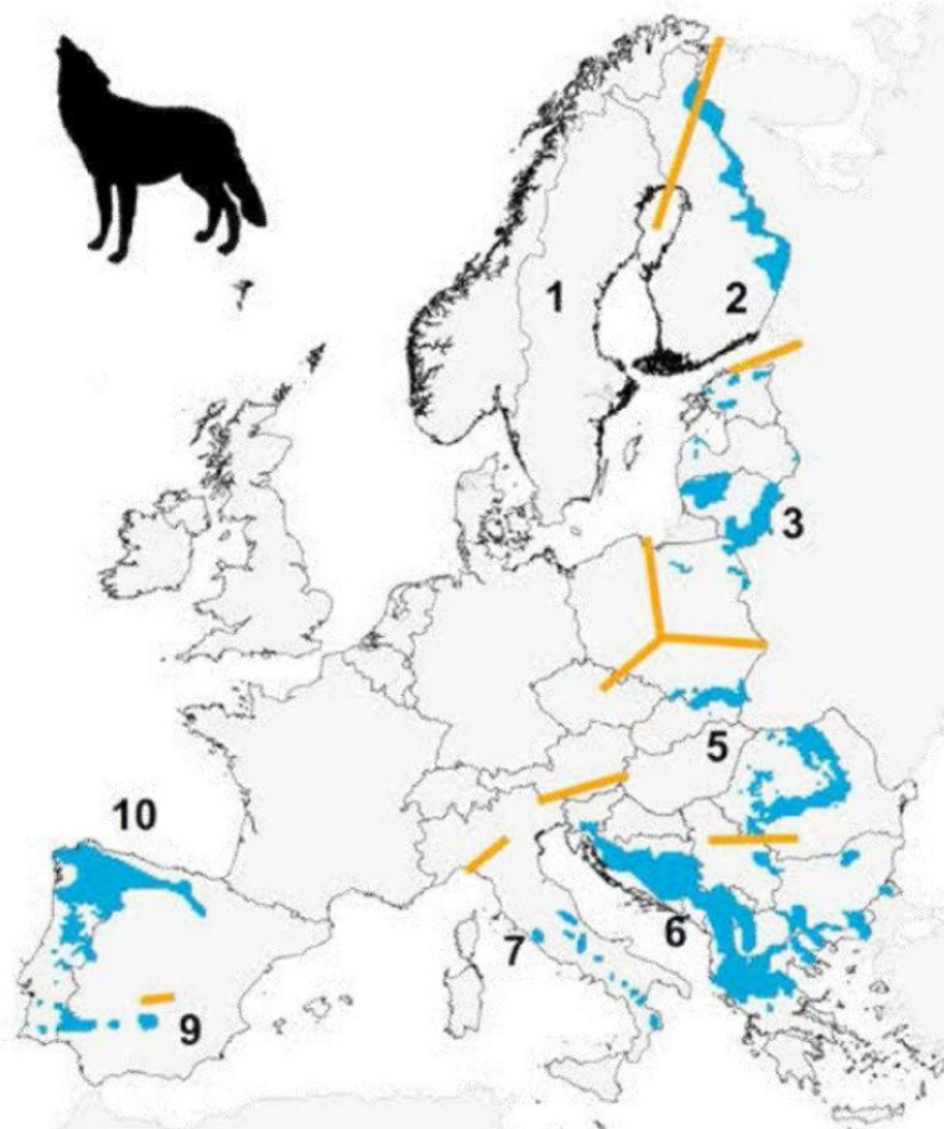

- Wat zijn de ontwikkelingen in Nederland en Europa ?
- Eeuwenlange vervolging van de wolf.
- Uitgeroeid in een groot deel van West- en Midden-Europa maar altijd aanwezig gebleven in o.a. Spanje/Portugal; Italië; Balkan; Polen; Baltische staten.
- Laatste wolf in Drenthe: september 1772
- Laatste wolf in Nederland: 1897 (Heeze)
- Laatste wolf in Duitsland: 1904
- Herstel door EU-bescherming sinds jaren '70, door leegloop van het platteland in delen van Europa (rust), sterke toename prooidieren (ree, wild zwijn, herten)

Verbreitung des Wolfes in Europa in den 1950-1970er Jahren

Distribution of wolves in Europe at their lowest extend during the 1950–1970s.

Guillaume Chapron et al. (2014):
Recovery of large carnivores in Europe's modern
human-dominated landscapes.
Science **346**, 1517

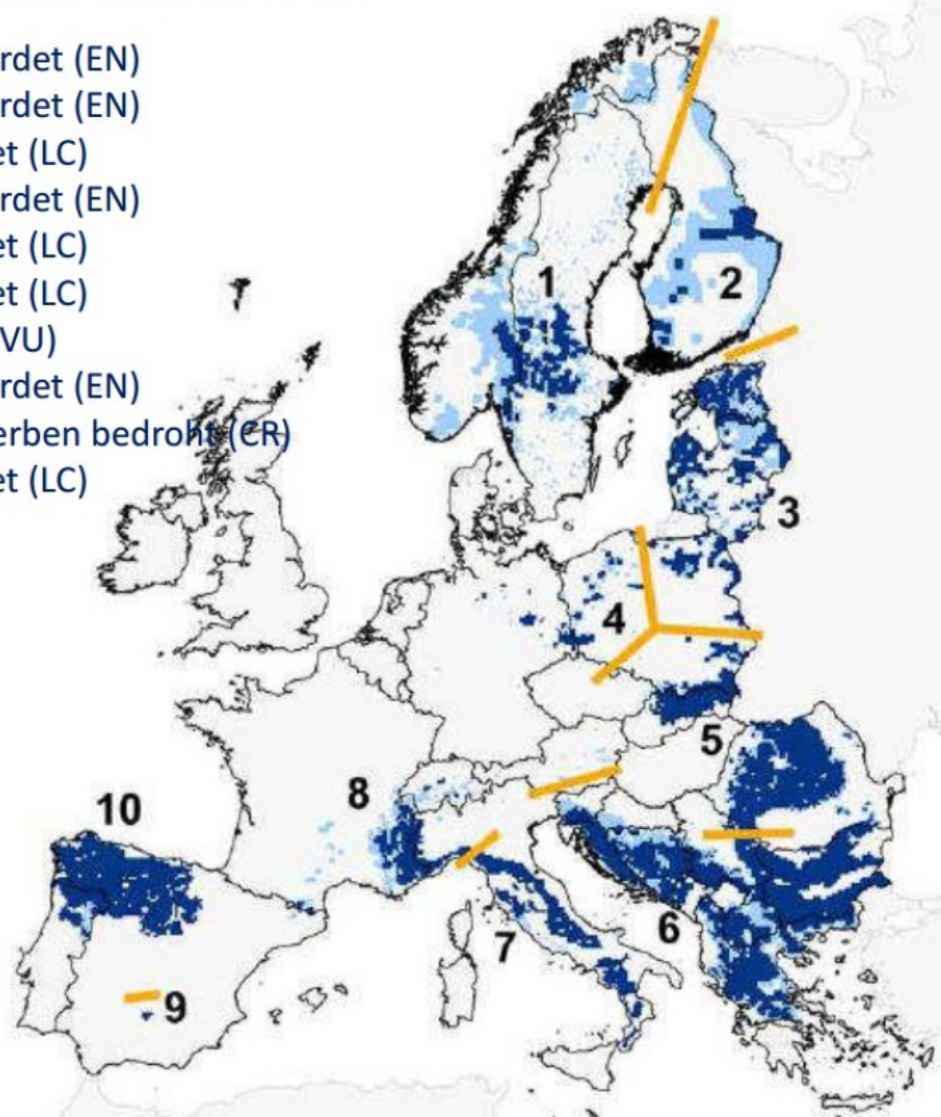

Populationseinteilung und Status nach Kaczensky et al. 2013

1 – Scandinavian	stark gefährdet (EN)
2 – Karelian	stark gefährdet (EN)
3 – Baltic	ungefährdet (LC)
4 – Central European Lowland	stark gefährdet (EN)
5 – Carpathian	ungefährdet (LC)
6 – Dinaric-Balkan	ungefährdet (LC)
7 – Italian Peninsula	gefährdet (VU)
8 – Alpine	stark gefährdet (EN)
9 – Sierra Morena	vom Aussterben bedroht (CR)
10 – Iberian	ungefährdet (LC)

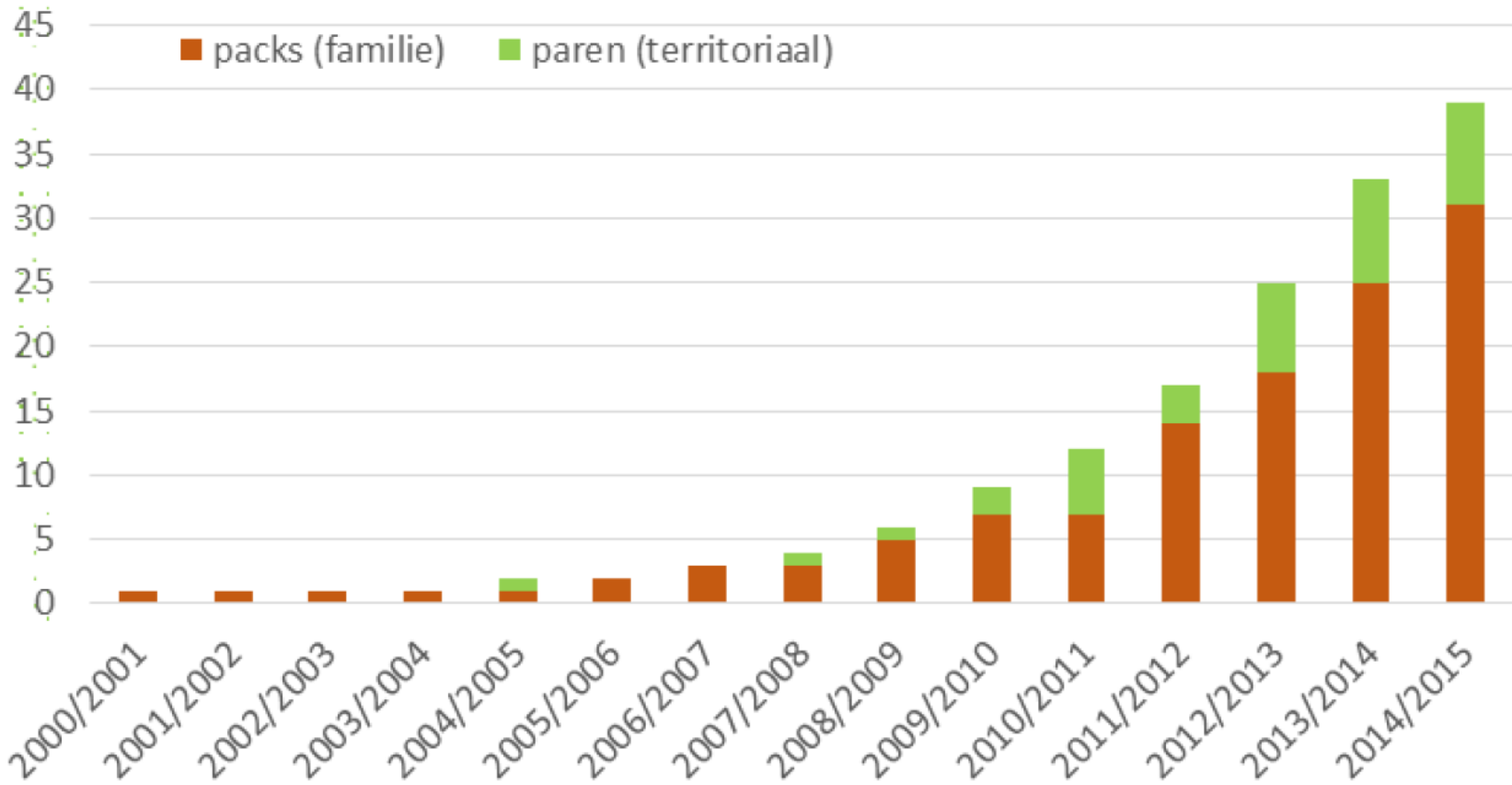
CR = critically endangered
EN = endangered
VU = vulnerable
LC = least concern

Guillaume Chapron et al. (2014):
Recovery of large carnivores in Europe's modern
human-dominated landscapes.
Science **346**, 1517

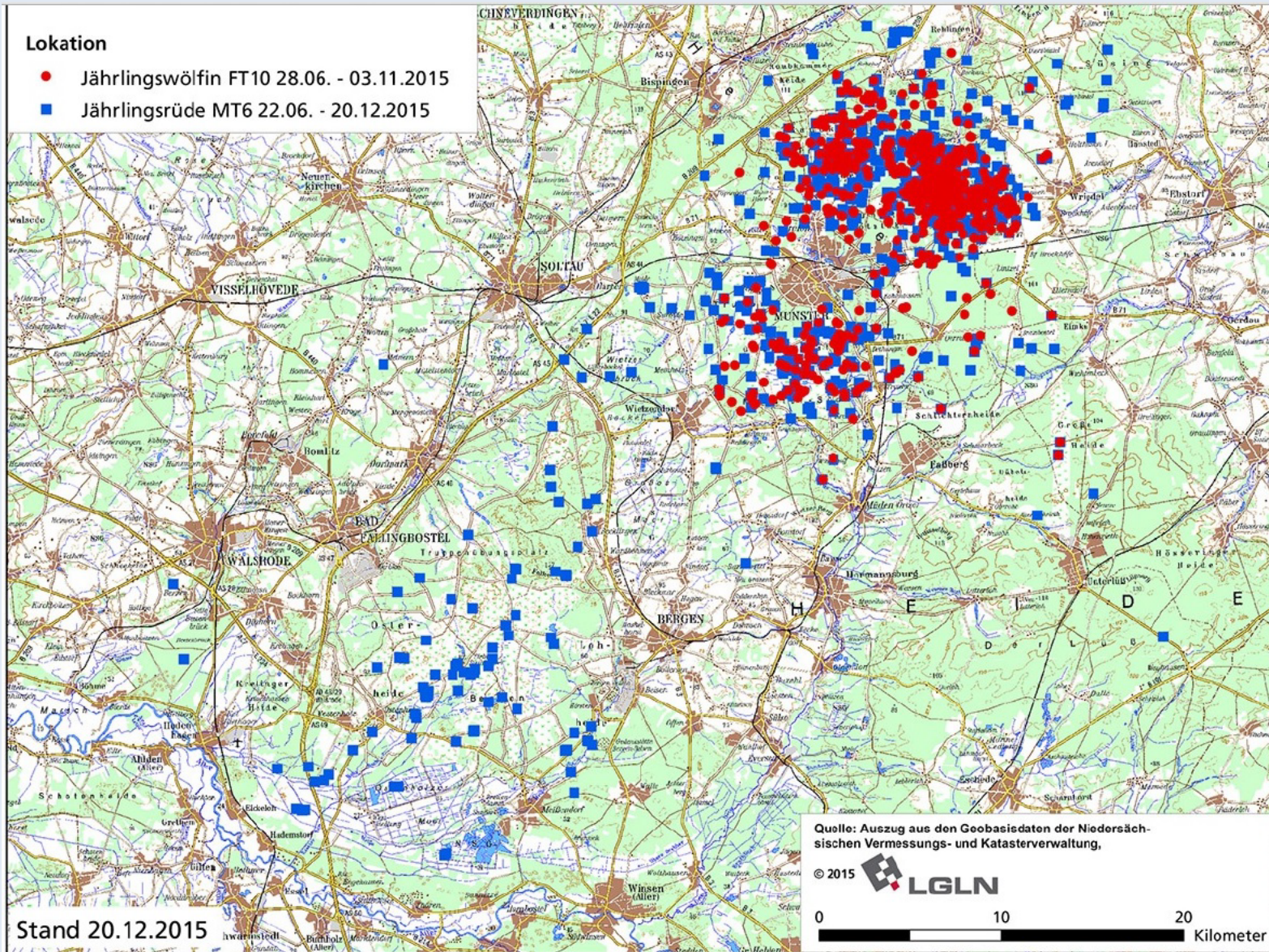

Bron: LUPUS

ontwikkeling wolvenpopulatie in Duitsland

Context: ontwikkelingen rond de wolf

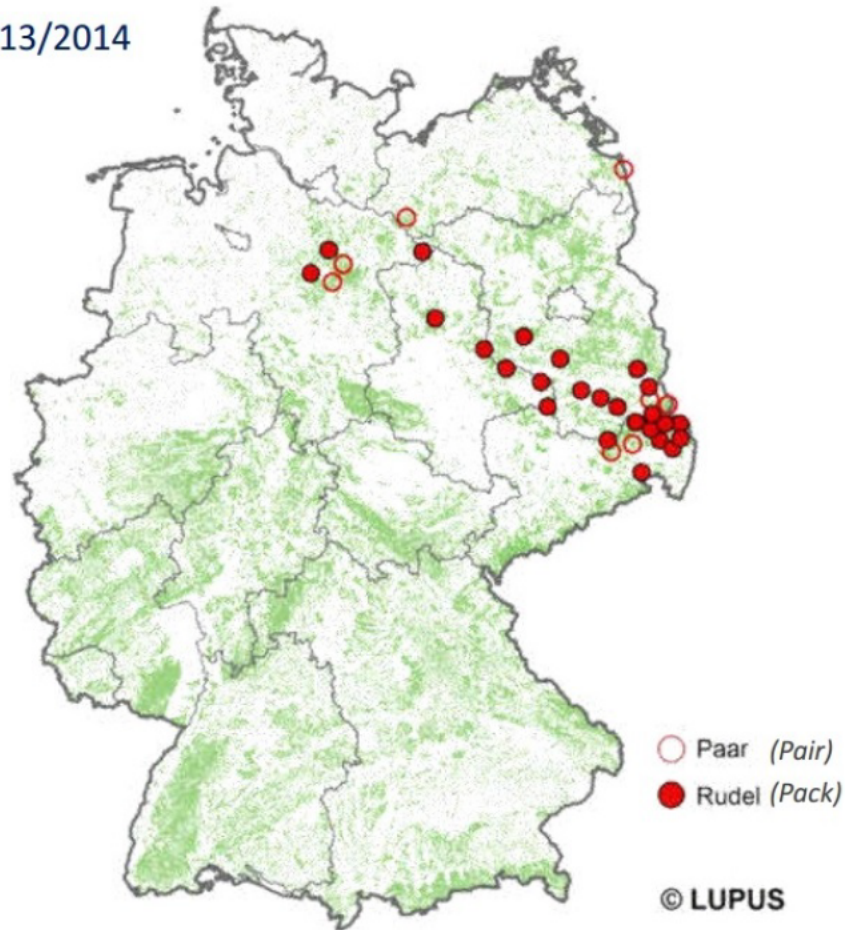
Entwicklung des Wolfsbestandes in Deutschland (bestätigte Rudel und Paare)

Wolfsverbreitung 2000

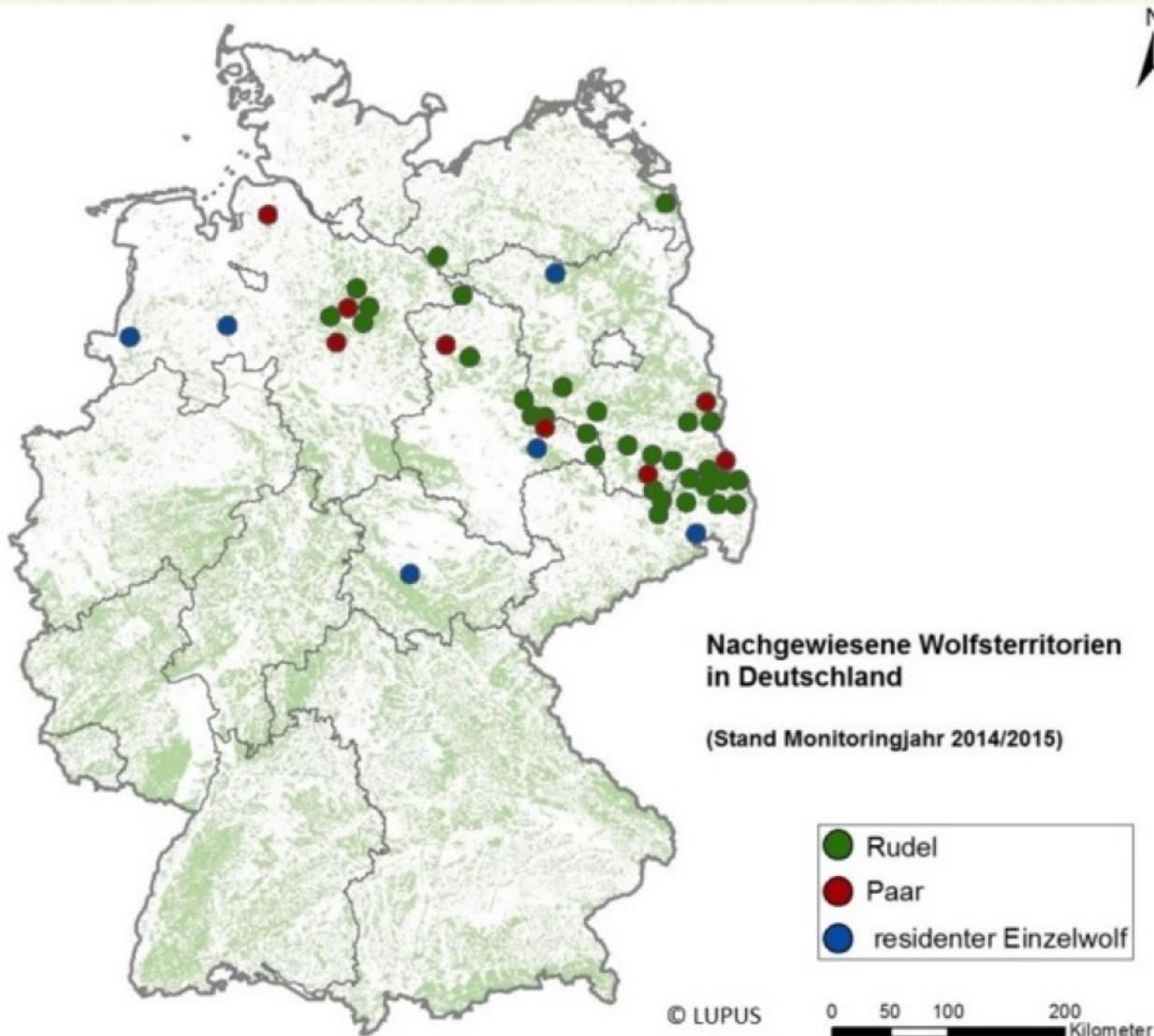

Entwicklung des Wolfsbestandes in Deutschland (bestätigte Rudel und Paare)

Wolfsverbreitung 2013/2014

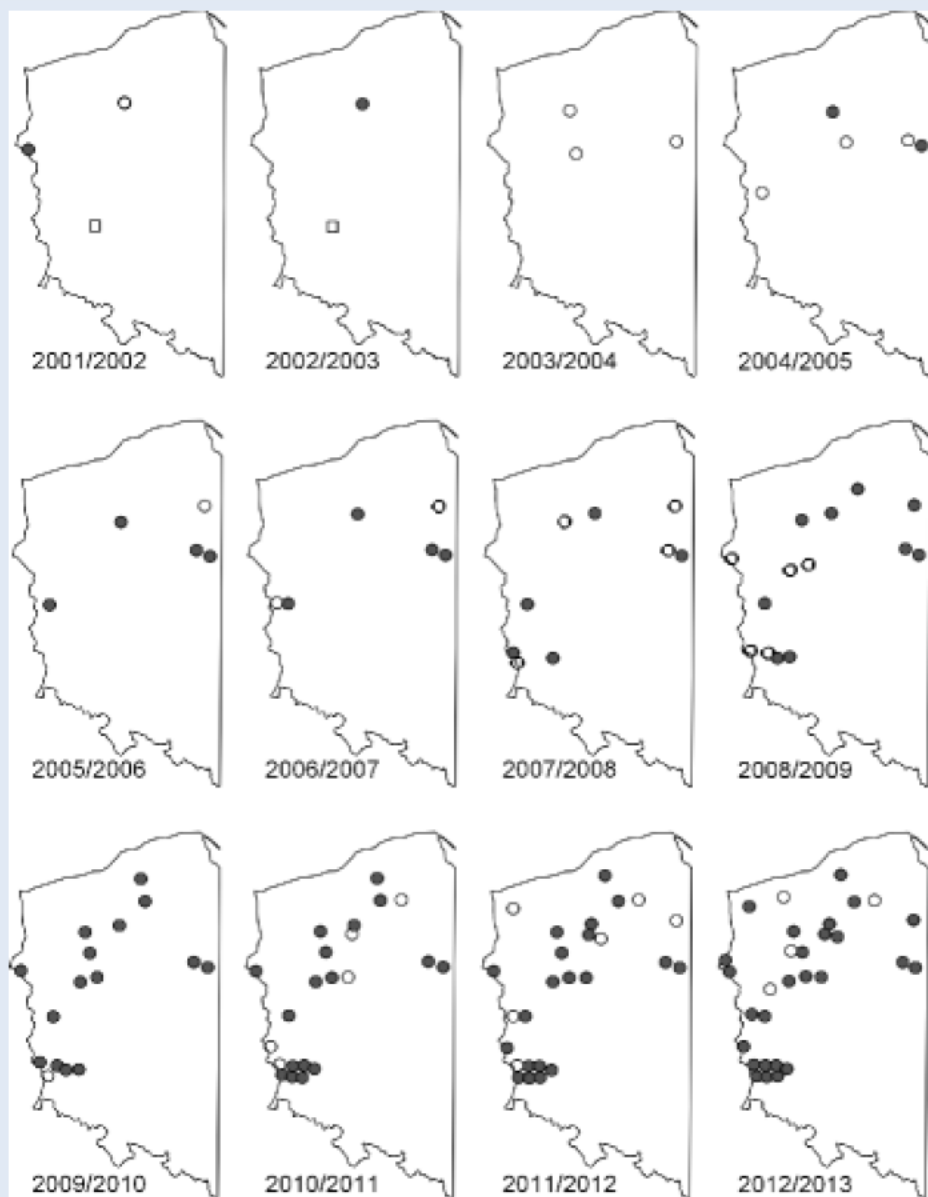
Verbreitungskarte von Wölfen in Deutschland (Monitoringjahr 2014/2015)

- 31 roedels
- 8 paren
- 6 solitaire
- Model: Goede kans op ruim 400 roedels

Context: ontwikkelingen rond de wolf

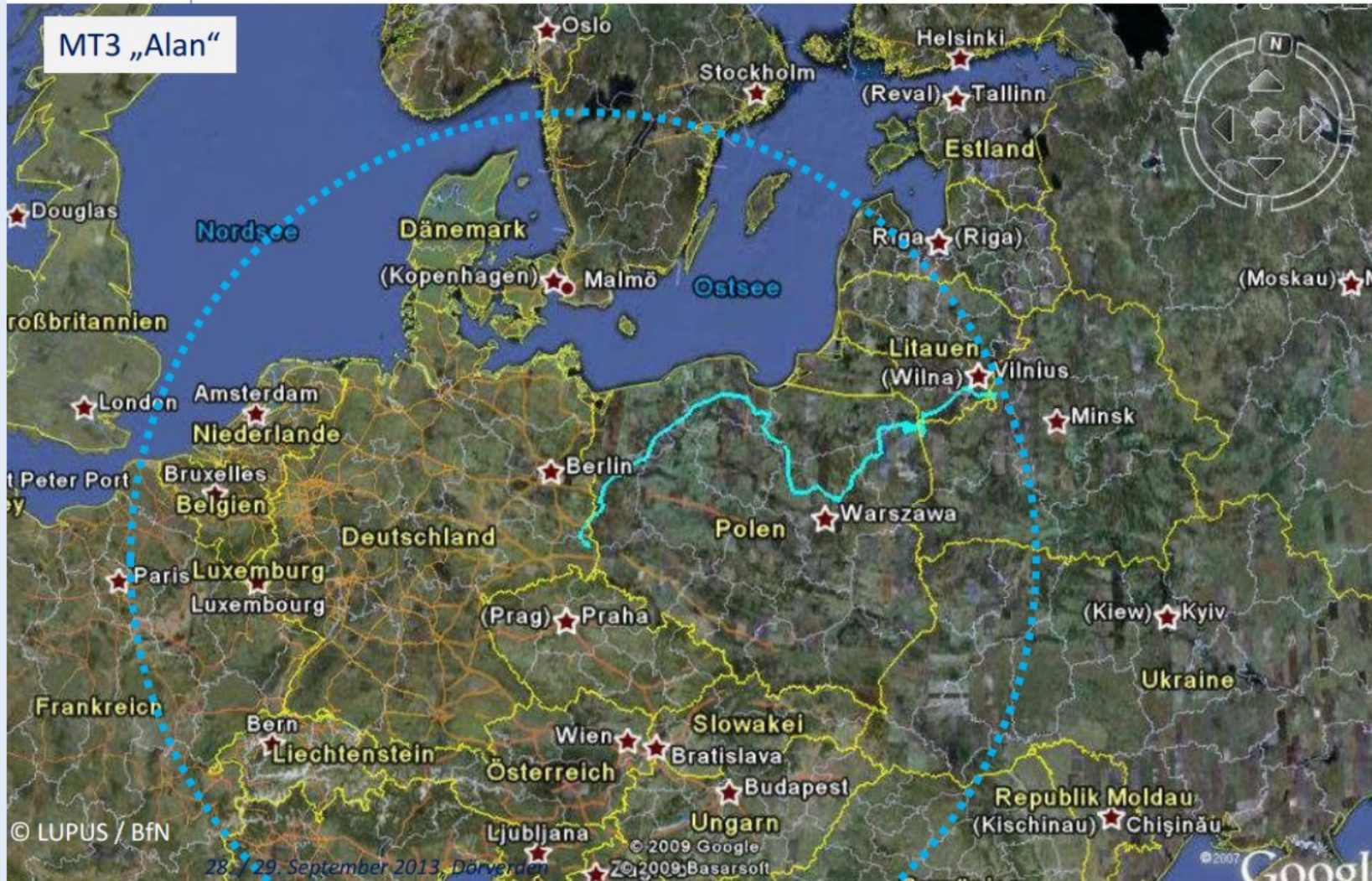

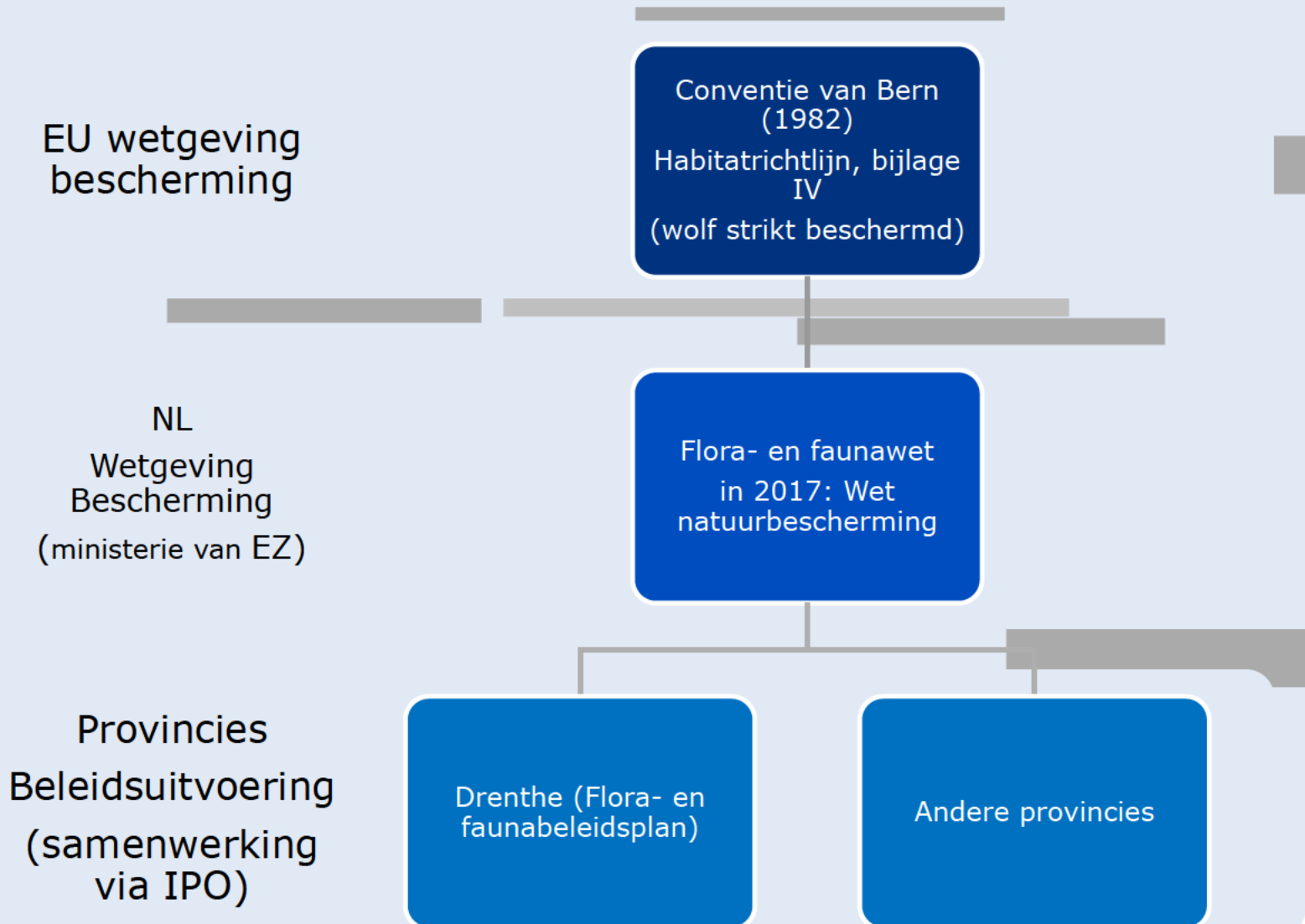
Ontwikkelingen in west-Polen

*In 2015-2016
43 roedels en
10 paren*

streight Dispersal (>1500 km, 800km streight line)

Interprovinciale afstemming (IPO)

Bestuurlijk (BACVP)

Ambtelijke voorbereiding (IPO werkgroep Natuurwetgeving)

Gezamenlijk wolvendraaiboek

Beleidsverantwoordelijk:
Provincie

Uitvoering:
BIJ12/Faunafonds

Uitvoering: Alterra,
Wolven in Nederland

IPO werkgroep
natuurwetgeving

- subwerkgroep LUPUS (Gr,Dr,Ut,Lim,EZ,Ffonds)
- Voorbereiden/opstellen wolvendraaiboek in opdracht BACVP

BIJ12/Faunafonds

- Taxaties en uitkering vergoedingen bij faunaschade door beschermde diersoorten
- Opdrachtgever aan Alterra en Wolven in Nederland (WIN)

Alterra, WIN

- Alterra: uitvoeren van secties en DNA onderzoek
- WIN: 1^e screening van meldingen en documentatie daarvan

- Enquête onder de Drentse schapen- en geitenhouders, door [redacted] en [redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

- *Gaat de wolf zich uiteindelijk in Drenthe vestigen?*

- *Gaat de wolf zich uiteindelijk in Drenthe vestigen?*
- + *Ruim binnen bereik aanvoer 'vers bloed'*
- + *Ruim voldoende wilde prooi (> 10.000 reeën)*
- + *Relatief dunbevolkt deel van Nederland*
- + *Theoretisch voldoende ruimte voor meerdere territoria (in Duitsland gemiddeld 300 km²)*
- - *Dicht wegennet (in Duitsland 60% dode wolven door verkeer)*
- *Persoonlijke inschatting: grote kans op vestigingspogingen met groot risico op hoge turn-over door sterfte.*

- *Wat betekent dit voor Drenthe?*
- *- schapen en geitenhouders moeten uiteindelijk hun vee gaan beschermen (technisch goed mogelijk maar kost geld)*
- *+ meer ecologische kwaliteit, natuurlijker reewildbeheer*
- *+ kansen voor recreatiesector (Lausitz, Yellowstone)*
- *Provincie:*
- *Bescherming wolf waarborgen*
- *Landbouwschade (schapen) vergoeden*
- *Communicatie naar burgers, boeren, buitenlui*
- *Samenwerking met overheden in het hele populatie areaal (Polen, Duitsland, Denemarken, België, Luxemburg): decentralisatiediscussie rol rijk-provincies*

- *Communicatie, kernboodschappen:*

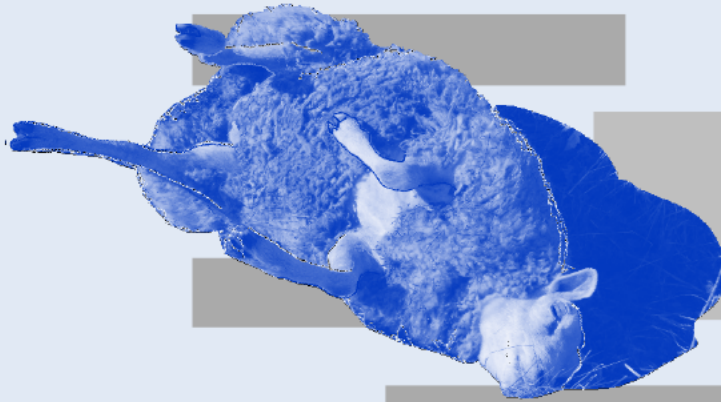
- *Wolf kent een natuurlijke uitbreiding/herstel (nadrukkelijk geen introductie)*
- *Wolf is Europees zwaar beschermd en ondanks herstel ook nog steeds een bedreigde soort*
- *We zullen er mee moeten leren leven, een goede voorbereiding maakt dat gemakkelijker*
- *Wolf kan bijdragen aan een natuurlijker ecosysteem, ook in Nederland*
- *Wolf pakt vooral wilde prooi, maar zal onbeschermd schapen niet mijden*
- *Boeren krijgen dode schapen volledig vergoed, geen eigen risico, geen behandelbedrag*
- *Wolf ziet mensen niet als prooi*

- *Acties die al zijn ondernomen:*
- *BIJ12/faunafonds consulents zijn in Duitsland op wolvencursus geweest om sporen van wolven te kunnen herkennen.*
- *BIJ12/faunafondsconsulents hebben DNA monsterkits 'op zak' en hebben bij Alterra cursus gevolgd om DNA te kunnen bemonsteren*
- *Drenthe: Nulmeting bij schapenhouders van start, cameravallen aangeschaft, pilot kudde waakhonden*
- *Persoonlijk: contacten/netwerk opgebouwd met een groot aantal personen en organisaties in half Europa*

- *Wat te doen met verdachte gevallen?*

- ***(DNA) sporen beschermen, dus:***
 - *niets aanraken of verplaatsen*
 - *geen (eigen) honden in de buurt laten komen*
 - *foto's maken voor 1^e screening door wolvernmeldpunt (in oprichting) en/of faunafonds*
 - *zo snel mogelijk melding doorgeven*

MÜLLER
AFRÄSTERINGEN
G. M. Müller,
Tullerweg 4
8439 Vörs, Deutschland
Tel. 0049 89 18 61
Produkt 1061 95 83 88 34

Inleiding

Onderstaande informatie is samengesteld naar aanleiding van de berichtgeving over het in Frankrijk legaal doodschieten van wolf GW1554m. De wolf die in 2020 voor onrust zorgde in de regio Heusden.

Publicaties:

- ["Billy" met zekerheid legaal geschoten in Frankrijk](#) (INBO Vlaanderen)
- [Door Nederland trekkende wolf met zekerheid legaal geschoten in Frankrijk](#) (WUR)
- [Door Nederland trekkende wolf met zekerheid legaal geschoten in Frankrijk](#) (BIJ12)

Europese bescherming

De Europese Habitatrichtlijn stelt dat de wolf in Europa een beschermde diersoort is. Afschieten mag alleen als grondig is vastgesteld dat er geen andere bevredigende oplossing is. [In 2019 bekrachtigde het Europese Hof van Justitie](#) deze richtlijn nog toen Finland toestemming gaf om wolven te doden.¹

Ontheffingsbesluiten

Ontheffingsbesluiten moeten duidelijk en precies aangeven welk doel daarmee is gediend, en gebaseerd zijn op wetenschappelijke gegevens, zegt het hof. Alleen wijzen op mogelijke problemen die de wolven kunnen veroorzaken is onvoldoende. Het voorzorgsprincipe in de richtlijn schrijft verder voor dat voordat toestemming wordt gegeven, eerst duidelijk moet zijn hoe het staat met de populatie en de gevolgen die het doden van exemplaren heeft. Als hier onzekerheid over is, mag geen ontheffing worden gegeven. Hiervan mag alleen worden afgeweken in geval van acute veiligheidsrisico's voor mensen².

Ingrijpen bij wolven in Europa

Binnen Europa wordt verschillend invulling gegeven aan de bescherming van wolven. Dit hangt vooral af van de per land of regio verschillende status in de habitatrichtlijn (bijlage IV of bijlage V soort). In een aantal Europese landen of regio's mag de wolf beheerd worden. Dat wil zeggen dat het doden van de wolf plaatsvindt binnen een set aan beheersmaatregelen, die verenigbaar zijn met een gunstige staat van instandhouding. Dat is het geval in Estland, Letland, Litouwen, Bulgarije, Polen, Slowakije, in het Spaans gebied ten noorden van de rivier Duero, in het Finse rendierbeschermingsgebied en op het Griekse grondgebied boven de 39ste breedtegraad.

Andere landen kunnen derogaties aanvragen op de algemene beschermingsstatus om onder meer schade aan veehouderij tegen te gaan, indien geen andere bevredigende oplossing bestaat. Onder meer Frankrijk, Hongarije, Kroatië, Roemenië, Slovenië en Zweden vragen dergelijke derogaties aan, op basis waarvan afschotlicenties toegestaan kunnen worden. Sinds een aantal jaren wordt in Frankrijk afschot van een aantal wolven toegelaten. Het gaat hierbij jaarlijks om ongeveer 100 afschotvergunningen.

De Zweeds-Noorse populatie bestaat uit ongeveer 400 wolven, waarvan 90% in Zweden voorkomt. In zowel Zweden als Finland wordt de wolf bejaagd in het noordelijke rendierengebied (habitatrichtlijn bijlage V), met een jaarlijks afschot van 40 tot 80 dieren³.

Ingrijpen bij wolven in Nederland

Ingrijpen bij wolven is in Nederland in een aantal situaties mogelijk. In het [interprovinciaal Wolvenplan](#) wordt dit beschreven in tabel 1 (a,b,c). Gelet op de geldende randvoorwaarden is ingrijpen op korte termijn waarschijnlijk slechts aan de orde als wolven gevaarlijk of problematisch gedrag vertonen in relatie tot mensen en in het geval er hybridisatie met honden zou optreden.

Op de lange termijn wordt ingrijpen uit oogpunt van de bestrijding van schade, overlast of populatiebeheer niet op voorhand uitgesloten. De mogelijkheden daartoe zijn gebonden aan internationale verdragen, wet- en regelgeving, zaken die buiten de bevoegdheid van de provincies liggen. Cruciaal is de vraag wanneer en op welk schaalniveau gesproken kan worden van een gunstige staat van instandhouding van de wolf. Daarvoor moet eerst grensoverschrijdende overeenstemming ontstaan en in gezamenlijke managementplannen op het niveau van grensoverschrijdende deelpopulaties beleid zijn vastgelegd. Bovendien zal er ook dan alleen kunnen worden ingegrepen als er geen andere bevredigende oplossingen zijn⁴.

¹ Zoogdiervereniging, persbericht '[probleemwolf of probleemsituatie](#)', 17 februari 2021

² Zoogdiervereniging, persbericht '[probleemwolf of probleemsituatie](#)', 17 februari 2021

³ IPO, [Interprovinciaal Wolvenplan](#), 24 januari 2019

⁴ IPO, [Interprovinciaal Wolvenplan](#), 24 januari 2019

Het wolvenplan onderscheidt drie soorten van potentiële conflicten: wolf-mens, wolf-hond en wolf-vee. Onder alle omstandigheden geldt dat de veiligheid van mensen voorop staat.

Ingrijpen bij wolven in Nederland is in de volgende, uitzonderlijke situaties mogelijk:

- Wolf reageert agressief op mensen zonder aanleiding (bijv. door extreme gewenning of hondsdelheid)
- Wolf benadert meermaals mensen met honden is agressief naar honden (ziet in honden soortgenoot die zijn territorium bedreigt)
- Wolf doodt honden bij bebouwing (op erf in tuinen).
- Wolf doodt herhaaldelijk goed beschermd vee en vindt steeds manieren om preventieve maatregelen te omzeilen te overwinnen. Hierbij is de eerste intentie om de preventieve maatregelen zo⁵.

Bevoegd gezag

De colleges van Gedeputeerde Staten van de provincies zijn bevoegd gezag om maatregelen toe te staan of te laten nemen. Zij kunnen op grond van de Wet natuurbescherming, artikel 3.8 lid 5 b3 beslissen om het vangen of doden van een wolf toe te staan wanneer de volksgezondheid of de openbare veiligheid in het geding is.

Voor er dergelijke maatregelen genomen kunnen worden dienen andere oplossingen te worden afgewogen. Indien die niet voorhanden zijn, dan is ingrijpen mogelijk. Dat kan bijvoorbeeld door een wolf te vangen. Het is daarbij een optie om het dier te voorzien van een zender waardoor bij noodzaak de wolf snel opgespoord kan worden. Voor het vangen en zenderen wordt de wolf in principe verdoofd⁶.

Wat weten we van GW1554m in Nederland?

GW1554m was een jonge mannelijke wolf uit het Hezlakeroedel in Duitsland (Niedersaksen). Deze roedel verblijft op zo'n 40 kilometer van de grens met Drenthe. De wolf was in februari tot begin april 2020 actief in de Duitse regio Bremen, Oldenburg en Brake. De wolf is vervolgens afgezakt naar het zuidwesten en kwam Nederland binnen via de Achterhoek (Ruurlo en Vorden), en trok vervolgens eind april door naar de Betuwe (Culemborg en Beesd). De wolf werd in de provincie Gelderland voor het laatst vastgesteld in Aalst op 13 mei 2020. DNA-onderzoek toonde aan dat GW1554m verantwoordelijk was voor 28 gedode schapen in de provincie Gelderland.

Route wolf GW1554m

Vastgesteld op basis van DNA-onderzoek

Bron: BIJ12.nl/wolf Gemaakt met Localfocus

De wolf trok vervolgens door naar de provincie Noord-Brabant en hield zich in de periode van 15 mei t/m 30 mei 2020 op in de omgeving van de gemeente Heusden. DNA-onderzoek wijst uit dat de wolf in Noord-Brabant 21 schapen doodde. Het is aannemelijk dat GW1554m ook verantwoordelijk was voor drie andere meldingen in dezelfde regio. Hierbij werden in totaal 42 schapen gedood. Dit is echter niet genetisch aangetoond⁷.

⁵ IPO, [Interprovinciaal Wolvenplan](#), 24 januari 2019

⁶ IPO, [Interprovinciaal Wolvenplan](#), 24 januari 2019

⁷ BIJ12, [Wolvendata](#), 24 februari 2021

Had GW1554m niet in Nederland geschoten kunnen worden?

Conform het [interprovinciaal wolvenplan](#) is er in Nederland geen reden geweest voor afschot van GW1554m, hoe vervelend en ingrijpend de situatie in de regio Heusden ook is geweest. GW1554m is in Nederland geen risico geweest voor de mens (hij hield afstand), het was een zwervende wolf waarbij het onduidelijk was waar, wanneer en hoelang hij op een specifieke plek aanwezig was en viel voornamelijk onbeschermd vee aan.

In Heusden heeft er actieve monitoring plaatsgevonden om de bewegingen van GW1554m zoveel mogelijk in de gaten te kunnen houden. Daarnaast heeft de provincie in samenwerking met diverse andere organisaties zoals Wolf-Fencing veehouders geholpen met noodsets (preventieve rasters). Op het moment dat veel vee beschermd stond en/of 's nachts zoveel mogelijk werd opgehokt in een nachthok/kraal, vertrok de wolf naar België.

Frankrijk

In Frankrijk heeft zich een andere situatie voorgedaan. GW1554m trok open veestallen in om zieke/zwakke runderen te grijpen. Daarnaast was het de betreffende Franse regio de enige wolf. Hij vertoonde daar opvallend, zichtbaar gedrag en is geschoten tijdens het opjagen van een groep vaarsen. Voor het afschot is een vergunning afgegeven, die juridisch voldoende onderbouwt moet zijn. In Frankrijk worden jaarlijks ongeveer 100 afschotvergunningen verstrekt.

Duitsland

In Duitsland is onlangs een wolvin doodgeschoten. De wolvin maakte deel uit van het zogenaamde Herzlake-roedel in Emsland in de deelstaat Nedersaksen. Dit is dezelfde roedel als GW1554m. Dit roedel zou verantwoordelijk zijn voor het doden van ruim 500 schapen. Er zouden hierbij ook schapen gedood die achter een wolfwerend raster stonden of deel uitmaakten van kudde die beschermd werden door kuddebewakingshonden. Het ministerie van Milieu van Nedersaksen gaf daarom in maart 2020 een ontheffing af om de mannelijke wolf (GW1111m) te doden.

Onder verantwoordelijkheid van de districtsjagermeester is een wolf afgeschoten. Het NLWKN (Niedersächsischen Landesbetriebs für Wasserwirtschaft, Küsten- und Naturschutz – in ons land WENR) moet nu vaststellen om welke wolf het gaat.⁸ (Optioneel/niet bevestigd: waarschijnlijk gaat het om een wolvin uit de roedel, wat betekent dat de verkeerde wolf met de verleende vergunning is gedood).

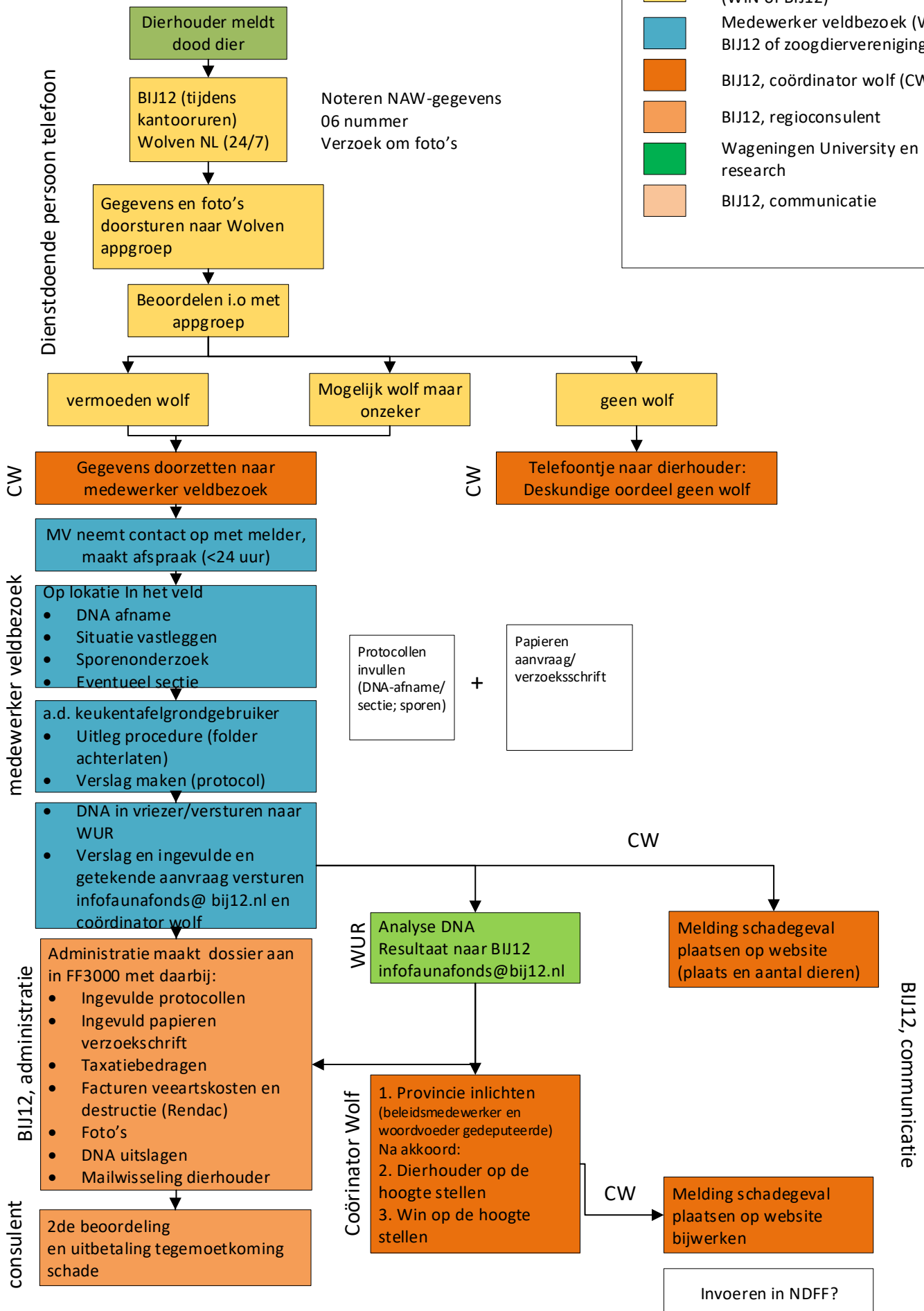
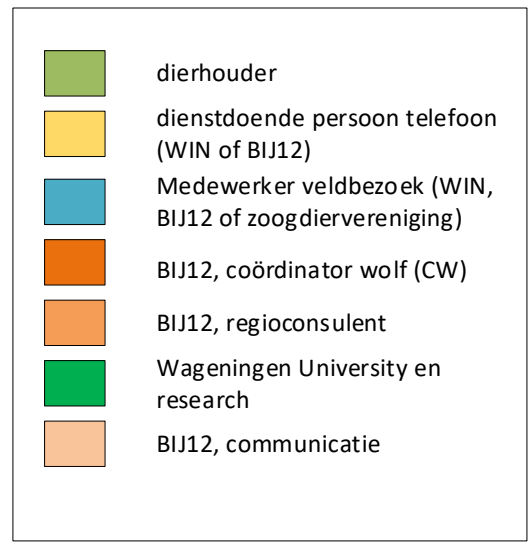
Kritiek

Het WWF Duitsland en de NABU (Duitse Vereniging voor Natuurbehoud) bekritisieren de gekozen oplossing. Het WWF wil dat de deelstaat transparanter is over het gekozen beleid, de NABU heeft een klacht ingediend bij de EU omdat Nedersaksen zich verzet tegen de huidige EU- en federale wetgeving⁹.

⁸ Zoogdiervereniging, persbericht '[probleemwolf of probleemsituatie](#)', 17 februari 2021

⁹ Zoogdiervereniging, persbericht '[probleemwolf of probleemsituatie](#)', 17 februari 2021

Processtappen melding dood landbouwhuisdier door wolf

Date : 10-10-2019 12:49:53

From : "[REDACTED]@drenthe.nl

To : "[REDACTED]@drenthe.nl, "[REDACTED]@drenthe.nl

Cc : "[REDACTED]@drenthe.nl

Subject : Attitude vragen

Beste beïden,

We hebben aan de hand van het gesprek van gisteren de attitude vragen aangepast. Graag horen wij wat jullie van de huidige lijst vinden. Het word document met de lijst is ook terug te vinden in de volgende map onder de naam "Attitude Vragen": T:\NW\4 Projecten Natuur\Wolf-stage enquete 2019

Algemene vraag:

Welke van de volgende punt vind u Natuur? Meerdere antwoorden zijn mogelijk:

- Grasland
- Weilanden en akkers
- Duinen en stranden
- Heide
- Bossen
- Rivierlandschap
- Overloop gebieden
- Parken in stedelijk gebied
- Stedelijk gebied

Stellingen over natuur:

- Zelden ben ik in de natuur te vinden
- Nederland heeft voldoende natuur
- Natuur dient een waarde te hebben (tijdsbesteding/inkomen) voor de bevolking
- Ik vind dat er niet moet worden ingegrepen in de natuur. Het moet haar eigen gang gaan.
- Predatoren, zoals de wolf, houden de natuur in balans
- Schade of overlast van natuur is onontkoombaar en dat moeten we accepteren

Stellingen over de wolf:

- Ik vind de natuurlijke terugkeer van de wolf naar Nederland belangrijk
- Ik vind dat de wolf welkom is in Nederland
- Ik vind dat de wolf welkom is in Provincie Drenthe

Stellingen over het effect van de wolf op u en uw bedrijf:

- Ik maak mij zorgen om mijn eigen veiligheid wanneer ik buiten ben in een gebied waar ook wolven leven
- Ik maak mij zorgen om de veiligheid van mijn schapen als die in een gebied zijn waar ook wolven leven
- Ik maak mij zorgen om het toekomstig bestaan van mijn bedrijf door de komst van de wolf

Mogelijke stellingen waarvan wij zelf nog onzeker zijn of deze bijdragen aan de enquête:

- Ik vind dat de wolf geen voordelen biedt voor de mens
- Ik vind dat de Nederlandse veehouders meer kennis nodig hebben over de wolf
- Ik volg de media en/of het nieuws om meer te weten te komen over de wolf in Nederland

Groet,

[REDACTED]

Date : 16-12-2019 15:11:47

From : " " @bij12.nl

To : " " @ gelderland.nl, " " @ gelderland.nl, " " @drenthe.nl, " " @provincie groningen.nl", " " @provincie groningen.nl, " " @overijssel.nl, " " @overijssel.nl, " " @fryslan.frl, " " @fryslan.frl, " " @fryslan.frl

Subject : DNA uitslagen wolvenschadegevallen

Attachment : image001.png;

Beste provinciale "wolven-dossier"-contactpersonen,

Inmiddels is de DNA uitslag van november bekend. Komen eind deze week op onze website te staan. De betrokken schapenhouders worden z.s.m. vanuit Bij12 op de hoogte gesteld. Maar afspraak is ook dat de provincies hiervan op de hoogte worden gesteld. Bij deze dus.

Dit bericht gaat dan ook alleen naar die provincies die in deze uitslag betrokken zijn.

DNA Uitslagen november

Van de 8 schadegevallen vanaf 19 november tot en met 25 november zijn geregistreerd is de DNA uitslag bekend. Hieruit volgt dat er één keer geen soortsbepaling kon worden vastgesteld; 2 keer sprake was van een hond en vijf keer de wolf als dader kon worden vastgesteld. Deze meldingen kwamen er vier uit Drenthe en één uit de provincie Groningen.

DNA uitslag:

25-11-2019	Zutphen	Gelderland	Scha(a)p(en)	1	geen resultaat	n nb
23-11-2019	Anderen	Drenthe	Scha(a)p(en)	9	wolf	n nb
23-11-2019	Onnen	Groningen	Scha(a)p(en)	2	wolf	n nb
22-11-2019	Heino	Overijssel	Scha(a)p(en)	1	hond	n nb
21-11-2019	Wolvega	Friesland	Scha(a)p(en)	6	hond	n nb
21-11-2019	Grolloo	Drenthe	Scha(a)p(en)	4	wolf	n nb
21-11-2019	Eext	Drenthe	Scha(a)p(en)	6	wolf	n nb
19-11-2019	Hooghalen	Drenthe	Scha(a)p(en)	12	wolf	n nb

meegenomen in het kwartaalbericht dat deze week ook nog ter becommentariëring bij jullie langs komt.

Hiermee jullie geïnformeerd te hebben, met vriendelijke groeten,

" "

" "

Faunazaken
Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade

Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht | www.bij12.nl

T +31 (0)85 486 22 22 | F +31 (0)85 486 22 33

M +31 (0) 6 " " | E " " @bij12.nl

Werkt voor provincies

Date : 29-5-2018 15:41:18

From : " [redacted] @bij12.nl

To : " [redacted] @bij12.nl, [redacted] @provincie-utrecht.nl, " [redacted] @prvlimburg.nl, " [redacted] @drenthe.nl

Cc : [redacted] @overijssel.nl, " [redacted] @provinciegroningen.nl, " [redacted] @ gelderland.nl

Subject : FW: ideeën planning DNA analyses wolf

Attachment : Voorstel nieuwe aanpak DNA onderzoek op verzamelde monsters met verdenking wolf_20180528.docx;image001.jpg;image002.png;

Beste allen,

Zie onderstaande mail en bijlage.

Zoals laatste LUPUS-overleg afgesproken zou ik dit met jullie afstemmen. Ik zou graag willen instemmen met het voorstel van Arjen, omdat dit de procedure aanzienlijk kan verkorten en meer duidelijkheid schept. Hoe kijken jullie hier tegen aan?

Lukt het jullie hier deze week op te reageren?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Faunafonds, ACSG & OBN

Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht | www.bij12.nl

T +31 (0)6 [redacted] | F +31 (0)85 486 22 33 | E [redacted] @bij12.nl

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@wur.nl]

Verzonden: dinsdag 29 mei 2018 15:01

Aan: [redacted]

CC: [redacted]
Onderwerp: ideeën planning DNA analyses wolf

Ho [redacted] er [redacted],

Tijdens ons overleg vorige week hebben we even gesproken over de planning van DNA analyses, en kwamen we o.a. op het idee om elk kwartaal een run herkomstbepalingen te gaan doen (met dan per kwartaal een publiek kaartje met update van lokaties en individuen).

De dag daarna sprak ik in de kantlijn van de ronde tafel wolf nog even met [redacted] en bedachten we dat het wellicht voor de soortsbepalingen ook wel haalbaar is om maandelijks op een vast moment een run uit te gaan voeren.

Verder zou ik nog even met een voorstel komen mbt de bewaartermijnen van de verschillende monstertypes.

Om een beetje het overzicht te houden en met jullie wat concretere afspraken te kunnen maken heb ik een en ander even op een rij gezet, met bijgevoegd voorstel als resultaat. Gaat dus vooral om de praktische planning.

Zouden jullie het eens kritisch willen bekijken en ons willen laten weten of dit voor jullie een werkbare strategie zou zijn? Zo ja, dan zouden we kunnen afspreken om het per ingangdatum X op deze manier aan te gaan pakken.

We horen het graag!

Groet, [redacted]
PS: morgenochtend kom ik langs BIJ12 voor ophalen van nieuwe monsters friesland e.o.. [redacted], graag nog even afstemming over termijn waarop dat geanalyseerd moet worden.

[redacted] Ecological genetics and ecosystem services
Wageningen Environmental Research (WENR)
Address: P.O. Box 47, 6700 AA Wageningen, The Netherlands
Email: [redacted] @wur.nl / Tel: +31 (0) 317 [redacted]

Laboratorium voor Ecologische Genetica:
<http://www.wageningenur.nl/nl/product/Ecological-genetics.htm>
<http://www.wageningenur.nl/nl/product/Ecologische-Genetica-1.htm>
Kennissimpuls Bestuivers: www.kennissimpulsbestuivers.nl

Voorstel nieuwe aanpak DNA onderzoek aan monsters met verdenking wolf

28 mei 2018, ██████████ WEnR

Soortsbepaling

- Maandelijks wordt één analyse-run voor soortsbepaling uitgevoerd, voor alle casussen waarvan in de voorgaande maand monsters zijn binnengekomen. Voorbeeld: in juni vindt analyse+ rapportage plaats over de gehele set van monsters binnengekomen in de maand mei. Op deze manier is de doorlooptijd per casus dus nooit langer dan 2 maanden.
- In principe wordt elke casus waarvoor monsters zijn binnengekomen bij WEnR in behandeling genomen, tenzij door BIJ12 opdracht wordt gegeven om een casus te negeren.
- Per casus worden maximaal 5 monsters in behandeling genomen, waar mogelijk van zoveel mogelijk verschillende prooien of monstertypen. BIJ12 levert daartoe binnen 1 maand de veldformulieren aan van casussen waarvoor monsters zijn ingestuurd.
- Eventuele extra monsters worden in reserve gehouden voor het geval de analyse op alle 5 monsters zou falen. In dat geval worden ze, in afstemming met BIJ12 en bij voldoende ingeschatte kans op succes, de eerstvolgende maand aan de nieuwe batch toegevoegd.

Individuele herkenning

- Van elke casus waarvoor de soortsbepaling de uitslag 'wolf' opleverde, gaat 1 monster van goede kwaliteit (succesvolle soortsbepaling) automatisch door voor vaststellen van een microsatelliet-profiel voor individuele herkenning en herkomstbepaling, tenzij door BIJ12 opdracht wordt gegeven om een casus te negeren.
- Deze microsatelliet-analyse wordt 1x per kwartaal uitgevoerd voor alle casussen uit de voorgaande drie maanden. Analyse vindt plaats in de maanden januari, april, juli en oktober. Rapportage vindt plaats in de vorm van een tabel met aangetroffen individuen per lokatie, en een weergave daarvan op kaart. Per individu wordt ook aangegeven of die al eerder is gesignaleerd (in NL of elders), en zo ja waar.
Voorbeeld: in januari vindt rapportage plaats van de individuen waargenomen bij casussen uit de maanden oktober, november en december.

Tarieven

Bij analyse volgens de bovenstaande strategie wordt voor de uitgevoerde analyse-batches gerekend met de standaard-tarieven zoals vermeld in het raamcontract met BIJ12. Spoed-analyse buiten de bovenstaande planning om blijft in overleg mogelijk, waarbij dan het spoedtarief geldt en resultaten binnen 3 weken beschikbaar komen.

Opslag van DNA extracten

- DNA extracten worden blijvend ingevroren bewaard door WEnR
- Aan het einde van elk loopjaar wordt per aangetroffen wolven-individu een gedeelte van een DNA extract beschikbaar gesteld aan Naturalis als back-up opslag

5.2.1

Opslag van binnengekomen monsters

- Weefsel- of eventueel bloedmonsters van wolven, en keutelmonsters die nog bruikbaar zou kunnen zijn voor dieetaanalyse, worden blijvend bewaard.
- Met betrekking tot de non-invasieve monsters (swabs, keutel, haar, bloedwol) geldt:
 - Monsters van casussen die op verzoek van Bij2 niet in behandeling worden genomen, blijven nog 6 maanden bewaard voor het geval alsnog analyse gewenst is, en worden daarna weggegooid.
 - Voor de overige casussen worden de monsters na rapportage van de individuele profielen nog 6 maanden bewaard, en vervolgens weggegooid (met uitzondering van geanalyseerde swabmonsters, omdat het daarbij een destructieve DNA extractie betreft).
Voor deze casussen blijven wel DNA extracten bewaard van alle geanalyseerde monsters, zodat eventuele her-analyse of aanvullende DNA analyses nog altijd mogelijk blijven.

Date : 6-11-2019 12:08:58

From : "██████████@zoogdiervereniging.nl"

To : "██████████@drenthe.nl, ██████████@ark.eu, ██████████@wwf.de" ██████████@wwf.de

Subject : Fwd: Draft probleemwolven

Dear ██████████ and ██████████

Thank you for your e-mail, I translate it for ██████████ so he can decide with us. ██████████, you can read ██████████ text down below.

██████████ has just let me know that the draft about problemwolves has already been sent around in the Netherlands, and that he has received comments. The comments are already accepted, and he has the new version ready. ██████████ suggests that he sends this version to NRW and NS, so that in January we can discuss on which level this needs to be signed. Some people say that it needs to be signed by the Minister, or by the Minister of the province (how do you translate gedeputeerde in English or German?). Therefore, ██████████ suggests that it's an idea to invite someone from the Ministry of LNV as well

██████████, what do you think of the suggestions of ██████████?

And ██████████, who at the Ministry of LNV do you have contact with?

Cheers,

██████████

----- Forwarded message -----

Van: ██████████@drenthe.nl>

Date: wo 6 nov. 2019 om 09:26

Subject: RE: Draft probleemwolven

To: ██████████@zoogdiervereniging.nl>

Hoi ██████████

Hier hebben we het gisteren niet meer over gehad. De draft had ik eerder dit jaar al voor commentaar rondgestuurd bij de betrokken provincies en hun reacties verwerkt. De volgende stap lijkt me dat ik deze binnenkort ook even voorleg aan Niedersachsen en Nordrhein-Westfalen zodat we weten hoe er daar ambtelijk over wordt gedacht. Dergelijk voorwerk is productiever dan de boel pas in januari te agenderen.

Op de bijeenkomst in januari kan het dan gaan over de vraag wie en op welk niveau deze afspraak gaan tekenen. Bij een aantal provincies leeft de wens (ambtelijk) om dit door bestuurders (gedeputeerden, ministers) te laten doen. In dat licht is het wellicht ook handig om LNV in januari uit te nodigen? ██████████ hebben daar voor de wolf ook regelmatig contact mee.

Tot morgen, groet, ██████████

Van: ██████████@zoogdiervereniging.nl>

Verzonden: maandag 4 november 2019 16:41

Aan: ██████████@drenthe.nl>

Onderwerp: Draft probleemwolven

Hallo ██████████,

Ik denk dat we elkaar morgen zien op het overleg bij Bij 12? Ik zou graag graag even met je bespreken hoe we het best jouw draft over probleemwolven verder kunnen brengen en hoe we die op het programma zetten voor de grensoverschrijdende meeting. Kunnen we wellicht morgen even bespreken.

groet

██████████

Zoogdiervereniging

Toernooiveld 1 | 6525 ED Nijmegen

Postbus 6531 | 6503 GA Nijmegen

Mobiel: 06 - ██████████ | Secretariaat: 024-741 0500

E-mail: ██████████@zoogdiervereniging.nl

Website: www.zoogdiervereniging.nl | Twitter: @zoogdierverenig

Skype: ██████████

Zoogdiervereniging

Toenooverd | 6525 ED Njmegen

Postbus 653 | 6503 GA Njmegen

Mobiel: 06 [redacted] | Secretariaat: 024 74 0500

E-mail: [redacted]@zoogdiervereniging.nl

Website: www.zoogdiervereniging.nl | Twitter: @zoogdiervereniging

Skype: [redacted]

Date : 8-10-2018 16:38:27

From : ' [redacted]@drenthe.nl

To : ' [redacted]@drenthe.nl, " [redacted]@drenthe.nl

Subject : Gesprek met [redacted]

[redacted] 16:30:

Website bij12 geeft trouwens iets scheve informatie over de faunaschade van 3 en 4 oktober

[redacted] 16:30:

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/faunaschade-informatie-per-diersoort/wolf/>

[redacted] 16:31:

Ik zie het, 3 en 4 oktober zijn omgewisseld

[redacted] 16:32:

ik app [redacted] wel eventjes

[redacted] 16:32:

ja en als je het schaap van 3 oktober gewond noemt, dan zijn de schapen van 4 oktober ook 3 dood 1 gewond

[redacted] 16:32:

of nee

[redacted] 16:32:

helemaal niet

[redacted] 16:33:

toch?

[redacted] 16:33:

twee dood , een gewond

[redacted] 16:33:

toch?

[redacted] 16:33:

ja hij had er 5, heeft er nog een over

[redacted] 16:34:

3 oktober 1 keelperforatie, 4 oktober 2 dood en de dag erna de volgende in laten slapen

[redacted] 16:34:

(;) ingewikkeld: het eerste schaap in Orvelte was niet dood toen de boer deze vond, het dier liep zelfs nog gewoon rond.

[redacted] 16:38:

wij zijn het dus eens, ik [redacted] geappt.

Date : 2-10-2018 10:42:07

From : "[REDACTED]@drenthe.nl

To : "[REDACTED]@drenthe.nl, "[REDACTED]@drenthe.nl

Subject : Gesprek met [REDACTED]

[REDACTED] 10:37:

moeten we ook nog rekening houden met de "installatie-periode" van het nieuwe bestuur? als in; kunnen ze op 27 mei al debateren over iets inhoudelijks als de wolf?

[REDACTED] 10:42:

Over schriftelijke vragen hoeft geen debat gevoerd te worden.

Date : 1-10-2018 08:18:33

From : [redacted]@drenthe.nl

To : '[redacted]@drenthe.nl, [redacted]@drenthe.nl

Subject : Gesprek met [redacted]

[redacted] 8:16:

Ik zie nu pas dat op de agenda van het POHO niet staat dat jij meegaat. [/en dat ze het onderwerp van wolf diversen naar statenvragen wolf heeft omgeboxt]

[redacted] 8:16:

je gaat wel mee toch?

[redacted] 8:18:

ja hoor

Date : 18-10-2021 11:33:50

From : [redacted]@brabant.nl
To : [redacted]@bij12.nl, [redacted]@ipo.nl, [redacted]@ gelderland.nl, [redacted]@provincie groningen.nl, [redacted]@frysland.nl, [redacted]@frysland.nl, [redacted]@drenthe.nl, [redacted]@drenthe.nl, [redacted]@drenthe.nl, [redacted]@overijssel.nl, [redacted]@overijssel.nl, [redacted]@drenthe.nl, [redacted]@prvlimburg.nl, [redacted]@prvlimburg.nl, [redacted]@prvlimburg.nl, [redacted]@prvlimburg.nl, [redacted]@flevoland.nl, [redacted]@flevoland.nl, [redacted]@zeeland.nl, [redacted]@bij12.nl, [redacted]@bij12.nl, [redacted]@minlnv.nl, [redacted]@minlnv.nl, [redacted]@minlnv.nl, [redacted]@bij12.nl, [redacted]@bij12.nl

Subject : Nazending IPO WGG morgen - Handelingsprotocol
Attachment : Handelingsprotocol Melding dood gevonden dier_mogelijke wolf_Concept 17-10.pdf;image001.png;

Dag allen,

Bijgevoegd de door [redacted] aangekondigde nazending bij agendapunt 3: concept handelingsprotocol mbt melding dood gevonden dier – mogelijk wolf. De bespreekpunten vinden jullie ook in de bijlage.

Er is geen nieuwe versie van het concept HP aangerezen dier – mogelijk wolf [redacted] en ik bespreken graag eerst met jullie óf de provincies tot een gezamenlijke werkwijze willen komen. We zullen dit dinsdag verder toelichten.

Groeten, mede namens [redacted]

[redacted] Natuurwetgeving | T 06 [redacted] | [redacted]@brabant.nl | Programma Natuur | Provincie Noord-Brabant | Brabantlaan 1 's-Hertogenbosch | www.brabant.nl

Van: [redacted]@bij12.nl
Verzonden: woensdag 13 oktober 2021 12:39
Aan: [redacted]@frysland.nl; [redacted]@frysland.nl; [redacted]@ gelderland.nl; [redacted]@drenthe.nl; [redacted]@provincie groningen.nl; [redacted]@provincie groningen.nl; [redacted]@drenthe.nl; [redacted]@drenthe.nl; [redacted]@drenthe.nl; [redacted]@overijssel.nl; [redacted]@overijssel.nl; [redacted]@zeeland.nl; [redacted]@zeeland.nl; [redacted]@bij12.nl; [redacted]@bij12.nl; [redacted]@minlnv.nl; [redacted]@minlnv.nl; [redacted]@prvlimburg.nl; [redacted]@prvlimburg.nl; [redacted]@flevoland.nl; [redacted]@flevoland.nl; [redacted]@bij12.nl; [redacted]@bij12.nl; [redacted]@minlnv.nl; [redacted]@minlnv.nl
Onderwerp: agenda en stukken Wolvenwerkgroep 19 oktober a.s.

Beste allen,
Bijgaand de agenda en bijlagen voor de komende wolvenwerkgroep. Ik had graag gezien dat er meer (discussie)notities voor lagen. Maar feit is dat er wel erg veel tijdsdruk op zat en dat in veel gevallen niet is gelukt. Het zij zo, maar vergt wel de nodige inzet de komende weken! De stukken mb.t. Handelingsprotocol owrden door [redacted] nagezonden. Voor nu is dit het, komende dagen zullen we elkaar nog wel kunnen spreken in Lommel, voor degenen die daar zijn: tot ziens in Vlaanderen!
met vriendelijke groet,
[redacted]

Faunazaken
Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade
Wolf

Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht | www.bij12.nl
T +31 (0)85 486 22 22 | F +31 (0)85 486 22 33
M +31 (0) 6 [redacted] | E [redacted]@bij12.nl

Provincie Noord-Brabant
Brabantlaan 1 | Postbus 90151 | 5200 MC 's-Hertogenbosch | Telefoon 073 6812812 | Fax 073 6807680 | contact | Twitter: @brabant | www.brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant?
Volg op Instagram: www.instagram.com/provincie Noord-Brabant

Handelingsprotocol Melding dood gevonden dier – mogelijk wolf [versie ██████, 17-10-2021]

Inleiding

In het huidige Interprovinciaal Wolvenplan (IW) is deels beschreven hoe te handelen als een dode wolf wordt gevonden. Dit concept handelingsprotocol (HP) geeft daar verder invulling aan. Belangrijkste wijzigingen en aanvullingen (concretisering) betreffen:

1. *Duidelijk standpunt vanuit provincie over wanneer volgens provincies sprake is van een vermoeden van een strafbaar feit (illegale doding wolf).*

In het IW staat: “Bij de vondst van een verse dode wolf wordt de politie of een BOA ingeschakeld **als er enige verdenking bestaat op een illegaal gedood dier.**” Dat roept de vraag op wanneer sprake is van een “enige verdenking”. In dit HP is daarvoor als uitgangspunt genomen: het ontbreken van zekerheid over een evt. aanrijding als oorzaak, is voldoende voor een vermoeden van een strafbaar feit. Dit vermoeden sluit niet uit dat sprake kan zijn van een natuurlijke doodsoorzaak, maar na een aanrijding (doodsoorzaak nr. 1 voor wolven) is illegale doding de meest voorkomende bekende doodsoorzaak blijkt uit cijfers uit Duitsland (zie ook FFS Wolf). Sectie van de dode wolf geeft uiteindelijk uitsluitel over de doodsoorzaak, maar is voor het constateren van een vermoeden van een strafbaar feit “verdenking” in deze fase niet relevant. Het constateren van een verdenking is belangrijk omdat een verdenking vereist is om een opsporingsonderzoek te starten.

2. *Prioriteit geven aan opsporingsonderzoek*

D.w.z. alle stappen staan ten dienste van het z.s.m. mogelijk kunnen starten van een opsporingsonderzoek, tot het moment dat uitgesloten kan worden dat de gevonden dode wolf illegaal gedood is. Het z.s.m. starten van een opsporingsonderzoek is belangrijk omdat:

- BOA's in het kader van hun opsporingsonderzoek *specifieke* bevoegdheden hebben ter opsporing van een verdachte van het strafbaar feit;
- de kans van een succesvol opsporingsonderzoek mede afhangt van de snelheid waarmee zo'n onderzoek gestart wordt.
- bewijs en de vastlegging van de bevindingen van een BOA in een proces verbaal (PV) een belangrijke rol spelen indien het Openbaar Ministerie (Officier van Justitie) besluit een verdachte te vervolgen. Dat betekent o.a. dat bevindingen van een BOA die zijn vastgelegd in een PV een belangrijke rol spelen in een strafzaak (bevindingen van een BOA in een PV zijn sterker bewijs in een strafzaak dan bevindingen van niet-BOA's).

3. *Provincie heeft geen opsporingsbevoegdheid, afstemming met strafrechtketen nodig.*

De provincie heeft geen opsporingsbevoegdheid. Die heeft alleen de politie (algemeen BOA) of een BOA domein 2. Als provincies het - vanuit hun verantwoordelijk voor actieve en passieve bescherming van de wolf - belangrijk vinden dat z.s.m. een opsporingsonderzoek wordt ingesteld, is het echter niet vanzelfsprekend dat BOA's daar ook prioriteit aan (kunnen) geven. Uitvoering van dit HP vergt daarom nog afstemming over samenwerking in de strafrechtketen.

4. *Artikel 12 Hrl vereist het nemen van alle nodige maatregelen om het illegaal doden van wolven te voorkomen*

De autoriteiten van de lidstaten zijn o.g.v. artikel 12 Hrl verplicht alle nodige maatregelen te nemen om het illegaal doden van wolven te voorkomen (zie Guidance Document Europese Commissie d.d. 12 oktober 2021). Dat betekent dat overheden minimaal verplicht zijn te beoordelen óf alle nodige maatregelen genomen zijn om het illegaal doden van wolven te voorkomen, en zo nee alle nodige maatregelen daartoe te nemen. Deze beoordeling is daarom als laatste stap (na afhandeling van het specifieke geval) toegevoegd aan dit HP.

Bespreekpunten:

1. Opsporingsonderzoek BOA

Politie en groene BOA's hebben ervaring met opsporing stroperij. Opsporing stroperij – specifiek wolf - is nieuw. Dat betekent dat het niet vanzelfsprekend is dat politie en/of BOA's uitvoering (kunnen) geven aan opsporing stroperij wolf, of daar prioriteit aan geven.

→ Voorstel: problematiek stroperij wolf + concept HP agenderen in het IPO-Coördinatiewerkgroep regisseurs Groene Handhaving.

- Afspraken maken over samenwerking in strafrechtketen (meeste provincies hebben samenwerkingsverbanden van BOA's en regulier overleg OM)
- Een (vertrouwelijk) protocol te ontwikkelen t.b.v. het opsporingsonderzoek
- Nagaan evt. relatie is met de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS)

Doel: borgen dat er altijd iemand met opsporingsbevoegdheid in actie komt en weet hoe te handelen.

Wie: [REDACTED] + IPO-Coördinatiewerkgroep regisseurs Groene Handhaving.

2. Beoordeling of maatregelen nodig zijn ter voorkoming van toekomstige illegale doding

→ Voorstel: de vraag hoe we moeten beoordelen of alle mogelijke maatregelen getroffen zijn, ook voorleggen aan het IPO-coördinatieoverleg regisseurs Groene Handhaving.

Doel: borgen dat we in Nld voldoen aan verplichting artikel 12 Hrl.

Wie: [REDACTED] + IPO-Coördinatiewerkgroep regisseurs Groene Handhaving

3. LIFE gesubsidieerd project ikv verplichting artikel 12 Hrl t.b.v. aanpak illegale doding wolven

De Europese Commissie noemt in het Guidance Document expliciet de mogelijkheid om invulling te geven aan de verplichting artikel 12 Hrl (waaronder dus: alle nodige maatregelen te treffen om de illegale doding van wolven te voorkomen) via uit het LIFE-programma gefinancierde projecten. Om het probleem van illegale doding van wolven in Europa aan te pakken, hebben verscheidene uit het LIFE-programma gefinancierde projecten in Zuid- en Oost-Europa bijgedragen tot de vaststelling van specifieke maatregelen ter ondersteuning van de strikte regeling voor de bescherming van soorten. Voorbeelden hiervan zijn:

- oprichten van eenheden met honden die vergiftigd aas opsporen
- opleiden van personeel (parkwachters, boswachters, provinciale politie, dierenartsen)
- het opbouwen van capaciteit binnen overheidsinstanties
- bewustmakingsactiviteiten gericht op veehouders, jagers, toeristische ondernemingen, schoolkinderen en het grote publiek.

→ Voorstel: bespreken of we dit willen. De vraag naar financiering preventieve maatregelen via Europese co-financiering is uiteraard dringender, maar ook hier laten we mogelijk geld liggen.

Doel: effectieve(re) aanpak stroperij wolf + financiële dekking

Wie: ?????

4. Relatie met een door provincie verstrekte opdracht o.g.v. artikel 3.18 Wnb

- Als het opsporingsonderzoek de eerste prioriteit heeft dan is het van belang dat relevant bewijs niet onbedoeld onbruikbaar wordt. Dit betekent o.a. dat het wenselijk is dat een BOA, die opsporingsbevoegdheid, heeft snel ter plaatse is.
- Dat betekent dat WENR geen veldonderzoek doet in afwezigheid van de politie of een BOA. Het betekent ook dat personen die door de provincie o.g.v. artikel 3.18 Wnb zijn aangewezen om incidenten af te handelen en daarbij ook een wolf onder zich mogen hebben en vervoeren niet ter plaatse gaan zonder de aanwezigheid van politie of een BOA (tenzij zij zelf BOA zijn).

→ Voorstel: kiezen uit:

- 4.1 Accepteren dat provincies hierin verschillende besluiten nemen en communiceren dat er verschillen zijn. Bij veel partijen is nu nl. het beeld dat provincies hierin eenzelfde werkwijze hebben.
- 4.2 De provincies die al een opdracht hebben verstrekt of gaan verstrekken op basis waarvan jachtaktehouders aangesloten bij SWN (of een andere organisatie of een FBE) toestemming hebben om handelingen i.r.t. een (dode) wolf te verrichten, passen de opdracht enigszins of maken daarover afspraken, zodat geborgd is dat relevant bewijs niet onbedoeld verloren gaat.

5. *Overzicht van door provincies verleende ontheffingen en opdrachten*

→ Vragen:

- 5.1 Willen we een overzicht van door provincies verleende ontheffingen (incl. instemmingen), opdrachten en vrijstellingen die (mede) betrekking hebben op de wolf?
- 5.2 Wie maakt het overzicht en wie houdt dat actueel?

Doel: voorkoming van verwarring bij betrokken partijen (iets waar de KNJV en SWN provincies nu op aanspreekt).

Wie: ?????

Acties:

1. *Tijdelijke opslag/koeling dode wolf*

DWHC en WENR vragen een protocol (of richtlijnen o.i.d.) op te stellen over:

- de wijze waarop DWHC en WENR betrokken moet worden (via welke weg en wanneer zijn DWHC en WENR bereikbaar etc), en
- de omstandigheden waaronder én de wijze waarop een dode wolf vervoerd en gekoeld moet worden

Doel: borgen dat DWHC en WENR z.s.m. betrokken zijn + borgen dat het karkas optimaal geschikt blijft voor pathologisch, veterinaire en genetische onderzoeken.

Wie: [redacted] ?

2. *Afstemming Handelingsprotocol dood gevonden dier – mogelijk wolf*

Concept handelingsprotocol dood gevonden dier – mogelijk wolf, samen met andere handelingsprotocollen, bespreken met betrokkenen en input ophalen ter verwerking in handelingsprotocol.

Actie: [redacted].

3. *Tekst Interprovinciaal Wolvenplan (huidige paragraaf 6.8) en Monitoringsplan Wolf (huidige paragraaf 5.2.2) aanpassen.*

Belangrijkste aanpassingen: bij vondst dood dier waarbij niet kan worden uitgesloten dat het een wolf betreft en waar niet zeker is dat sprake is van een aanrijding, bestaat reeds een vermoeden van een strafbaar feit. Aanscherpen dat een dood gevonden wolf, vanwege vermoeden strafbaar feit en belang onderzoek naar doodsoorzaak, prioriteit heeft boven genetisch onderzoek. Gelijktijdig onderzoek door DWHC en WENR kan, tenzij dit het onderzoek door DWHC vertraagt. Evt passage over voorkomen van stroperij (hangt af van uitkomst IPO Coördinatiewerkgroep regisseurs Groene Handhaving, zie bespreekpunten 1 t/m 3).

Actie: [redacted] ?

Handelingsprotocol Melding dood gevonden dier – mogelijk wolf

1. Doel

1.1. *Primair: adequaat handelen bij vermoeden of constatering illegale doding wolf (= strafbaar feit)*

- a. Sporen- en veldonderzoek ter plaatse + omgeving gevonden dode wolf
- b. Doodsoorzaak wolf vaststellen
- c. Ingeval van illegale doding of vermoeden daarvan: strafrechtelijk onderzoek + vervolging

1.2. *Secundair: nemen maatregelen t.b.v. langere termijn + monitoring*

- a. Ingeval van illegale doding: beoordelen of maatregelen nodig zijn om stroperij wolven in toekomst beter te voorkomen en aan te pakken ter voorkoming van.
- b. Monitoring wolf (conform Monitoringsplan Wolf, paragraaf 5.2.2.)
- c. Vergaren kennis over infecties en ziekten bij wolf

2. Communicatie:

2.1. *Vooraf:*

- a. BIJ12 informeert alle *mogelijk*¹ betrokken instanties over handelingsprotocol
- b. BIJ12 plaatst Handelingsprotocol + brochure op website van BIJ12
- c. Provincies + betrokken instanties: verwijzen op eigen website naar website van BIJ12

2.2. *N.a.v. concreet geval:*

- 2.2.1. Provincie brengt z.s.m. persbericht uit (volgens communicatieplan)
- 2.2.2. DWHC, WENR en BIJ12 plaatsen persbericht van provincie op eigen website.

3. Betrokkenen en rollen

3.1. *Openbaar Ministerie*

In geval van vermoeden of constatering strafbaar feit: Officier van Justitie:

- heeft leiding over het strafrechtelijk (opsporings)onderzoek, en
- besluit om vervolging in te stellen of te seponeren.

3.2. *Politie*

- Melding in ontvangst nemen (meldkamer)
- Regie afhandeling melding door Officier van Dienst in de afstemming met Groene BOA's (domein 2)²
- Ter plaatse:
 - o borging openbare orde en veiligheid
 - o uitvoeren opsporingsonderzoek (onder leiding van Officier van Justitie) al dan niet in samenwerking met Groene BOA's
- Vastlegging in PV.

3.3. *Groene BOA (domein 2)*

- Uitvoeren opsporingsonderzoek in afstemming met politie (OvD)
- Vastlegging in PV.

BOA's hebben een eigen opsporingsbevoegdheid, gekoppeld aan het domein waarbinnen zij BOA zijn. De uitoefening van die bevoegdheid m.b.t. misdrijven of zwaardere overtredingen,

¹ Betreft instanties die daadwerkelijk een rol hebben én instanties die geen rol hebben, maar wellicht kunnen denken wel een rol te hebben.

² Kunnen in dienst zijn van rijk, provincie, gemeente, waterschap of TBO.

vindt plaats in afstemming met politie (OvD). Groene BOA's kunnen in dienst zijn van: rijk, provincie, gemeente, waterschap, TBO.

3.4. Provincie

- optreden als contactpersoon namens provincie voor de verschillende betrokken organisaties
- in geval van vermoeden en/of constatering strafbaar feit: aangifte bij OM
- persbericht
- in ontvangst nemen melding m.b.t. onder zich hebben en vervoer dode wolf o.b.v. voorschriften onderzoeksontheffing (= van toepassing voor de provincie Gelderland + provincies die hebben ingestemd met de door Gelderland aan WENR verleende onderzoeksontheffing, te weten: Friesland, Groningen, Drenthe, Flevoland, Utrecht en Brabant)
- verlenen onderzoeksontheffing WENR o.g.v. Wnb/Ow voor onder zich hebben + vervoer dode wolf (= van toepassing voor de provincies die niet hebben ingestemd met de door Gelderland verleende ontheffing, te weten: Overijssel, Limburg, Zeeland, Noord-Holland, Zuid-Holland)
- toezicht en handhaving

3.5. BIJ12 + wolvenmeldpunt van BIJ12

- Wolvenmeldpunt BIJ12: Eerste screening wel/geen wolf. Validatie en documentatie.
- BIJ12: plaatsen persbericht.

3.6. DWHC

Pathologisch en veterinaire onderzoek -> doodsoorzaak vaststellen. Plaatsen persbericht.

3.7. WENR

Veldonderzoek ter plaatste (op aanwijzing van politie die regie heeft over opsporingsonderzoek). Vervoer dode wolf. Genetisch onderzoek (soort- en individubepaling). Plaatsen persbericht.

3.8. Rijk

Bevoegd gezag verlenen CITES-certificaat. **Geen CITES-certificaat?**

3.9. Overige organisaties/instanties

3.9.1. Gemeente

Uitgangspunt: geen rol. Zo nodig informeert politie de gemeente.

3.9.2. Faunabeheereenheid

Uitgangspunt: geen rol. Kan per provincie verschillen. Bijvoorbeeld omdat provincie een opdracht o.g.v. artikel 3.18 Wnb aan de FBE heeft verleend.

3.9.3. Stichtingen ter afhandeling van wildaanrijdingen/jachtaktehouders

Uitgangspunt: geen rol. Belangrijk dat een valwildafhandelaar - in het belang van het opsporingsonderzoek - de afhandeling aan de politie laat, tenzij de valwildafhandelaar tevens BOA domein 2 is en een eigen opsporingsbevoegdheid heeft. De rol van een valwildafhandelaar (niet tevens BOA) kan verder per provincie verschillen als:

- o de politie (in het kader van de uitvoering van politie-taken samenwerkt met valwildafhandelaren en hen opdracht verleend handelingen te verrichten. In die gevallen staat de valwildafhandelaar onder regie van de Officier van Dienst (d.w.z.: afhandelaar heeft dan uitvoerende rol onder regie OvD).

- Provincie opdracht ex artikel 3.18 Wnb heeft verstrekt op grond waarvan handelingen verricht mogen worden (zoals het onder zich hebben of vervoeren van een dode wolf).

3.9.4. *Dierenambulance*: geen rol, tenzij uit eerste screening Wolvenmeldpunt blijkt dat het zeker geen wolf betreft. Indien onzeker Dierenambulance geeft melding door aan de meldkamer.

3.9.5. *Regionaal coördinator wolf inzake monitoring*: geen rol. Wel informeren over melding dood gevonden dier – mogelijk wolf.

3.9.6. *TBO*: geen rol. Wel informeren.

3.9.7. *Naturalis*: prepareert wolf (indien mogelijk)

3.9.8. *Wegbeheerders/kantoniers*

????

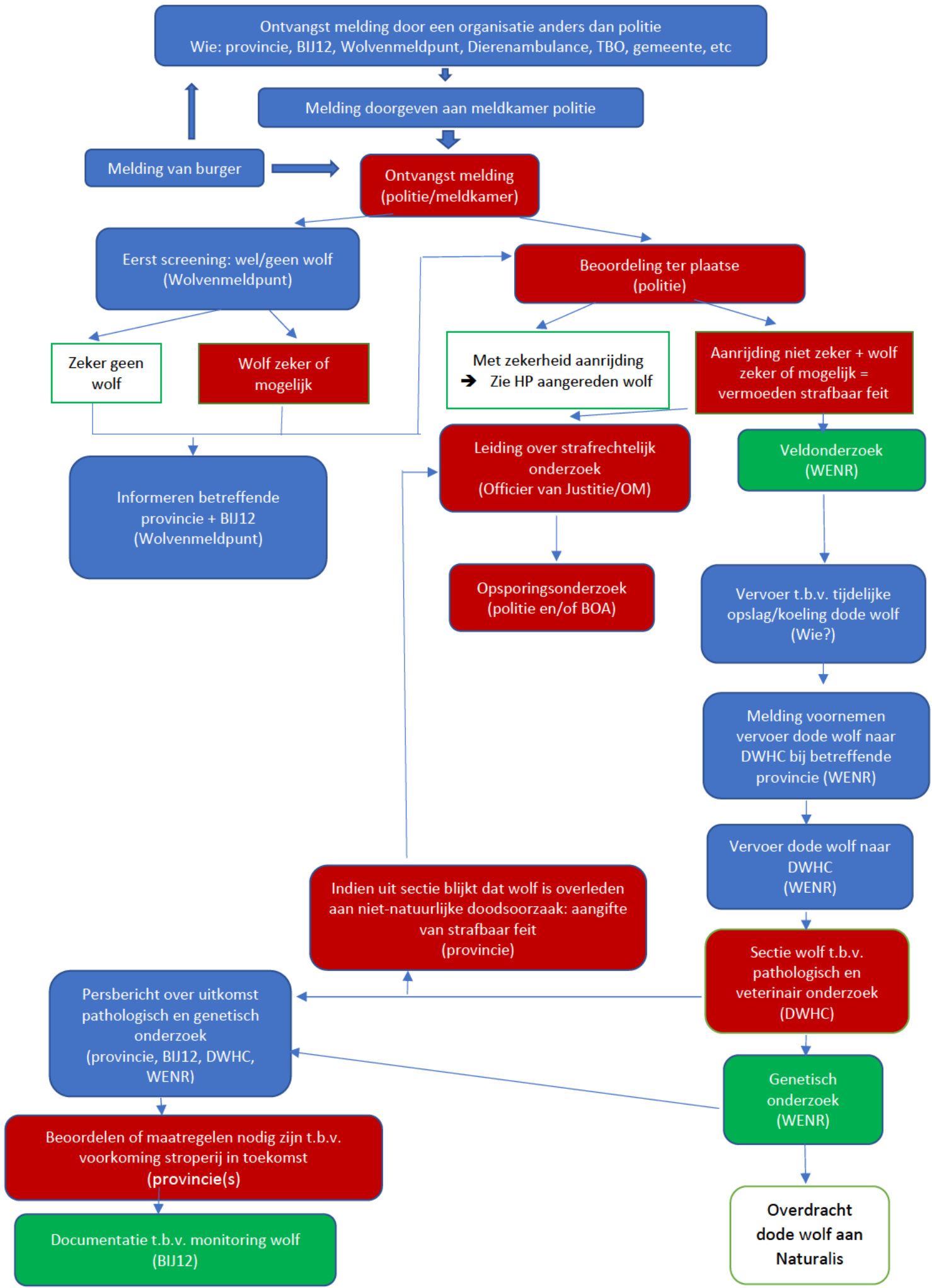
4. Vereiste toestemmingen (ontheffing, opdracht, vrijstelling, certificaat)

O.g.v. Wnb:

- onder je hebben + vervoer dode wolf. Bevoegd gezag: GS. Instrument: ontheffing of opdracht.
 - WENR heeft ontheffing verleend door GS Gelderland. Ontheffing geldt ook in de provincies die hebben ingestemd. Onduidelijk of provincies die niet hebben ingestemd, een ontheffing aan WENR hebben verleend.
 - DWHC: enkele provincies hebben ontheffing aan de Universiteit van Utrecht, Faculteit diergeneeskunde, verleend voor het onder zich hebben en vervoeren van Hrl-soorten. Onduidelijk of alle provincies dit hebben gedaan.

- CITES-certificaat. Bevoegd gezag: minister (RVO). CITES certificaat nodig???

Stroomschema Afhandeling melding dood gevonden dier – mogelijk wolf

BIJLAGE

Interprovinciaal Wolvenplan, Hoofdstuk 6 Monitoring en rapportage, pag. 27-28

6.8 Bijzonder onderzoek

Bij de vondst van een verse dode wolf wordt de politie of een BOA ingeschakeld als er enige verdenking bestaat op een illegaal gedood dier. Deze besluit of technische recherche of eventueel het NFI ingeschakeld dient te worden. Het Openbaar ministerie bepaalt of vervolging wordt ingesteld.

Elke dood gevonden wolf wordt veiliggesteld (in koeling, maar niet bevroren) en zo snel mogelijk naar het DWHC in Utrecht vervoerd waar, zo mogelijk nog op dezelfde dag, gezamenlijk met WENR sectie op het kadaver wordt uitgevoerd. WENR heeft de benodigde ontheffing om een wolf te vervoeren en kan anderen machtigen om van de ontheffing gebruik te maken. Bij de vondst van een dode wolf wordt de omgeving afgespeurd volgens protocol (bijlage 1). Er worden foto's gemaakt van de omgeving van de vindplaats, de dode wolf en detailopnames van verwondingen inclusief referentieobject (euromunt o.i.d.). Dierenambulances en kantoniers worden vooraf door de provincie geïnformeerd door middel van een brochure over de handelswijze bij de vondst van een wolf.

Bij de sectie vindt er aanvullend onderzoek plaats. In ieder geval dienen doodsoorzaak, leeftijd, conditie, voortplantingsstatus en herkomst onderzocht te worden. DWHC meldt volgens protocol de vondst ook aan CVI, RIVM en Naturalis. DWHC heeft de leiding bij de sectie waarbij er rekening wordt gehouden met het zo goed mogelijk geschikt houden van skelet en huid voor latere preparatie door Naturalis. Alle betrokkenen volgen bij sectie het protocol (bijlage 1). De sectie wordt op foto en/of film vastgelegd. Na sectie worden de resten (ten minste de complete huid en skelet) steeds overgedragen aan Naturalis. Naturalis beslist in welke vorm (opgezet, balg) dit materiaal bewaard wordt en kan het (in bruikleen) beschikbaar stellen voor bijvoorbeeld tentoonstellingen of wetenschappelijk onderzoek.

Monitoringsplan Wolf, paragraaf 5.2.2 Dode wolf

Dode wolf

Bij de vondst van een verse dode wolf wordt de politie of een BOA ingeschakeld als er enige verdenking bestaat op een illegaal gedood dier. Deze besluit of technische recherche of eventueel het NFI ingeschakeld dient te worden. Het Openbaar ministerie bepaalt of vervolging wordt ingesteld.

Elke dood gevonden wolf wordt veiliggesteld (in koeling, maar niet bevroren) en zo snel mogelijk naar DWHC in Utrecht vervoerd waar, zo mogelijk nog op dezelfde dag, gezamenlijk met WENR sectie op het kadaver wordt uitgevoerd. WENR heeft de benodigde ontheffing om een wolf te vervoeren en kan anderen machtigen om van de ontheffing gebruik te maken. Bij de vondst van een dode wolf wordt de omgeving afgespeurd volgens protocol, zie protocol 1 in bijlage 2. Er worden foto's gemaakt van de omgeving van de vindplaats, de dode wolf en detailopnames van verwondingen inclusief referentieobject (euromunt o.i.d.).

Bij de sectie vindt er aanvullend onderzoek plaats. In ieder geval dienen doodsoorzaak, leeftijd, conditie, voortplantingsstatus en herkomst onderzocht te worden. DWHC meldt volgens protocol de vondst ook aan CVI, RIVM en Naturalis. DWHC heeft de leiding bij de sectie waarbij er rekening wordt gehouden met het zo goed mogelijk geschikt houden van skelet en huid voor latere preparatie door Naturalis.

Alle betrokkenen volgen bij sectie het protocol. De sectie wordt op foto en/of film vastgelegd. Na sectie worden de resten (ten minste de complete huid en skelet) overgedragen aan Naturalis. Naturalis beslist in welke vorm (opgezet, balg) dit materiaal bewaard wordt en kan het (in bruikleen) beschikbaar stellen voor bijvoorbeeld tentoonstellingen of wetenschappelijk onderzoek.

Kwalificatie

Een dood gevonden dier kwalificeert als C1 onder voorwaarden dat:

- Het dier door een ervaren wolf deskundige wordt geïdentificeerd of
- Genetisch onderzoek bevestigd dat het een wolf is.

Documentatie

De documentatie vindt plaats met behulp van:

- protocol 1 (zie bijlage 2);
- Fotodocumentatie: het hele dier, details van de kop, tanden, poten, staart en
- Pathologisch rapport.

Wet economische delicten

Overtreding artikel 3.5, eerste lid, Wnb = economisch delict..

Economisch delict =

- misdrijf indien opzettelijk begaan (= incl. voorwaardelijke opzet)
- overtreding indien niet opzettelijk begaan

Zie artikel 1a, onder 1° + artikel 2, eerste lid, Wed

Strafmaat:

- Ingeval van misdrijf (opzet): gevangenisstraf van max. 6 jaar, taakstraf of geldboete vijfde categorie (= € 87.000,-). Zie [artikel 6, eerste lid, onder 1° Wed.](#)
- Ingeval van overtreding/geen opzet: gevangenisstraf max. 1 jaar, taakstraf of geldboete van de vierde categorie (= € 21.750,-). Zie [artikel 6, eerste lid, onder onder 4° Wed.](#)
- Voor zowel misdrijven als overtredingen kunnen bijkomende straffen o.g.v. artikel 7 en maatregelen o.g.v. artikel 8 worden opgelegd. Zie [artikel 6, tweede lid, Wed.](#)

Date : 23-4-2013 17:32:24
From : "
To : "
Cc : "
Subject : RE: M1304 2902 Terugbelverzoek Wolvenvoorlichting

Is afgehandeld,

Ik heb met hem afgesproken dit onderwerp op de agenda te zetten van de projectgroep FF-beleid en hem daarover nader te mailen of te bellen.

Van: "
Verzonden: dinsdag 23 april 2013 14:22
Aan: "
CC: "
Onderwerp: FW: M1304 2902 Terugbelverzoek Wolvenvoorlichting

Hallo ,

Na overleg met lijkt ons het goed dat jij met opneemt. Akkoord?

Van: "
Verzonden: maandag 22 april 2013 12:31
Aan: "
Onderwerp: FW: M1304 2902 Terugbelverzoek Wolvenvoorlichting

Van: "
Verzonden: vrijdag 19 april 2013 16:03
Aan: "
Onderwerp: M1304 2902 Terugbelverzoek Wolvenvoorlichting

Dag

Op 19-04-2013 15:42 heeft Econatura, wil iemand spreken die hem verder kan helpen bij het behoud van wolven in NL. Hij is door St. Ark en van Wolven NL gevraagd een aantal lezingen te houden voor organisaties die zich bedreigd voelen door wolven om voorlichting te geven en ter bescherming van de soort. Hij denkt hierbij onder andere aan LTO NL. Meer informatie is te vinden op de website www.econatura.nl Maandag, is hij niet bereikbaar vanwege een lezing over wolven die hij geeft aan de Universiteit van Utrecht. Zijn verzoek is om dinsdag teruggebeld te worden, op 0570-

Zou je door op dit bericht te antwoorden, ons willen laten weten of het gelukt is om contact te leggen, zodat wij deze melding kunnen afhandelen?
Hartelijk dank!

Met vriendelijke groet,

Namens de Provincie Drenthe

Date : 9-11-2021 08:43:10

From : "Harry Oosterman"

@gmail.com

To :

@staatsbosbeheer.nl

Cc :

@upcmail.nl

.nl,

@drenthe.nl,

@home.nl,

@upcmail.nl"

Subject : Re: Recente schadegevallen west Drenthe

Beste mensen,

Vanmorgen contact gehad met Riekus Jager, burgemeester Westerveld en Henk Jumelet. Beide zien ook de ernst van de situatie in. Ik heb met Henk Jumelet afgesproken dat hij morgen in de vergadering van provinciale staten er aandacht aan zal schenken. Er komen vragen van de VVD om een wolvenconsulent aan te stellen en heel Drenthe onder de preventie regeling te laten vallen. Henk Jumelet zal daar positief op reageren en ik heb hem aangegeven vooral ook te zeggen gebruik te maken van de mogelijkheden om de dieren te beschermen. Immers, de wolf zal blijven als hij/zij zo gemakkelijk aan voedsel kan komen. Daarnaast wordt overwogen een bijeenkomst te organiseren. Daarbij kan corona wel een obstakel worden (mogelijk weer een lockdown). Ik zal in contact blijven met beide heren en de ontwikkelingen afwachten. Ik houd jullie op de hoogte.

Met groet,

Harry Oosterman

Op di 9 nov. 2021 om 07:59 schreef @staatsbosbeheer.nl>:

Beste allen,

Dit is inderdaad serieus mis.

Lijkt ons goed als Harry met Jumelet en de burgemeesters zsm samen de escalatieladder doornemen en maatregelen afspreken die met elkaar genomen moeten worden. Uitbreiding werkingsgebied per direct is daar zeker één van!

Inzetten op plaatsen fladderlinten en daarna op verjagen, als noodzakelijke stappen voorafgaand aan een eventuele optie tot afschot. Dat is nog niet aan de orde. Burgemeesters goed ondersteunen in deze! Actieve snelle communicatie is absolute must, zowel voor oproep bescherming, aankondigen maatregelen en juiste verhaal. Regie op de boodschappen ligt bij burgemeester en provincie. Vanuit .cie ondersteuning.

Zijn er vergelijkbare gevallen in Duitsland? Zinvol om daar nog advies te vragen?

Zo nodig teamoverleg vandaag.

Groet,

Advies & Projecten

Landschap en Erfgoed

06:

(ma t/m do)

Staatsbosbeheer - Drenthe

Van: [mailto: @.nl]

Verzonden: maandag 8 november 2021 20:06

Aan: @drenthe.nl>; Harry Oosterman < @gmail.com>; @staatsbosbeheer.nl>;

@home.nl>; @upcmail.nl

CC: @hetnet.nl>

Onderwerp: Recente schadegevallen west Drenthe

Allen,

Ik heb net gesproken met . Hij heeft alle schadegevallen in Drenthe opgenomen.

Alle gevallen hebben duidelijke kenmerken van een aanval door een wolf, ook het kalf van afgelopen nacht. Alles onder voorbehoud van uitslag dna onderzoek.

Veel keelbeten. De toegang tot het lichaam wordt achter de voorpoot gemaakt.

Het is het werk van 1 of 2 wolven, waarbij, als het om 2 wolven gaat de werkwijze toch sterk op elkaar lijkt.

Bij de aanval op zondag 7 november is 3/4 schaaap leeg gegeten: de organen en een stuk vlees
had niet verwacht dat hij vandaag weer een schadegeval zou moeten opnemen
Hij had eerder gezien dat als er veel gegeten was de volgende aanval pas na 2-3 dagen plaats vond

Er is een cluster aanvallen zuidoost van Wapse en een tweede cluster in het ruilverkavelingsgebied bij Leebroek

Het kalf liep in een groepje van 2 zoogkoeien met 2 kalveren van ruim 2 maanden, dus geen echte kleintjes. Kruising Montmelian Vleckvieh. Koeien gehoord (ca. 30 cm), behoorlijk wilde koeien volgens

De eigenaar had de rest van de groep eerder naar huis gehaald maar kon deze kalveren niet in de veewagen krijgen

Opvallend is dat er geen tekenen van een worsteling waren. Geen omgewoelde grond rond het kadaver. Dat had hij bij het schadegeval in Westerveelde (7/0) wel gezien

De aanval was op het oog wel duidelijk door een wolf. Ribben doormidden gebeten. Pens op meter afstand. Alle organen (zacht vlees) opgegeten

Alle aanvallen waren bij onbeschermd vee. Weidebedrijven met 2 draadjes tot ca. 40-50 cm of een runderprikeldraad met draad onderlangs

De schaphouders die schade hadden zijn geweest op de mogelijkheid om van de provincie noodsets te lenen. Er is echter geen bereidheid om preventieve maatregelen te nemen. Ze zeggen dat het in hun situatie waarbij ze regelmatig naar grote percelen omweiden niet kan

Vaak stond er veel volk (jagers, provinciaal Statenlid uit de buurt, andere veehouders) omheen, waarbij de stemming vooral gericht was op afschot om het probleem op te lossen

Gezien het grote aanbod van onbeschermd vee in dit gebied en voldoende schuilgelegenheden heeft de wolf (of wolven) geen reden om te vertrekken. Er is zat te eten

Als er niet massaal preventieve maatregelen worden genomen dan kan het schadepatroon van de afgelopen weken nog lang voortduren

Zoals al bij Harry aangegeven pleit ik voor een dringende oproep op zeer korte termijn van de provincie (ondersteund door gemeente en wolvencommissie) om in dit gebied overal de kwetsbare landbouwhuisdieren te beschermen

Om geloofwaardig over te komen moet deze oproep gepaard gaan met per direct uitbreiding van het werkingsgebied van de subsidie voor preventieve maatregelen

Deze oproep kan op (een combinatie van) diverse manieren plaats vinden: persbericht, persconferentie, bijeenkomst in gebied, werkbezoek

De boodschap moet duidelijk en onomwonden zijn: bescherm je dieren want anders kan dit nog lang zo doorgaan

corrigeer me of vul met aan, waar nodig

Met vriendelijke groet,

Rapportage BIJ 2 vanaf september 2021, schadegeval kalf 8 nog niet vermeld

7-11-2021	Wapse	Drenthe Scha(a)p(en)	3 nog niet bekend
5-11-2021	Wapse	Drenthe Scha(a)p(en)	3 nog niet bekend
2-11-2021	Lheebroek	Drenthe Scha(a)p(en)	5 nog niet bekend
2-11-2021	Hijken	Drenthe Scha(a)p(en)	3 nog niet bekend
29-10-2021	Dwinge oo	Drenthe Scha(a)p(en)	1 nog niet bekend
29-10-2021	Dwinge oo	Drenthe Scha(a)p(en)	3 nog niet bekend
29-10-2021	Dwinge oo	Drenthe Scha(a)p(en)	1 nog niet bekend
24-10-2021	Hoogersm de	Drenthe Scha(a)p(en)	1 nog niet bekend
21-10-2021	Ruinerwoerd	Drenthe Scha(a)p(en)	3 nog niet bekend
20-10-2021	Wapse	Drenthe Scha(a)p(en)	2 nog niet bekend
14-10-2021	Oranjedorp	Drenthe Scha(a)p(en)	1 nog niet bekend
7-10-2021	Westerveelde	Drenthe Kalf	1 nog niet bekend
6-10-2021	Meppe	Drenthe Scha(a)p(en)	2 nog niet bekend
22-9-2021	Kaz enaveen	Drenthe Scha(a)p(en), Get(en)3 wo f	
6-9-2021	Oude Wem	Drenthe Scha(a)p(en)	2 wo f

Op 08-11-2021 om 15:05 schreef

Goedemiddag,

Hierbij de agenda en stukken voor het overleg van 9 november

Met vriendelijke groet,

Provincie Drenthe

Aanwezig, ma, di, do

Tel.: 06 [redacted]

Disclaimer [Nederlands](#) [English](#)

Date : 17-12-2019 22:14:52

From : [redacted]@kroondomeinhetloo.nl
To : " [redacted]@bij12.nl, [redacted]@zoogdierverseniging.nl" [redacted]@zoogdierverseniging.nl, [redacted]@wur.nl, [redacted]@wur.nl, [redacted]@wur.nl", [redacted]@zoogdierverseniging.nl" [redacted]@zoogdierverseniging.nl, [redacted]@wur.nl" [redacted]@wur.nl, [redacted]@wur.nl", [redacted]@wur.nl, " [redacted]@geldeerland.nl" [redacted]@geldeerland.nl, [redacted]@prvlimburg.nl" [redacted]@prvlimburg.nl, [redacted]@drenthe.nl, [redacted]@provinciegroningen.nl" [redacted]@provinciegroningen.nl, " [redacted]@brabant.nl" [redacted]@brabant.nl, [redacted]@overijssel.nl" [redacted]@overijssel.nl, [redacted]@fryslan.frl" [redacted]@fryslan.frl, [redacted]@fryslan.frl" [redacted]@fryslan.frl, [redacted]@Natuurmonumenten.nl" [redacted]@Natuurmonumenten.nl, " [redacted]@staatsbosbeheer.nl
Cc : " [redacted]@bij12.nl, [redacted]@bij12.nl, [redacted]@bij12.nl, [redacted]@bij12.nl, [redacted]@bij12.nl, [redacted]@bij12.nl
Subject : RE: Concept nieuwsbericht kwartaalrapportage Wolf en bijlage
Attachment : image001.png;

Beste [redacted]

Kun jij mij uitleggen wat het hieronder genoemde wolvenafstemmingsoverleg is en hoe dit tot stand is gekomen? Ik word hier een beetje door overvallen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Beheerzaken/Real Estate, Forest and Wildlife Manager
Kroondomein Het Loo/Het Loo Royal Estate

T 055 [redacted]
M 06 [redacted]
W kroondomeinhetloo.nl

Postadres:
Postbus 85
7300 AB Apeldoorn

Bezoekadres:
Koninklijk Park 3

Navigatie
Zwolsesweg 3
7315 GG Apeldoorn

Van: [redacted]@bij12.nl>
Verzonden: maandag 16 december 2019 17:58
Aan: [redacted]@zoogdierverseniging.nl [redacted]@zoogdierverseniging.nl [redacted]@wur.nl; [redacted]@wur.nl [redacted]@geldeerland.nl; [redacted]@prvlimburg.nl [redacted]@drenthe.nl; [redacted]@provinciegroningen.nl [redacted]@brabant.nl; [redacted]@overijssel.nl; [redacted]@fryslan.frl; [redacted]@fryslan.frl; [redacted]@kroondomeinhetloo.nl>; [redacted]@Natuurmonumenten.nl; [redacted]@staatsbosbeheer.nl>
CC: [redacted]@bij12.nl>; [redacted]@bij12.nl>; [redacted]@bij12.nl>; [redacted]@bij12.nl>; [redacted]@bij12.nl>; [redacted]@bij12.nl>; [redacted]@bij12.nl>; [redacted]@bij12.nl>
Onderwerp: Concept nieuwsbericht kwartaalrapportage Wolf en bijlage

Beste collega's,

As donderdag, 19 december publiceren wij het nieuwsbericht over de kwartaalrapportage wolf met een link naar een uitgebreidere duiding en toelichting op onze website bij12.nl.
De rapportage en de hoofdlijnen van het begeleidend nieuwsbericht is in het wolvenkwartaaloverleg van 2 december besproken. Wij zijn er binnen BIJ12 mee aan de slag gegaan en het resultaat zit in de bijlagen.

Verzoek: graag jullie reactie op beide berichten. Inhoudelijk zou het moeten kloppen allemaal, maar als dat niet zo is, dan horen wij dat graag. Stuur je reactie naar mij svp voor morgen einde dag (17 december). Dan hebben we nog een dag de tijd voor evt verwerking en dan kan het donderdag gepubliceerd worden. Dank alvast hiervoor!

De pers zit er op te wachten. Nu.nl en Omrop Fryslan hebben al aangegeven een interview te willen. Morgen stem ik een woordvoerderslijn af met [redacted] en [redacted]. Die zal ik ook delen met jullie en ik zal de woordvoerders van de wolvenprovincies apart benaderen. De algemene lijn is: wat landelijk is, communiceren wij als BIJ12, wat provinciespecifiek is, de provincies. Overige woordvoerders van andere betrokken partijen (het net **opgestarte wolvenafstemmingsoverleg en het natuurinformatie- en natuurbeheerafstemmingsoverleg** (LNV, Staatsbosbeheer, IPO en BIJ12) worden ook in kennis gesteld voordat het bericht uitgaat.

HG en fijne avond, [redacted]

[redacted]
Op vrijdag werk ik niet. Stuur een mail aan communicatie@bij12.nl

Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht | www.bij12.nl
T +31 (0)85 486 22 22 | E [redacted]@bij12.nl
M +31 (0)6 [redacted]

Volg ons op [Twitter](#) en [LinkedIn](#).

Dit e-mailbericht (en bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en diegene die toestemming hebben dit bericht te lezen. Gebruik door onbevoegden is verboden. Dit e-mailbericht kan vertrouwelijk zijn en binnen het bereik vallen van een wettelijke geheimhoudingsplicht. Indien U het bericht ten onrechte hebt ontvangen, wordt U verzocht ons daarover per ommekeer te informeren, en de e-mail (en bijlagen) – zonder van de inhoud kennis te nemen – onmiddellijk te verwijderen.

This e-mail (and its attachments) is intended exclusively for the addressee(s) or those authorized by the recipient. Use by anyone other than the authorized recipient is prohibited. This e-mail may be confidential, legally privileged or exempt from disclosure. If you have received this e-mail by mistake, please notify us by return of mail and delete the message (and its attachments) – without taking note of its contents – immediately.

Date : 4-11-2019 13:08:44

From : " [redacted]@planet.nl

To : [redacted]@drenthe.nl

Subject : Re: FW: verslag Werkgroep Preventie Wolvenschade Drenthe op 21 oktober

Hallo,

Ben het met [redacted] eens dat wij wel aanbevelingen kunnen doen. Bijvoorbeeld tot een raster alleen effectief blijft tegen de wolf als het raster minimaal op 6000 volt blijft...Het vrijhouden van rasters minimaal drie maal per jaar leidt enkel tot hoge arbeidskosten en zal daardoor vast demotiverend werken helemaal als die kosten niet worden vergoed. Politiek kansloze zaken kunnen toch zou weer wenden dat hebben de afgelopen weken ons al weer geleerd..De wolf is ook nog niet vanzelfsprekend in ons land..we zitten in een unieke situatie en laten we nu maar eerst eens die werkelijke kosten goed in beeld krijgen.

Mvg [redacted]

Op 26-10-2019 om 14:04 schreef [redacted] :

Om misverstanden te voorkomen: in Nederland worden normen voor wolfwerende rasters uiteindelijk maar op 1 plaats vastgelegd. Dit is namelijk de verantwoordelijkheid van BIJ12 en niemand anders.

We kunnen wel aanbevelingen doen. Conform de eisen in aangrenzend Niedersachsen en de huidige eisen van BIJ12 moet de onderste stroomdraad op 20 cm boven het maaiveld staan. De impulsenergie op elektrisch raster of draden moet 1,5 Joule bedragen. BIJ12 noemt nu 2 verschillende voltages. Dat geeft verwarring. Onze aanbeveling is om 4500 Volt te hanteren als minimum. Wie ook plantengroei wil wegbranden adviseren we om bijvoorbeeld 6000 Volt te gebruiken maar dat is geen eis om de wolf te kunnen afschrikken. Elektrische rasters en draden moeten effectief tot 120 cm hoogte reiken.

Arbeidskosten worden bij geen enkele soort faunaschade vergoed. Ik schat een pleidooi voor 80% vergoeding van materiaal en arbeid in als politiek kansloos. Je scheidt daarmee een precedent waar meerdere provincies zich tot het uiterste toe tegen zullen verzetten. Mijn advies is om onze energie te steken in zaken die wel kans van slagen hebben.

Dat neemt niet weg dat het zinvol is om de (extra) arbeid goed in beeld te brengen. Juist die investering in tijd kan helpen om voor subsidies op materiaal politiek draagvlak te krijgen. Realiseer je dat ook het laatste geen vanzelfsprekendheid is in ons land.

Groet, [redacted]

Verzonden vanaf Samsung-tablet.

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: [redacted]@home.nl>

Datum: 25-10-19 14:04 (GMT+01:00)

Aan: [redacted]@home.nl, [redacted]@planet.nl, [redacted]@natuurkoe.nl,

[redacted]@drenthe.nl, [redacted]@zorgboerderi.nl, [redacted]@staatsbosbeheer.nl, 'Jan Bloemerts'

Cc: Jordan Jumelet [redacted]@drenthe.nl, [redacted]@drenthe.nl

Onderwerp: RE: FW: verslag Werkgroep Preventie Wolvenschade Drenthe op 21 oktober

Beste mensen,

Bijgaand het verslag van afgelopen maandagmiddag.
De normering en de matrix zend ik later toe.

De vraag aan [redacted] om al een korte voorzet te willen maken voor het waarom en hoe van een Gebiedsgroep zuidoost Drenthe.
En dit in de volgende bespreking te gebruiken als gespreksnotitie.

[redacted] komt met cijfers over de kosten van het plaatsen van een raster.
[redacted] krijgt op korte termijn inzicht in de kosten voor SBB per strekkende meter aanvullend rasteren van natuurgebieden.
Wie nog meer over cijfers kwa kosten mbt wolfwerende rasters beschikt graag doorzenden aan mij.
Omdat we er voortgang in houden!!!

Ik zou voor de Provinciale vergoeding uit willen gaan van 80% van de totale kosten, dus materiaal en arbeidskosten te samen.
Als we in staat zijn om de rasters te vangen in een goede normering moeten er meerdere particuliere bedrijven betrokken kunnen worden bij de aanvraag cq beoordeling achteraf.
Naast de mogelijkheid om Wolf Fencing en [redacted] als experts erbij te betrekken.
Komen we de komende vergadering zeker op terug.

Vg [redacted]

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@home.nl]

Verzonden: maandag 14 oktober 2019 12:18

Aan: [redacted] 'Jordan Jumelet'; [redacted]@natuurkoe.nl; [redacted]@zorgboerderi.nl; [redacted] 'Jan Bloemerts'

CC:

Onderwerp: RE: FW: bespreking Werkgroep Preventie Wolvenschade Drenthe op 21 oktober om 14.00 uur op Provinciehuis. (tot hooguit 16.00 uur)

Beste mensen,

Volgende week maandag 21 oktober hebben we de volgende vergadering om 14.00 uur op het Provinciehuis'

Agenda;

1. Bespreken verslag van 10 september
2. Hoe te beschermen tegen de wolf, zie bijgaande schema's en folder BIJ12
3. Onderzoek studenten in Drenthe, toelichting door studenten mbt opzet en svz per heden
4. Svz op de Veluwe, toegelicht door [redacted]
5. Uitwerken advies aan 'ronde tafel overleg'.
Hoe te beschermen/ preventie
Nu al beginnen in corridor wolvenroute

W e m o e b e a e , z e o p b d a g e d o o o v c e
O p s a e G e b e d s c o m m i s s i e Z O D e e a g v c o d o z w e v e d e w o v e
A d v e s o v e s a m e s e g c o m m i s s i e o a f a k e k e v o o z e
B e e g g e o d e a f e v e g a d e g o v e m b e o f e e s o g k e e e d a d v e s z e f b e s p e k e

M o c e u e o g a d e e a g e d a p u e e b b e d a o o k d a g a a g v o o a f

k o o p d a u e a e a a w e z g k u e z

E e a e k e g o e , [REDACTED]

Date : 3-6-2019 17:53:21

From : [redacted]@bij12.nl
To : [redacted]@zoogdiervereniging.nl, [redacted]wur.nl
Cc : [redacted]@zoogdiervereniging.nl", [redacted]@zoogdiervereniging.nl, [redacted]@bij12.nl, [redacted]@bij12.nl, [redacted]@gelderland.nl, [redacted]@gelderland.nl, [redacted]@prvlimburg.nl", [redacted]@prvlimburg.nl, [redacted]@wur.nl, [redacted]@wur.nl, [redacted]@drenthe.nl, [redacted]@natuurmonumenten.nl, [redacted]@zoogdiervereniging.nl, [redacted]@zoogdiervereniging.nl
Subject : RE: kwartaalbericht wolf
Attachment : image002.png;

Beste allen,

Vandaag heb ik geprobeerd na te gaan welke afspraken hierover gemaakt zijn. De hoofdlijn daarin is dat er altijd sprake zou moeten zijn van onderlinge afstemming.

M.a.w. et staat WEnR en anderen vrij om een persbericht op te stellen maar wel nadat iedereen (WIN, Bij12, WEnR en de betrokken provincie(s)) hiervan op de hoogte is en daarover heeft meegedacht. Dit vanuit oogmerk afstemming en voorbereiding, het doen van dezelfde woordvoering etc. Ook de daarbij betrokken TBO's dienen daarna te worden geïnformeerd. Want ook daar komen veel vragen terecht.

Kortom er zijn blijkbaar afspraken over hoe hier mee om te gaan, maar dat loopt nog niet helemaal. Om een dergelijke situatie te voorkomen is mijn voorstel (o.a. vanuit BIJ12 als opdrachtgever DNA bemonstering) om voor het uitbrengen van het volgende kwartaalbericht eerst eens bij elkaar te komen en dit te bespreken. D.w.z. afspraken (nogmaals?) vastleggen en benoemen en het kwartaalbericht bespreken. Ik zal daartoe het initiatief nemen.

Mijn persoonlijke mening is dat er bij het uitbrengen van een persbericht geen grote haast behoeft te zijn, mits dat binnen redelijk termijn (na afloop kwartaal) plaatsvindt. Maar zoals ik bemerkte is het 1^e kwartaalbericht vandaag al uitgegaan. Gedane zaken nemen geen keer, dus de volgende keer doen we dat beter.

met vriendelijke groeten,

[redacted]

Faunazaken
Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade

Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht | www.bij12.nl

T +31 (0)85 486 22 22 | F +31 (0)85 486 22 33

M +31 (0) 6 [redacted] | E [redacted]@bij12.nl

Van: [redacted]@zoogdiervereniging.nl>
Verzonden: zondag 2 juni 2019 15:20
Aan: [redacted]@wur.nl>
CC: [redacted]@bij12.nl>; [redacted]@bij12.nl>; [redacted]@zoogdiervereniging.nl); [redacted]@zoogdiervereniging.nl>; [redacted]@gelderland.nl); [redacted]@gelderland.nl>; [redacted]@prvlimburg.nl); [redacted]@wur.nl>; [redacted]@wur.nl>; [redacted]@drenthe.nl); [redacted]@natuurmonumenten.nl); [redacted]@zoogdiervereniging.nl>; [redacted]@zoogdiervereniging.nl>
Onderwerp: Re: kwartaalbericht wolf

Hoi allen,

Erg jammer dat wij 24 uur vantevoren pas betrokken worden bij het persbericht, dit verdient bij mij geen schoonheidsprijs in onze samenwerking om onze gezamenlijke doelen te verwezenlijken.

Ik kan op dit moment GEEN akkoord geven op het uitoeden van het persbericht morgenmiddag aangezien geen enkele terreinbeheerder nog op de hoogte is. Dit zijn de partners van ons allemaal in het gehele dossier en hebben vorig kwartaal zeer duidelijk hun kritiek geuit dat zij onvoldoende op de hoogte waren, terwijl zij (en wij) wel gelijk alle pers op zich afkrijgen.

Graag dus de koninklijke weg bewandelen door eerst de terreinbeheerders te informeren (dit doet [redacted] namens het Wolfmeldpunt morgen) en daarna het persbericht afstemmen met de persvoorlichters van de betrokken organisaties, dus niet alleen Provincies, BIJ12 en WENR, maar ook het Wolfmeldpunt en de Veluwe terreinbeheerders.

Ik stel daarom voor om het persbericht één week uit te stellen.

Bijgaand alvast mijn eigen opmerkingen, het kan zijn dat collega's nog andere dingen opvallen.

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet

[redacted]

Zoogdiervereniging

Toemooiveld 1 | 6525 ED Nijmegen
Postbus 6531 | 6503 GA Nijmegen
Secretariaat: 024-741 0500
E-mail: [redacted]@zoogdiervereniging.nl

www.zoogdiervereniging.nl
[@zoogdiervenig](https://www.facebook.com/zoogdiervenig)
[Facebook](https://www.linkedin.com/company/zoogdiervenig)
[LinkedIn](https://www.linkedin.com/company/zoogdiervenig)

Op zo 2 jun. 2019 om 15:00 schreef [redacted] @wur.nl>:

?Dank allen,

[redacted] en [redacted], Wolvenmeldpunt: hierbij het bericht wat we maandagmiddag uitdoen. Excell sheet met data zouden jullie via [redacted] reeds ontvangen hebben, deze blijktbaar nog niet; geen idee of dat onze verantwoording is (normaliter via BIJ12/LUPUS toch?), maar bij deze (alsnog).

Regards, [redacted]
Wageningen Environmental Research (WENR)
Animal Ecology Team
P.O. Box 47, NL-6700 AA Wageningen
The Netherlands
Phone: +31-317 [redacted]
Mobile: 0031 (0)6 [redacted]
E-Mail: [redacted]@wur.nl<mailto:[redacted]@wur.nl>
Internet: <http://www.wur.nl/nl/Expertises-Dienstverlening/Onderzoeksinstituten/Environmental-Research.htm>
[http://www.wur.nl/nl/Personen/\[redacted\].htm](http://www.wur.nl/nl/Personen/[redacted].htm)
Wednesday is my free day

Van: [redacted]@bij12.nl>
Verzonden: donderdag 30 mei 2019 17:26
Aan: [redacted]
CC: [redacted]@ gelderland.nl; [redacted]@prvlimburg.nl; [redacted]
Onderwerp: Re: concept kwartaalbericht wolf

He [redacted]
Akkoord op bericht as maandag vrij te geven. Met de volgende opmerkingen (alinea onderzoek naar gedode schapen) : DNA afname gebeurt door of in opdracht van BIJ12.... dus niet per definitie door de faunaconsulenten... verzoek om tekst hier iets op aan te passen.

NB: de overzichten op de bij12 website zijn inmiddels ge-update.
NB2: alle betrokken boeren en provincies zijn afgelopen dagen geïnformeerd.
met vriendelijke groete,
[redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 30 mei 2019 om 12:50 heeft [redacted]@drenthe.nl<mailto:[redacted]@drenthe.nl>> het volgende geschreven:

Dag [redacted]

Wat mij betreft akkoord. Timing berichtgeving vooral even afstemmen met BIJ12, zijn alle schapenhouders geïnformeerd? Zij moeten het niet uit de pers horen.

Groet, [redacted]

Ps. Check spelling Nordrhein-Westfalen

Verzonden vanaf Samsung-tablet.

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: [redacted]@wur.nl<mailto:[redacted]@wur.nl>>
Datum: 29-05-19 15:01 (GMT+01:00)
Aan: [redacted]@bij12.nl<mailto:[redacted]@bij12.nl>>, [redacted]@bij12.nl<mailto:[redacted]@bij12.nl>>," [redacted]@bij12.nl<mailto:[redacted]@bij12.nl>>," [redacted]@bij12.nl<mailto:[redacted]@bij12.nl>>," [redacted]@bij12.nl<mailto:[redacted]@bij12.nl>>," [redacted]@ gelderland.nl<mailto:[redacted]@ gelderland.nl>>," [redacted]@ gelderland.nl<mailto:[redacted]@ gelderland.nl>>," [redacted]@drenthe.nl<mailto:[redacted]@drenthe.nl>>," [redacted]@prvlimburg.nl<mailto:[redacted]@prvlimburg.nl>>," [redacted]@wur.nl<mailto:[redacted]@wur.nl>>," [redacted]@wur.nl<mailto:[redacted]@wur.nl>>," [redacted]@wur.nl<mailto:[redacted]@wur.nl>>
Onderwerp: concept kwartaalbericht wolf

Dag allen, zie hierbij het concept kwartaalbericht monitoring Wolf (DNA), incl kaartje en foto. Ons voorstel is om het maandagmiddag ca 14:00 online te zetten. (vrijdagmiddag 15:00 is ook een optie, maar dan zal de bezetting gering zijn.)

Iedereen ok met de tekst en figuur/foto?
Kan het zo door naar Wolvenmeldpunt/win?
Iedereen OK met online maandagmiddag 3 juni ca 14:00?

Regards, [redacted]
Wageningen Environmental Research (Alterra)
Animal Ecology Team
P.O. Box 47, NL-6700 AA Wageningen
The Netherlands
Phone: +31-317 [redacted]
Mobile: 0031 (0)6 [redacted]
E-Mail: [redacted]@wur.nl<mailto:[redacted]@wur.nl>

Internet: <http://www.wur.nl/Expertises-Dienstverlening/Onderzoeksinstituten/Environmental-Research.htm>

<http://www.wur.nl/Personen/.../htm>

Wednesday is my free day

Date: 8-11-2021 20:06:11

From: [redacted]@[redacted].nl
To: [redacted]@drenthe.nl, [redacted]@gmail.com, [redacted]@staatsbosbeheer.nl, [redacted]@staatsbosbeheer.nl, [redacted]@home.nl, [redacted]@upmail.nl
Cc: [redacted]@upmail.nl, [redacted]@hetnet.nl
Subject: Recente schadegevallen west Drenthe

Allen,

Ik heb net gesproken met [redacted]. Hij heeft alle schadegevallen in Drenthe opgenomen. Alle gevallen hebben duidelijke kenmerken van een aanval door een wolf, ook het kalf van afgelopen nacht. Alles onder voorbehoud van uitslag dna onderzoek. Veel keelbeten. De toegang tot het lichaam wordt achter de voorpoot gemaakt. Het is het werk van 1 of 2 wolven, waarbij, als het om 2 wolven gaat de werkwijze toch sterk op elkaar lijkt.

Bij de aanval op zondag 7 november is 3/4 schaap leeg gegeten: de organen en een stuk vlees. [redacted] had niet verwacht dat hij vandaag weer een schadegeval zou moeten opnemen. Hij had eerder gezien dat als er veel gegeten was de volgende aanval pas na 2-3 dagen plaats vond.

Er is een cluster aanvallen zuidoost van Wapse en een tweede cluster in het ruilverkavelingsgebied bij Leebroek.

Het kalf liep in een groepje van 2 zoogkoeien met 2 kalveren van ruim 2 maanden, dus geen echte kleintjes. Kruising Montmelian - Vleckvieh. Koeien gehoord (ca. 30 cm), behoorlijk wilde koeien volgens [redacted].

De eigenaar had de rest van de groep eerder naar huis gehaald maar kon deze kalveren niet in de veewagen krijgen.

Opvallend is dat er geen tekenen van een worsteling waren. Geen omgewoelde grond rond het kadaver. Dat had hij bij het schadegeval in Westervelde (7/10) wel gezien. De aanval was op het oog wel duidelijk door een wolf. Ribben doormidden gebeten. Pens op 11 meter afstand. Alle organen (zacht vlees) opgegeten.

Alle aanvallen waren bij onbeschermd vee. Weidebedrijven met 2 draadjes tot ca. 40- 50 cm of een runderprikkeldraad met 1 draad onderlangs.

De schapenhouders die schade hadden zijn gewezen op de mogelijkheid om van de provincie noodsets te lenen. Er is echter geen bereidheid om preventieve maatregelen te nemen. Ze zeggen dat het in hun situatie waarbij ze regelmatig naar grote percelen omweiden niet kan.

Vaak stond er veel volk (jagers, provinciaal statenlid uit de buurt, andere veehouders) omheen, waarbij de stemming vooral gericht was op afschot om het probleem op te lossen.

Gezien het grote aanbod van onbeschermd schapen in dit gebied en voldoende schuilgelegenheid heeft de wolf (of wolven) geen reden om te vertrekken. Er is zat te eten. Als er niet massaal preventieve maatregelen worden genomen dan kan het schadepatroon van de afgelopen weken nog lang voortduren.

Zoals al bij [redacted] aangegeven pleit ik voor een dringende oproep op zeer korte termijn van de provincie (ondersteund door gemeente en wolvencommissie) om in dit gebied overal de kwetsbare landbouwhuisdieren te beschermen.

Om geloofwaardig over te komen moet deze oproep gepaard gaan met per direct uitbreiding van het werkingsgebied van de subsidie voor preventieve maatregelen.

Deze oproep kan op (een combinatie van) diverse manieren plaats vinden: persbericht, persconferentie, bijeenkomst in gebied, werkbezoek.

De boodschap moet duidelijk en onomwonden zijn: bescherm je dieren want anders kan dit nog lang zo doorgaan.

[redacted], corrigeer me of vul met aan, waar nodig.

Met vriendelijke groet,

Rapportage BIJ12 vanaf september 2021, schadegeval kalf 8-11 nog niet vermeld.

7-11-2021	Wapse	Drenthe	Scha(a)p(en)	3	nog niet bekend
5-11-2021	Wapse	Drenthe	Scha(a)p(en)	3	nog niet bekend
2-11-2021	Lheebroek	Drenthe	Scha(a)p(en)	5	nog niet bekend
2-11-2021	Hijken	Drenthe	Scha(a)p(en)	3	nog niet bekend
29-10-2021	Dwngeloo	Drenthe	Scha(a)p(en)	1	nog niet bekend
29-10-2021	Dwngeloo	Drenthe	Scha(a)p(en)	3	nog niet bekend
29-10-2021	Dwngeloo	Drenthe	Scha(a)p(en)	1	nog niet bekend
24-10-2021	Hoogersmilde	Drenthe	Scha(a)p(en)	1	nog niet bekend
21-10-2021	Ruinerwold	Drenthe	Scha(a)p(en)	3	nog niet bekend
20-10-2021	Wapse	Drenthe	Scha(a)p(en)	2	nog niet bekend
14-10-2021	Oranjedorp	Drenthe	Scha(a)p(en)	1	nog niet bekend
7-10-2021	Westervelde	Drenthe	Kalf	1	nog niet bekend
6-10-2021	Meppel	Drenthe	Scha(a)p(en)	2	nog niet bekend
22-9-2021	Klazienaveen	Drenthe	Scha(a)p(en), Gelt(en)	3	wolf
6-9-2021	Oude Willem	Drenthe	Scha(a)p(en)	2	wolf

Op 08-11-2021 om 15:05 schreef [redacted]

Goedemiddag,
Hierbij de agenda en stukken voor het overleg van 19 november.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Provincie Drenthe

Aanwezig, ma, di, do

Tel.: 06 [redacted]

Date : 19-8-2021 10:21:07

From : "[REDACTED]@drenthe.nl

To : "[REDACTED]@drenthe.nl, "[REDACTED]@drenthe.nl

Subject : Schriftelijke vragen wolvenhek

Attachment : 2021001237 Schriftelijke vragen PvdD-fractie inzake Wolvenhek.pdf;

Dag [REDACTED] en [REDACTED],

Volgens mij heb ik de beantwoording nog niet voorbij zien komen, de termijn is reeds verstreken, kan ik een uitstelbriefje van een van jullie ontvangen?

Hartelijke groet,

[REDACTED]

Partij voor de Dieren

Drenthe

Aan de voorzitter van de Provinciale Staten van de provincie Drenthe

Mevrouw J. Klijnsma
Postbus 122
9400 AC Assen

30 juni 2021

Betreft: **Schriftelijke vragen ex art 41 Reglement van Orde met betrekking tot plaatsing wolvenhek bij N2000 gebied**

Geachte voorzitter,

Op dinsdag 29 juni is begonnen met de aanleg van het zogenaamde wolvenhek bij de grens tussen Friesland en Drenthe langs het N2000 gebied Drents-Friese Wold¹. Uiteindelijk wil Stichting Wolvenhek Friesland hier een kilometers lang hekwerk plaatsen.

De Partij voor de Dieren heeft hierover de volgende vragen aan GS.

1. Bent u het met ons eens dat een hek van meerdere kilometers in strijd is met de Europese en nationale regels die aangeven dat de wolf beschermd moet worden en dat de wolf niet verstoord mag worden? Zo nee, waarom niet?
2. Andere dieren kunnen in hun leefgewoonten ernstig verstoord worden door dit hek, dit zou zelfs verstrekende gevolgen voor populaties kunnen hebben. Ziet de provincie nadelige gevolgen van een dergelijk hek voor (andere) dieren? (Graag toelichting)
3. Is het volgens de Wet Natuurbescherming toegestaan een kilometers lang hek te plaatsen langs een N2000 gebied? (Graag toelichting)
4. Is de provincie voornemens handhavend op te treden tegen dit hek? (Zo nee, graag toelichting)
5. Bent u het met ons eens dat de plaatsing van een dergelijk hek schapenhouders niet ontslaat van hun wettelijke verplichting hun dieren zelf te beschermen? (Zo nee, graag toelichting)

¹ <https://www.rtdrenthe.nl/nieuws/171488/Wolvenhek-Friesland-een-feit-Ik-had-die-Wiegel-slimmer-verwacht>

6. Bent u het met ons eens dat het hek zinloos is om schapen te beschermen? (Zo nee, graag toelichting)
7. Bent u het met ons eens dat niet de wolf maar de mens de grootste vijand van schapen is omdat slachting van schapen in Nederland voornamelijk in het abattoir plaatsvindt? (Zo nee, graag toelichting)

Alvast hartelijk dank voor uw antwoorden.

Renate Zuiker

Date : 4-11-2019 12:04:16

From : "[REDACTED]"

To : "[REDACTED]@kpnmail.nl

Subject : stroomschema wolf

Attachment : Bijlage stroomschema draaiboek wolf-versieAUG2018.xlsx;image001.jpg;

[REDACTED]
Team Natuur & Water

[REDACTED]
Telefoon +31(0)592 [REDACTED]

werkdagen maandag tot en met donderdag

provincie Drenthe

Postbus 122, 9400 AC Assen

Westerbrink 1 Assen

Date : 21-9-2021 14:54:59

From : "[REDACTED]@drenthe.nl

To : "[REDACTED]@drenthe.nl

Subject : Subsidie Wolf

Attachment : image001.png;

Ho [REDACTED]

Op de een of andere manier kan ik niet alles zien in Docbase.

Kun jij me vertellen waarom Stichting Schaapskudde Exloo en Maatschap Plas-Kerpin geen subsidie hebben gekregen?

Ik ben deze gegevens eigenlijk donderdag nodig voor de gebiedscommissie...

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
provincie Drenthe

T. Oel [REDACTED]

provincie Drenthe

Postbus 122

9400 AC Assen

Date : 21-10-2021 12:14:57

From : " [redacted] @bij12.nl

To : [redacted] @brabant.nl, [redacted] @bij12.nl, [redacted] @ipo.nl,
[redacted] @ gelderland.nl, [redacted] @provincie groningen.nl, [redacted] @provincie groningen.nl, [redacted] @fryslan.frl"
[redacted] @fryslan.frl, [redacted] @fryslan.frl, [redacted] @drenthe.nl, [redacted] @drenthe.nl, [redacted] @overijssel.nl, [redacted] @drenthe.nl, [redacted] @overijssel.nl,
[redacted] @drenthe.nl, [redacted] @drenthe.nl, [redacted] @overijssel.nl, [redacted] @overijssel.nl,
[redacted] @prv limburg.nl, [redacted] @prv limburg.nl, [redacted] @prv limburg.nl, [redacted] @prv limburg.nl,
[redacted] @flevoland.nl, [redacted] @flevoland.nl, [redacted] @zeeland.nl, [redacted] @zeeland.nl,
[redacted] @bij12.nl, [redacted] @bij12.nl, [redacted] @bij12.nl, [redacted] @bij12.nl, [redacted] @minlv.nl, [redacted] @brabant.nl

Subject : Ter info: monitoringsdata bijna op website

Attachment : Kaart De Grote Heide begrenzing leefgebied Wolf_GIS.PNG;Kaart Veluwe begrenzing leefgebied Wolf_GIS.PNG;image002.png;image003.png;image004.png;

Beste allemaal,

Ter info: de monitoringsdata worden binnenkort op de website van BIJ12 geplaatst (waarschijnlijk volgende week). Bij deze een laatste update van hoe dit eruit komt te zien.

Tekst

De tekst zoals deze nu beoogd is om bij de tabel te plaatsen staat in dit document: [Begeleidende tekst Monitoringstabel website extern gedeeld provincies v21-10-2021.docx](#). De tabel komt onder de shade-tabel op deze pagina te staan: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/diersoorten/wolf/>.

Dataoverzicht

De data die op de website komt en in het overzicht staat, is op 8-10 reeds met de betreffende betrokken provincies gedeeld. Op de Wolf-pagina van BIJ12 zal ook een link komen te staan naar het Excelbestand met data, die komt er zo uit te zien: [Monitoringsdata website BIJ12 extern gedeeld provincies_21-10-2021.xlsx](#). In feite dus enkel een uitgebreider overzicht + individu erbij.

Locatie afbakening

De waarnemingen worden in de tabel weergegeven op leefgebied- of op gemeentenaam. In de bijlage is te zien welke leefgebied-begrenzings gebruikt zijn. Deze zijn gebaseerd op de door GS aangewezen gebieden (Gelderland) en waar consensus over is vanuit de commissie en gebiedspartners (Noord-Brabant). Welke locatie een waarneming toegewezen krijgt, is in GIS gebeurd. In GIS zijn namelijk de coördinaten op kaart incl. de gemeenten en leefgebieden geplot. Vervolgens zijn de waarnemingen gekoppeld aan deze gemeenten of leefgebieden (Noord- en Midden Veluwe, Zuidwest Veluwe en De Grote Heide).

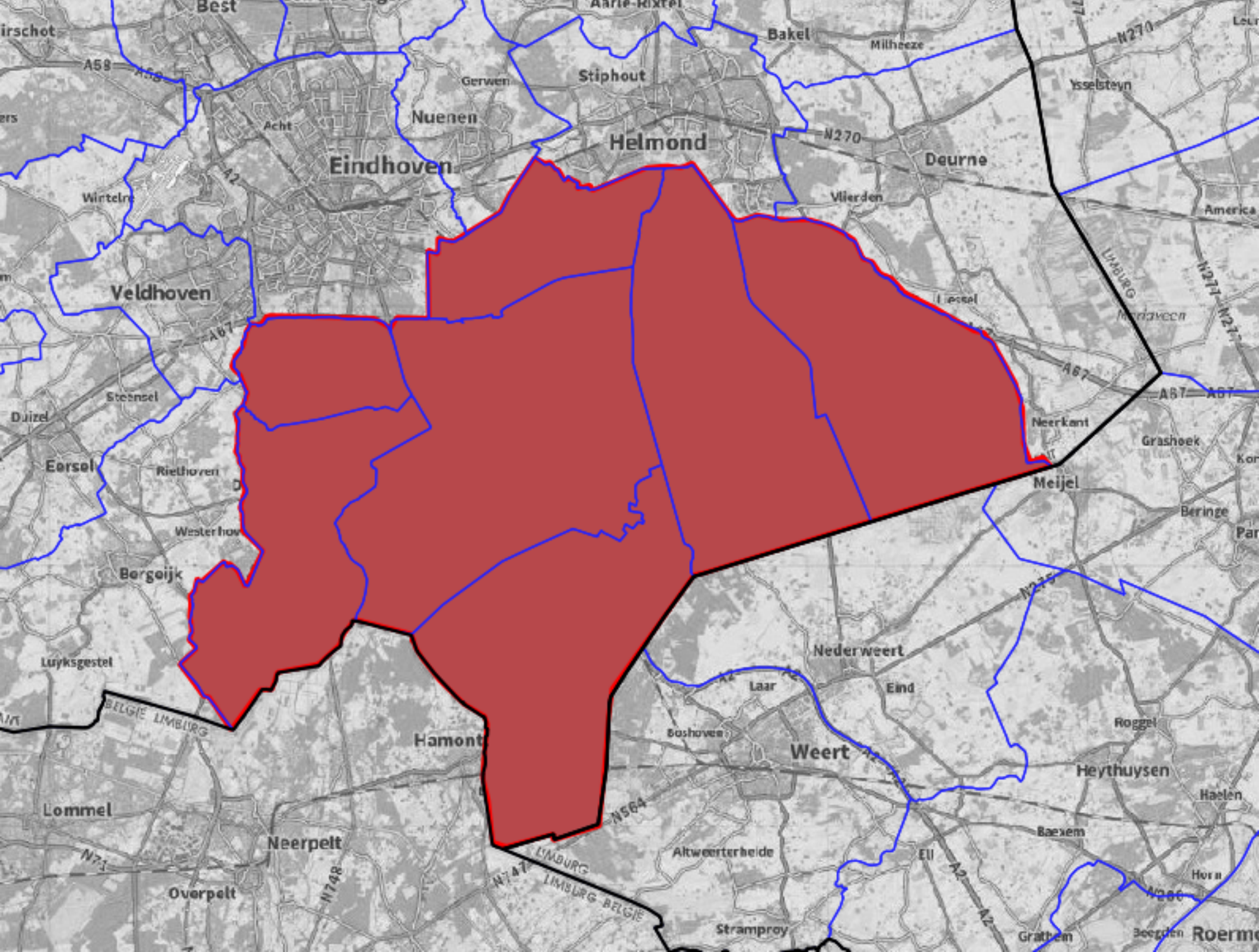
Tot zover de laatste update. Bij vragen, bel of mail gerust..

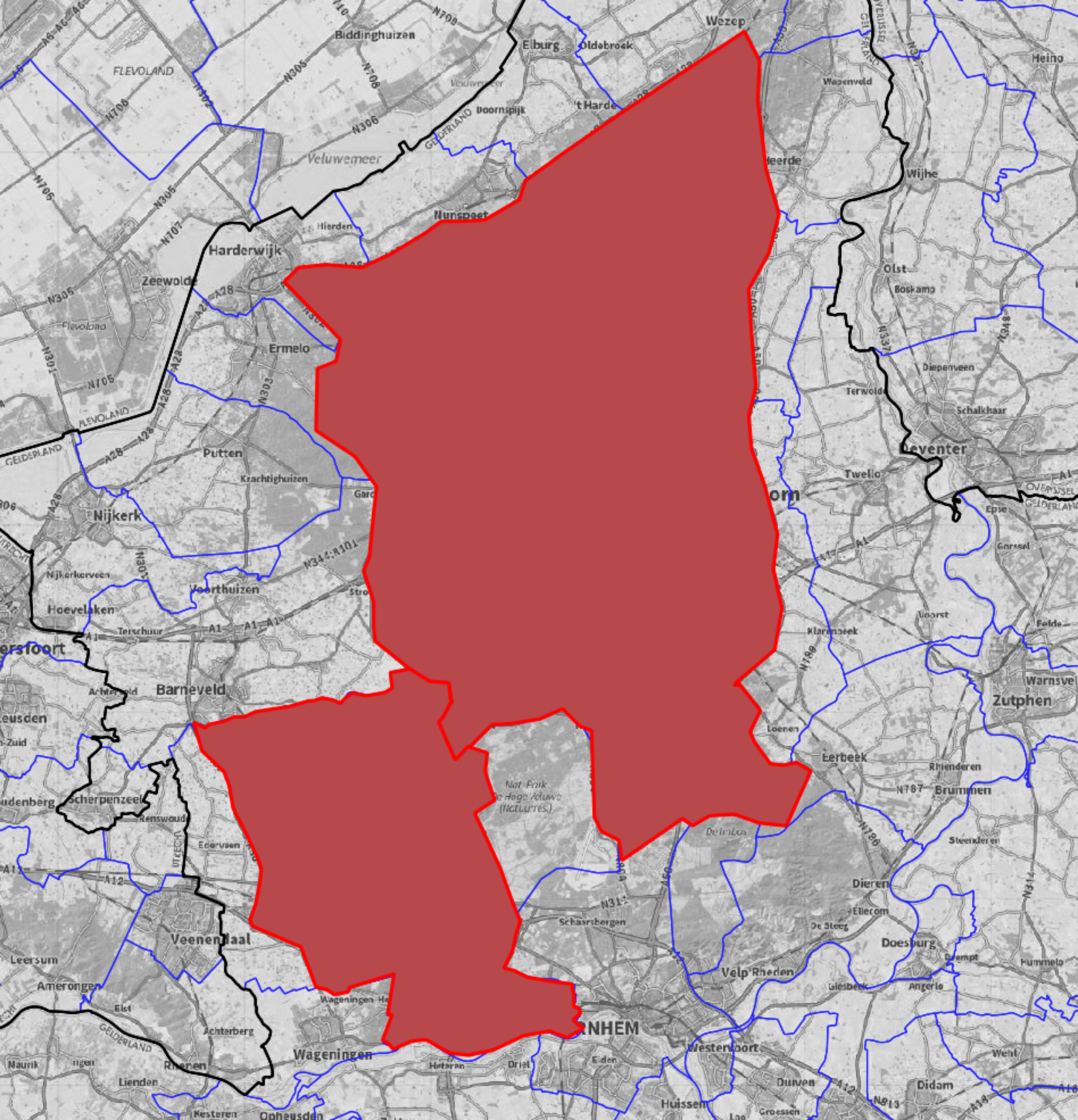
Met vriendelijke groeten,

[redacted]
Natuurmonitoring
Werkdagen: maandag – donderdag

Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht | www.BIJ12.nl
T +31 (0) [redacted] | [redacted] @bij12.nl

Date : 11-11-2019 10:18:23

From : "[REDACTED]"

To : "[REDACTED]@minlv.nl

Subject : Transboundary exchange about wolves between the Netherlands and Germany 28-29 jan 2020

Attachment : image001.jpg;

Beste [REDACTED],

In april hebben we een bijeenkomst gehad met vertegenwoordigers van Nedersaksen en Noordrijn-Westfalen over de wolf. Deze bijeenkomst krijgt in januari een vervolg. Voorlopig wordt gemikt op 28 en 29 januari 2020 en Arnhem als locatie. Op de bijeenkomst in april is afgesproken om te kijken of we de samenwerking over de grens ook meer kunnen formaliseren met, in eerste instantie, een memorandum of understanding. Daarin kunnen afspraken worden gemaakt over aspecten als monitoring en omgang met wolven die problematisch gedrag vertonen. Onze landsgrenzen hebben immers voor wolven geen betekenis.

De vraag aan jou is of je op deze bijeenkomst in januari ook wilt aanhaken en met ons wil meedenken over het verder vormgeven van de grensoverschrijdende samenwerking.

Ik hoor graag van je. Met vriendelijke groet, [REDACTED]

Team Natuur & Water

[REDACTED]
Telefoon +31(0)592 [REDACTED]

werkdagen maandag tot en met donderdag

provincie Drenthe

Postbus 122, 9400 AC Assen

Westerbrink 1 Assen

Date : 15-6-2021 12:08:39

From : [redacted]@bij12.nl
To : [redacted]@ gelderland.nl, [redacted]@prvlimburg.nl, [redacted]@prvlimburg.nl, [redacted]@brabant.nl, [redacted]@drenthe.nl, [redacted]@provincie groningen.nl, [redacted]@provincie groningen.nl, [redacted]@overijssse.nl, [redacted]@fryslan.frl, [redacted]@wur.nl, [redacted]@wur.nl, [redacted]@zoogdierverseniging.nl, [redacted]@zoogdierverseniging.nl, [redacted]@zoogdierverseniging.nl, [redacted]@zoogdierverseniging.nl, [redacted]@ipo.nl, [redacted]@drenthe.nl, [redacted]@brabant.nl, [redacted]@zeeland.nl, [redacted]@flevoland.nl, [redacted]@flevoland.nl, [redacted]@brabant.nl, [redacted]@prvlimburg.nl
Cc : [redacted]@bij12.nl, [redacted]@minlv.nl, [redacted]@minlv.nl, [redacted]@bij12.nl, [redacted]@bij12.nl, [redacted]@bij12.nl, [redacted]@drenthe.nl, [redacted]@minlv.nl, [redacted]@zoogdierverseniging.nl, [redacted]@minlv.nl

Subject : Tussenrapportage Wolf Q2 2021 gepubliceerd

Attachment : image003.png;image001.png;

Beste allemaal,

Zojuist hebben wij de [nieuwe tussenrapportage wolf](#) gepubliceerd. In deze tussenrapportage geven we inzicht in de activiteit van de wolf in Nederland in de periode februari t/m april 2021.

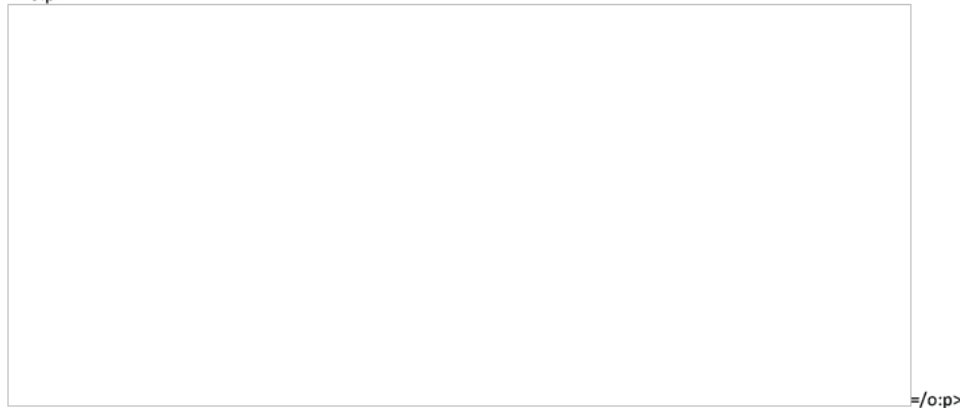
Wolvendata (schademeldingen- en cijfers)

Ook is de soort- en individubepaling weer bijgewerkt en gepubliceerd via de tabel en het bronbestand (Excel) op www.bij12.nl/wolf. De soortbepaling is nu tot en met 29 april 2021 bekend en verwerkt. Dit geldt ook voor de individubepaling die is bijgewerkt vanaf 06-02-2021 in Nederweert. Meer informatie hierover leest u terug in onze tussenrapportage.

Nogmaals bedankt voor jullie bijdragen!

Met vriendelijke groeten,

<=0:p>

=/o:p>

<=0:p>

Werkdagen: maandag – donderdag

Leidseveer 2, 3511 SB Leerschot | www.BIJ12.nl

T +31 (0)6 [redacted] = [redacted]@bij12.nl

&=bsp;

<=0:p>

1 februari - 30 april 2021

Tussenrapportage activiteit wolf in Nederland

[Lees verder](#)

Onder meer in deze rapportage:

Terugblik afgelopen periode

[→](#)

Kaart verspreiding wolf

[→](#)

Monitoring in de provincies

[→](#)

Afhandeling schade

[→](#)

Overig nieuws

[→](#)

[Colofon](#)

[Download deze rapportage als pdf](#)

Date : 26-6-2019 13:16:10

From : [redacted]@drenthe.nl

To : [redacted]@drenthe.nl

Subject : Tweet van Nieuwe Oogst (@nieuweoogstnl)

Nieuwe Oogst (@nieuweoogstnl) heeft getweet om 10:59 a.m. on wo, jun. 26, 2019:

#Frustratie en #gelingenheid, maar ook tal van ideeën hoe om te gaan met een groeiend aantal #wolven op de #Veluwe. Dat was de tendens van een bijeenkomst voor schapen- en geitenhouders in het gebied. <https://t.co/0l7ixk9AWF>

(<https://twitter.com/nieuweoogstnl/status/1143806076850266112?s=09>)

Download de officiële Twitter-app: <https://twitter.com/download?s=13>

Verzonden vanaf Samsung-tablet.

4. Communicatie

Hierover zijn in het verleden afspraken gemaakt. Toch zijn er blijkbaar onduidelijkheden. Het is nodig deze te updaten en opnieuw af te spreken (en daar waar mogelijk nog eens te bevestigen).

Het gaat daarbij over:

- Rollen en verantwoordelijkheden
- Borging voortgang en samenwerking
- Werkafspraken over het uitbrengen van berichten
- Omgang media
- App groepen –
- ?

5. Overlegverbanden

Het is goed stil te staan bij wat en waarom we aan overlegsituaties willen hebben.

- Het voorstel is om elk kwartaal dit wolvenafstemmingsoverleg voor komend jaar in te plannen.
- Daarnaast is het denkbaar dat er nog ander overleg gewenst is. Daar kunnen we het over hebben.

6. Agendapunten voor de volgende keer

Dit zijn gesprekspunten die zeker nog eens doorgesproken dienen te worden.

Als er tijd is zouden we hier nog bij kunnenilstaan en anders zullen we hier slechts een procesafpraak over kunnen maken. Bijv. als het gaat om voorbereiding en inbreng.

Vraag: welke andere onderwerpen dienen hier nog aan toegevoegd te worden?

6.1 Data

- Database – vulling, toegang, gebruik
- Eigenaarschap data
- ?

6.2 Monitoring

- CE-wolf
- ?

6.3 FPK wolf

-Voorstel is hierover apart een mailronde en evt. overleg te organiseren

7. Rondvraag

- In ieder geval: vaststellen datum voor een volgend overleg.

8. Sluiting

Met vriendelijke groeten,

██████████

**Agenda van de werkgroep Natuurwetgeving
op donderdag 18 oktober 2018**

aanvang : 13.00 uur Met lunch!
einde : 16.00 uur
plaats : Utrecht, BIJ12 – zaal in het Bos

leden : (Noord-Holland, AAC VP-lid en voorzitter)

(Groningen)
(Fryslân)
(Drenthe)
(Overijssel)
(Gelderland)
(Flevoland)
(Utrecht)
(Noord-Holland)
(Zuid Holland)
(Zeeland)
(Noord-Brabant)
(Limburg)

(IPO,)
(IPO)
(BIJ12)
(BIJ12)

extra (LNV/EZK, natuur-inclusieve energietransitie)
(werkgroep LUPUS, wolvendraaiboek)

(Noord-Holland)
(BIJ12)

verhinderd

Agendapunt	Onderwerp	Voorstel	Afspraken en bespreking
------------	-----------	----------	-------------------------

1. Opening en verslag

a. Opening en vaststellen agenda

Vaststellen van de agenda

-

b. Verslag en actielijst van 28 juni 2018

(bijlage 1.a) ter vaststelling

buiten reikwijdte

2.

a.

b. Wolf

[REDACTED] : stand van zaken en voortgang wolvenplan

Op 4 oktober heeft de BAC VP over het wolvenplan gesproken. Wat er besloten is en tot welke vervolgstappen dat leidt, is een genuanceerd verhaal. [REDACTED] zal dat toelichten. Daarnaast is er een (intern!) verslag aan de BAC VP-leden gestuurd, dat inzicht biedt. Voor externe communicatie geldt het persbericht zoals opgenomen op de site van BIJ12.

[REDACTED] en eventueel [REDACTED] zullen aangeven hoe omgegaan dient te worden met de communicatie-lijn.

Documenten: 2.b.1 (bericht IPO aan BAC VP, intern!) en 2.b.2 (Persbericht wolf website BIJ12 nav BAC VP 4 oktober 2018)

Doel:

- Informeren werkgroep over behandeling in BAC VP
- Informeren werkgroep over vervolgstappen/proces
- Informeren werkgroep over afspraken communicatie

buiten reikwijdte

Agendapunt	Onderwerp	Voorstel	Afspraken en bespreking
------------	-----------	----------	-------------------------

d.

buiten reikwijdte

e.

Agendapunt	Onderwerp	Voorstel	Afspraken en bespreking
------------	-----------	----------	-------------------------

f.

buiten reikwijdte

3.

a.

b.

c.

Agendapunt	Onderwerp	Voorstel	Afspraken en bespreking
------------	-----------	----------	-------------------------

d.

buiten reikwijdte

e.

4.

2.b.1 bericht IPO aan BAC VP, intern!

Aan de leden van de ambtelijke adviescommissie Vitaal Platteland

Omdat een aantal provincies wordt benaderd door media stuur ik u hierbij een korte terugkoppeling van de bespreking van het wolvendossier in de BAC VP. Komende woensdag vindt een gesprek plaats met de provinciale woordvoerders.

De BACVP heeft een eerste oriënterende bespreking gevoerd over het draaiboek. Er is besloten het draaiboek voor te leggen aan het IPO-bestuur. Voorafgaand wordt de mogelijkheid geboden om in afzonderlijke provincies, waar dat wenselijk is, nog een consultatieronde plaats te laten vinden richting PS of maatschappelijke partijen. Mocht dit tot discussiepunten lijden dan wordt dit onder de aandacht gebracht in de BACVP van 6 december. Het stuk wordt dan uiterlijk in januari geagendeerd in het IPO Bestuur.

Tot het moment dat bespreking in het bestuur heeft plaatsgevonden is er nog geen IPO-standpunt. De stand van zaken wordt op dit moment op de BIJ12-website aangegeven. Naar aanleiding van de recente berichtgeving in verschillende media (o.a. AD, Volkskrant, lokale media) is daar ook een kort bericht over de stand van zaken geplaatst.

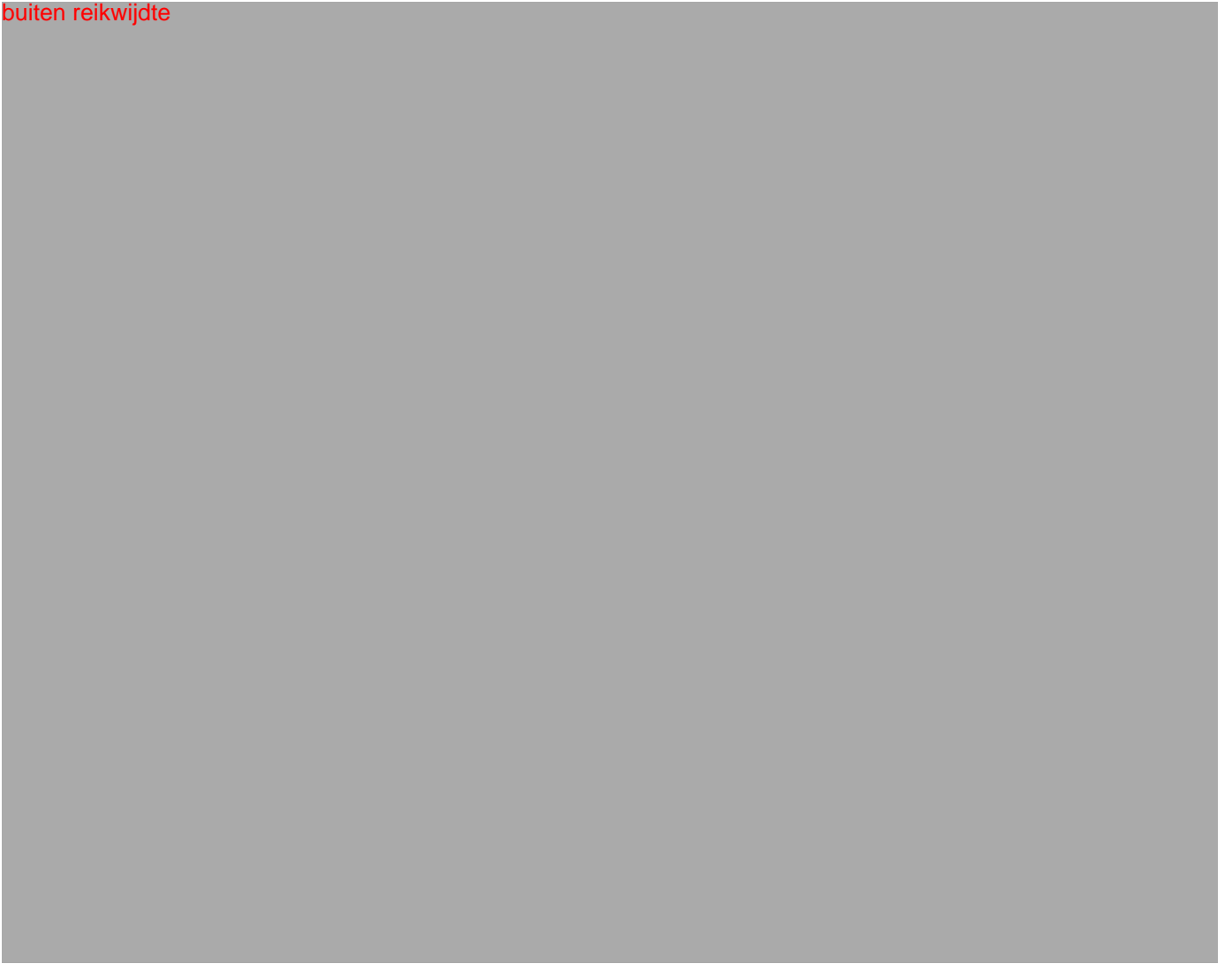
██████████
Interprovinciaal Overleg
██████████ Vitaal Platteland
Herengracht 23
2511EG Den Haag
Tel: +316 ██████████
Email: ██████████@ipo.nl

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

Notitie

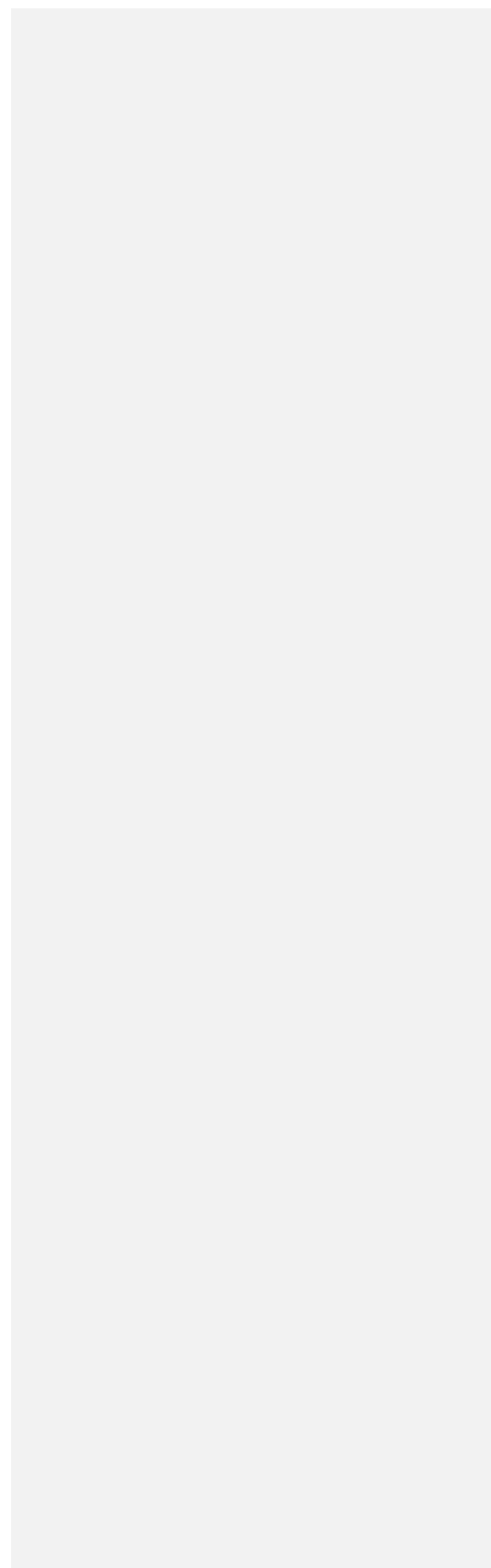
buiten reikwijdte

De regelgeving omtrent de wolf moet ook nog vastgesteld worden, naar verwachting in januari en kan dan meegenomen worden met de technische wijzigingen.

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

Datum 18 oktober 2018
Onderwerp Mededelingen BIJ12

(Her)formulering advies- en voorlichtingstaken team Faunazaken BIJ12

Bureau Wing heeft van BIJ12 de opdracht gekregen om de advies- en voorlichtingstaken van BIJ12 op het gebied van faunazaken te (her)formuleren. Hierbij wordt tevens een verkenning van de taken behorende bij een wolvenbureau meegenomen. Dit advies zal o.a. worden benut voor de jaar- en werkplannen van BIJ12.

buiten reikwijdte

Datum 18 oktober 2018
Onderwerp Mededelingen BIJ12

buiten reikwijdte

buiten reikwijdte

Datum 18 oktober 2018
Onderwerp Mededelingen BIJ12

buiten reikwijdte

Date : 26-11-2019 12:21:07

From : [redacted]"

To : "[redacted]@drenthe.nl, "[redacted]@drenthe.nl

Cc : "[redacted]@drenthe.nl

Subject : video preventie

Attachment : image001.jpg;

Ik heb in jullie map onder 2019-Resources twee korte filmpjes gezet van het opzetten en opruimen van een mobiel wolvenraster met een quad. Deze aanpak werkte supersnel. Er kon nu 600 meter draad op de rollen, ze zijn bezig met een systeem om er 1000 meter van te maken.

Groet, [redacted]

[redacted]
Team Natuur & Water

[redacted]
Telefoon +31(0)592 [redacted]
werkdagen maandag tot en met donderdag

provincie Drenthe
Postbus 122, 9400 AC Assen
Westerbrink 1 Assen

Date : 26-11-2019 12:15:17

From : [redacted]@home.nl

To : "[redacted]@planet.nl, '[redacted]@natuurkoe.nl', '[redacted]@natuurkoe.nl, '[redacted]@drenthe.nl, '[redacted]@zorgboerderi.nl', '[redacted]@zorgboerderi.nl, ''@staatsbosbeheer.nl, ''Jan Bloemerts'' [redacted]

Cc : "Jordan Jumelet" [redacted]@drenthe.nl, "[redacted]@drenthe.nl

Subject : volgende vergadeing is op dinsdag 14 januari van 14.00 uur tot 16.30 uur, kamer 71.

Attachment : DSC03392.JPG;DSC03397.JPG;DSC03405.JPG;

Beste mensen,

We hebben vorige week een goede bijeenkomst gehad, ondanks het feit dat er nogal wat afwezig waren.

De demonstratie door de heren van Gallegher was interessant en verhelderend om te zien.

Met dank aan [redacted] voor het organiseren van de demonstratie en de goede ontvangst mbt de vergadering.

De afspraak is gemaakt om in januari als werkgroep nog een keer te vergaderen.

En daarna in de 1^e helft van februari de "ronde tafel club" weer bij elkaar te roepen.

Het is goed en verstandig om alle betrokken partijen weer mee te nemen in dit proces.

Graag de vergadering van 14 januari in uw agenda zetten.

Ik kom vooraf met een eindnotitie, te bespreken op de 14^e.

Daarnaast zijn de resultaten van het studenten onderzoek redelijk ver in de uitvoer, benieuwd wat dat op levert.

Vg [redacted]

Nb, de foto's 392 en 397 laten plaatsen (afrollen) zien, foto 405 laat oprollen zien. Het is 6 draads.

Van [redacted] aan [redacted],

Ik heb op 14 januari 2020 van 14:00-16:30 uur kamer E. 0.71 voor dit overleg gereserveerd. Het leek me goed om meteen maar de eerste datum te kiezen, mocht er nog iets moeten worden gedaan voor het ronde tafel overleg in februari dan is daar de meeste tijd voor.

Aanstaande maandag spreek ik Henk Jumelet over de wolf. Dan zal ik hem voorstellen om 1^e helft februari weer een ronde tafel te organiseren met de hele club. De datum zal vooral van zijn agenda afhangen.

Groeten, [redacted]

ps. De demonstratie van Gallacher was top. Verhelderend om naast elkaar te zien hoe de ene benadering (meer van hetzelfde, dus nog een paar extra rondjes rijden met de quad) en de andere benadering (trek alle draden gelijktijdig) naast elkaar uitpakt.

